ISSN 2229-547X VIDEHA

রিদেহ ৩৮৯ ম অংক ০১ মার্চ ২০২৪ (রর্ষ ১৭ মাস ১৯৫ অংক ৩৮৯)

[রিদেহ (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) www.videha.co.in]

রিদেহ মৈথিলী সাহিত্য আন্দোলন: মানুষীমিহ সংস্কৃতাম্

রিদেহ- প্রথম মৈথিলী পাক্ষিক ই-পত্রিকা

সম্পাদক: গজেন্দ্র ঠাকুর।

Videha eJournal (link www.videha.co.in) is a multidisciplinary online journal dedicated to the promotion and preservation of the Maithili language, literature and culture. It is a platform for scholars, researchers, writers and poets to publish their works and share their knowledge about Maithili language, literature, and culture. The journal is published online to promote and preserve Maithili language and culture. The journal publishes articles, research papers, book reviews, and poetry in Maithili and English languages. It also features translations of literary works from other languages into Maithili. It is a peer-reviewed journal, which means that articles and papers are reviewed by experts in the field before they are accepted for publication.

Font/ Keyboard Source: https://fonts.google.com/ , https://github.com/virtualvinodh/aksharamukha-fonts , https://keyman.com/

These are print-on-demand books, send your queries to editorial.staff.videha@gmail.com. The eBooks of some of these are available for sale on Google Play [(c) Preeti Thakur, sales.videha@gmail.com], send your queries to sales.videha@gmail.com. The contents and documents e-published by Videha (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) are periodically being checked for accessibility issues. People with disabilities should not have difficulty accessing these contents/ documents.

Cover designed by AUM GAJENDRA THAKUR
Videha e-Journal: Issue No. 389 at www.videha.co.in

সমানান্তৰ পৰম্পৰাক ৰিদ্যাপতি- *চিত্র ৰিদেহ সম্মানসঁ সম্মানিত ্ৰী পনকনান মণ্ডন দ্বাৰা*

মৈথিনী ভাষা জগজ্জননী সীতাযাঃ ভাষা শ্বাসী৲। হনুমন্তঃ উক্তৱান- মানুষীমিহ সংস্কৃতাম্।

<u>শ্বক্কৰ খম্ভা (শ্বাখৰ খামহ)</u>

তি৲শ্বন খেত্তহি কাঞি তসু কিত্তিৱনি পসৰেগা। শ্বক্কৰ খম্ভাৰম্ভ জউ মঞ্চো ন্ধি ন দেগা। *(কীৰ্তিনতা প্রথমঃ পল্লৱঃ পহিন দোহা।)*

মানে শ্বাখৰ ৰূপী খামহ নির্মাণ ক**ই** ওগপৰ (*গদ্য-পদ্য ৰূপী*) মংঠ জঁ নৌ ৰাঁহ্নন জায তঁ ঐ ত্রিভুৱনৰূপী ক্ষেত্রমে ওকৰ কীৰ্তিৰূপী নত্তী কেনা পসৰত।

শ্বুক যজুৰ্ৱেদ (২৬.২)-যথেমাং ৱাচং কন্যাণীমাৱদানি জনেভ্যঃ। ব্রহ্মৰাজন্যাভ্যাং শূদ্রায চার্যায চ স্বায চাৰণায চ॥হম সভ গোষ্টেকেঁ এ পৱিত্র ৱাণী (ৱেদৱাণী) স্বনাৱী। ব্রাহ্মণকেঁ, ক্ষত্রিযকেঁ, শূদ্রকেঁ শ্বা শ্বার্যকেঁ; শ্বপন নোককেঁ শ্বা শ্বপৰিচিতকেঁ সেহো (মানে সভকেঁ)। মুদা ঐ ৱেদৱাক্যক ৱিপৰীত মনুস্মৃতি ৱেদৱাণীক শ্বধ্যযন/ শ্রৱণকেঁ সমাজক কিছু গোষ্টে নেন নিষেধ কৰ**ই** চাহনক, মুদা স্মৃতি সেহো ৱেদৱাক্যকেঁ প্রমাণ মানৈত শ্বছি (শব্দ প্রমাণ) তেঁ তকৰ ৱিৰুদ্ধ দেন ও ৰ নিৰ্দেশ স্বযং শ্বমান্য ভ**ই** জাগত শ্বছি।

Do not judge each day by the harvest you reap but by the seeds that you plant. -Robert Louis Stevenson

----

Videha: Maithili Literature Movement

ß

ß

ॐ द्यौ: शान्तिरन्तरिक्ष ग्वंग शान्ति:

ওঁ দ্যৌ: শান্তিৰন্তৰিক্ষ Ẇ শান্তি:

অনুক্রম

ঐ অংকমে অছি:-

১.১.গজেন্দ্র ঠাকুৰ- নূতন অংক সম্পাদকীয

১.২.অংক ३৮৮ পৰ টিপ্পণী

২.গদ্য

২.১.আশীষ অনচিন্হাৰ- কী তাৰানংদ বিযোগীজী মংঠপৰ অপ্রমাণিক বাচন কবৈ ছথি?

২.২.পৰমানন্দ লাল কর্ণ-ফাগুন মাসক একাদশীক মাহাত্ম্য

২.৩.প্ৰৱীণ নাৰাযণ চৌধৰী- মৈথিনী ভাষা জিবৈঁত ৰহত নে ি ন কেনা?

২.৪.নানদের কামত- পোথী চর্চা : সভ্যতাক ভ্ৰম/ ঋধ্বংসন/ শ্ৰমিক হিতক উপায হোয/ জীৱনী অনুৱাদ 'ক এক পোথী/ হমৰা গামক পহিল্বক বাঁগ্ৰসকিন (নঘুকথা)

২.৫.ৰবীন্দ্ৰ নাৰাযণ মিশ্ৰ- ঠেহা পৰক মৌনাএন গাছ (ধাৰাৱাহিক)

২.৬.কুমাৰ মনোজ কশ্যপ-সংৱেদনা

২.৭.প্ৰমোদ ঝা 'গোকুন'-জিন্দাবাঁদ

৩.পদ্য

৩.১.সংতোষ কুমাৰ ৰায 'বঁটোহী'-দূটা কৱিতা/ কানহি আওৰ আগ্ৰ/হমৰা মগনাক বাঁদ

৩.২.জগদীশ চন্দ্ৰ ঠাকুৰ 'অনিন'-গজন

৩.৩.ৰাজ কিশোৰ মিশ্ৰ-প্ৰদূষণক মৰাপ

২.৪.প্ৰমোদ ঝা 'গোকুল'-গদ্যে করি শান সে তখন গৌটে

ꢂ

ॐ द्यौ: शान्तिरन्तरिक्ष ग्वंग शान्तिः पृथ्वी शान्तिराप: शान्तिरोषधय: शान्ति वनस्पतय: शान्तिर्विश्वे देवा: शान्तिर्ब्रह्म

ওঁ দ্যৌ: শান্তিৰন্তৰিক্ষ ẇ শান্তি◌ঃ পৃথ্বী শান্তিৰাপ: শান্তিৰোষধয: শান্তি ৰনস্পতয: শান্তির্ৰিশ্বে দেৰা: শান্তির্ৰহ্ম

ब्रह्मणसँ प्रार्थना जे द्युलोकमे, अंतरिक्षमे, पृथ्वीपर, जलमे, औषधमे, वनस्पतिमे, विश्वमे, सभ देवतागणमे आ ब्रह्ममे शांति हुअय।

ॐ-ब्रह्मण, द्यौ-सूर्य-तरेगण, अंतरिक्ष- पृथ्वी आ द्यूलोकक बीच, आप:- जल, विश्वेदेवा- सभ देवता, ब्रह्म- सर्जक।

ব্ৰহ্মণসঁ প্ৰার্থনা জে দ্যুলোকমে, অংতৰিক্ষমে, পৃথ্বীপৰ, জলমে, ঔষধমে, ৰনস্পতিমে, ৰিশ্বমে, সভ দেৰতাগণমে আ ব্ৰহ্মমে শাঁতি

ঁদঋয।

ওঁ-ব্রহ্মণ, দ্যৌ-সূর্য-তৰেগণ, ঋংতৰিক্ষ- পৃথ্বী ঋা দ্যুলোকক ৰীচ, ঋাপ:-জল, ৰিশ্বেদেৰা- সভ দেৰতা, ব্রহ্ম- সর্জক।

ॐ, सहस्रंशीर्षा पुरुंषः। सहस्राक्षः सहस्रंपात्।

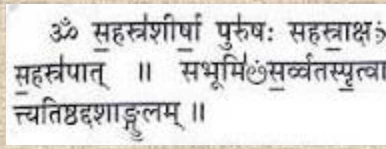
ওঁ, স↓ হস্র↑ শীর্ষা↓ পুরু↑ ষঃ। স↓ হ↓ স্রা↓ ক্ষঃ

স↓ হস্র↑ পাৎ।

स भूमिं ग्वंग विश्वतों वृत्वा। अत्यंतिष्ठद् दशाङ्गुलम्॥

স ভূমিং↑ ẃ ৰি↓ শ্বতো↑ ৰৃ↓ ত্বা। ঋত্য↑ তিষ্ঠদ্ দশাঙ্গু↓ লম্॥

हजार माथ, हजार आँखि, हजार पएर संग विश्वकेँ आच्छादित केने अछि, दस आंगुरक गनतीक वशमे नै अछि ओ।

ॐ सहस्रशीर्षा पुरुषः सहस्राक्षः
सहस्रपात् ॥ सभूमिꣳसर्व्वतस्पृत्वा
त्यतिष्ठद्दशाङ्गुलम् ॥

पद्भ्याग्ँ शूद्रो अंजायत॥

প↓ দ্ভ্যাগ্ঁ↑ শূ↓ দ্রো ঋ↑ জাযত॥

पएरसँ शूद्रक उत्पत्ति भेल॥

प॒द्भ्यां भूमि॒र्दिशः॒ श्रोत्राँ᳚त्।

𑒣↓ 𑒠𑓂𑒦𑓂𑒨𑒰𑓀 𑒦𑒴𑒧𑒱↓ 𑒠𑒱𑒩𑓂𑒬𑓁↓ 𑒬𑓂𑒩𑒼𑒞𑓂𑒩𑒰↑ ↑ 𑒞𑓂।

मुदा पएरेसँ भूमियोक उत्पत्ति।

❀ (White Florette- innocence and purity)

☸ (Wheel of Dharma)

卐 (Swastik)

Ẇ (Gwang ग्वंग- two small circles connected by u and a dot placed over it, used in reference of Vedic texts)

꣼ (सिद्धिरस्तु, सिद्धम 𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡𑒱𑒩𑒮𑓂𑒞𑒳, 𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡𑒧 Devanagari Anji)

৽ (Bengali Anji, Siddham)

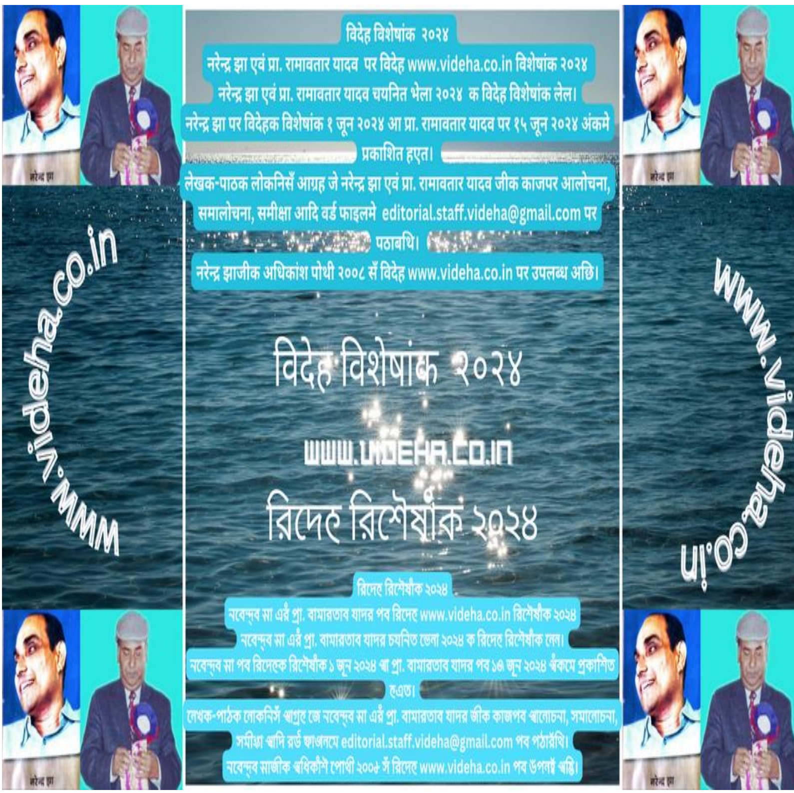
𑓆 (Tirhuta Anji, Ankush of Ganeshji, placed at the beginning of something)

𑓆

১.১.গজেন্দ্র ঠাকুৰ- নূতন অংক সম্পাদকীয

১.২.অংক ३८८ পৰ টিপ্পণী

১.১.গজেন্দ্র ঠাকুৰ- নূতন অংক সম্পাদকীয

"স্বপ্নসুন্দৰী এণ্ড দ মৈজিকল ৰ্বর্ড্স অাফ মিথিলা" (গীতা ধর্মৰাজন, কথা, ১৯৯৩)

চিড়ৈ সভ মিথিলাক টুনমুনিয়া ৰাজকুমাৰী স্বপ্নসুন্দৰীকেঁ গাবৈঁৰ্বনা ৰ্বহু পৰিষ্ঠ ছলৌ। মুদা ও মাছ, ৰ্বকড়ী আ গায সভকেঁ সেহো চিড়ৈ

ৰঁনা দৈত ছনী। প্ৰজা সভ ৰাজণ্কমাৰীকেঁ ঙপৰাগ দেনক, ৰাজণ্কমাৰী ৰূসি গেনী ঋা ঠিড়ৈ ৰঁনেনাগ ৰঁন্ন ক**ই** দেননি। ও মহনসঁ ৰাঁহৰো নৈ ঋৰেঁ ছনী। জাদূৰঁনা দেশ মিথিনাসঁ জে ৰাঁঠন ঠিড়ৈ ছন সেহো নিপত্তা ভ**ই** গেন। জনীজাতি খেতমে ঋখনো গৰৈঁত ছনী, মুদা ৰিঁন্ব ৰঙ-ৰিঁৰঙক ঠিড়ৈক ড্ৰ মিথিনা ঋাৰঁ ও মিথিনা নৈ নগৈত ছন। ঋা ফেৰ ঋাযন গাছক পৈকাৰ সভ, ৰিঁন্ব ঠিড়ৈ গাছক কোন কাজ, ড্ৰ গপ নোক সভকেঁ ৰূঁঝা, গাছকেঁ কাষ্টি ক**ই** ন**ই** ঠকি ক**ই** ও সভ মিথিনাক সভষ্টা গেন। জনীজাতি সভ, সভষ্টা জ্বগতি ভিড়েননি জে কিছু গাছ ৰঁঠি জায, মুদা সে ভ**ই** নৈ সকন। ৰিঁন্ব গাছক সভষ্টা ধাৰ সুখা গেন। গেন গৰীৰঁ ঋা পৈকাৰ সভ হোগত ৰিঁন্ব গাছক নোক সভ হোগত গেন ধনীক। জনীজাতি সভ গেনীহ ৰাজণ্কমাৰী নগ, কনৈত, কহৈত জে ৰাজণ্কমাৰী, মদতি কৰূ, হম সভ গনত কোঠনীমে ছনৌঁ। স্বপ্নসুন্দৰী ৰৈঁসন ছনী ঋপন, জত**ই** চাৰূকাত দেৰাঁনপৰ ছন ৰঙ ৰিঁৰঙক ঠিড়ৈ সভক ঠিত্ৰ। ওগ ঠিড়ৈক ঠিত্ৰ সভকেঁ দেখৈত মিথিনাক ৰাজণ্কমাৰী স্বপ্নসুন্দৰী ঙদাস ভ**ই** ৰঁজনী- নৈ, ঋহীঁ সভ ঠীক ছনৌঁ। খানী ঠিড়ৈ হমৰা সভকেঁ প্ৰসন্ন নৈ ৰাখি সকৈএ। মুদা জনীজাতি সভ ৰঁজনী- ৰিঁন্ব ঠিড়ৈ সেহো হম সভ প্ৰসন্ন নৈ ৰহি সকৰঁ, ও ঠিড়ৈ সভ ঘূৰা ক**ই** ঋানি দিঋ ৰাজণ্কমাৰী। মুদা ৰাজণ্কমাৰী ততেক ঙদাস ছনী জে ও জাদূ নৈ ক**ই** সকনী। তখন জনী-জাতি সভ কহনহ্নি- ঠিন্তা নৈ, হম সভ ঐৰেঁৰ গাছ ৰোপৰঁ ঋা গাৰৈঁৰঁনা ঠিড়ৈ সভ ঘূৰি ঋাওত। ঋা ককৰো ৰেঁগমানী সেহো হমৰা সভ নৈ কৰ**ই** দেৰৈঁ। ঋা ৰঁতাহ সন খষ্ট**ই** নাগন সম্পূৰ্ণ মিথিনা। ককৰো কোনো পনখতি নৈ, ঋা ও সভ গাৰিঁ ক**ই** নাঠি ক**ই** ৰোপ**ই** নাগন ঋা পষ্টৰঁ**ই** নাগন

গাছ। আ গাছ জেনা-জেনা বঢ়ই নাগল আ চকৰগৰ হোগত গেন সভ হঁসই নগনা, আ থোপড়ী পাৰই নগনা। সঁগ মিনি কই কাজ কেনাসঁ ওনকা সভকেঁ খুশী হোগন। আ ঐ সঁ গাছো সভ নীকসঁ আ জল্দীসঁ বঢ়ই নাগন। আ স্বপ্নসুন্দৰীক দেশ মিথিনামে ছোট-পৈঘ গাছ সভ মুস্কী দেমই নাগন চাৰু কাত। জাদূৰ্না সঁগীত চাৰু দিস পসৰি গেন। নান ৰঙক, জোমক ৰঙক, খকাসী, পীখৰ, গুনাৰী আ পনিসোখা সন সাত ৰঙক চিড়ৈ সভক ডেৰা বঁনত গ্র। ৰাজকুমাৰী কহনেনি জনীজাতি সভসঁ- হমৰ দেশক বঁচিযাসভ পাঠশানা জাথি, গ্র হমৰ সভ দিন সপনা খছি। জনীজাতি সভ বঁজনী সঁ- হঁ ৰাজকুমাৰী, জঁ হম সভ পঢ়ন নিখন ৰহিতোঁ তঁ কোনো পৈকাৰ হমৰা সভকেঁ ঠকি নৈ সকিতয। মুদা খাযন একটা ঝমেন। জনীজাতিমে সঁ কিছু কহনেনি- মুদা তখন ঘৰক কাজ কে কৰত?

তখন মিথিনাক ৰাজকুমাৰী আদেশ দেনেনি- বাঁনক সভ বাঁনিকাক কাজ সীখত আ বাঁনিকা সভ বাঁনকক কাজ। মিনিযে-জুনি কই আগাঁ বঢ়ৈমে সভকেঁ নীক নাগত। আ স্বপ্ন সুন্দৰী সভ পঢ়ৈবাঁনী বাঁনিকাকেঁ দেনেন্হি একটা সাগকিন। স্বপ্ন সুন্দৰী বুঁঝেনখিন্হ- সংসাৰ ভৰিমে ও সভ প্ৰসন্ন ছথি জে এক- ঠামসঁ দোসৰ ঠাম জল্দী পহুঁচি জাগ ছথি, কাৰণ তগসঁ ও সভ সভটা কাজ জল্দী-জল্দী পূৰা কই নৈ ছথি। জনীজাতি সভ পুছনেন্হি- কী হম সভ সাগকিন নৈ চনা সকৈ ছী? ৰাজকুমাৰী কহনেন্হি- কিএ নৈ? মহিনাকেঁ ও সভ কাজ কৰবাঁক চাহী জে ওকৰা নীক নগৈ ছৈ। কিছু গোটে ৰাজকুমাৰীসঁ পুছনেন্হি- মুদা টাকা কতই সঁ আওত? মুদা সভ ওকৰা দৰাঁড়ি দেনক। সভটা

কাজ ৰাজকুমাৰিযে কৰতী? আ নগেনক সভ একটা ৰঁড়কা মেনা। পাগ জমা ভেন, আ ৰঁনন ৰাজকুমাৰী স্বপ্নসুন্দৰীক পাঠশানা। পাঠশানা কৰৈএ জাদূ, ক**ই** ৰঁনি ওত**ই** ৰঁঠা সভ জা জাগত আছি জেনা হোথি ৰঙ-ৰিঁৰঙক চিড়ৈ। অকূঁ কিএ নৈ অৰৈঁ ছী পাঠশানা ৰাজকুমাৰী? ৰাজকুমাৰী এক দিন পাঠশানো এনী, ফেৰ ও দোসৰ দিন এনী আ সভ দিন আৰঁয নগনী। আ কহনেনি জে ৰঁঠা সভক মায ৰাঁবূঁ সেহো আৰঁথূ পাঠশানা। আ ফেৰ ৰাজকুমাৰী ফেৰসঁ কৰ**ই** নগনী জাদূ। মুদ ঐৰেঁৰ ও খানী ৰেঁকাৰ ঠীজ সভকেঁ ৰঁনৰঁ**ই** নগনী চিড়ৈ। আ ৰঁন্নত ৰাস কএক ৰিঁন্ন ,ৰঙক পাঁখিৰঁনা চিড়ৈ সভ সেহো ঘূৰি আযন আছি মিথিনামে জাদূ কযনে। এক হজাৰ পোথী -সভ অপনা নোনমে এক গ্রনাৰী আ অকাসী ,নান ,উন্সোস আনৈৰঁনা পোথী সভ ,নেনে ৰঙক। নান, জোমক ৰঙক, পীঅৰ, গ্রনাৰী আ পনিসোখা সন সাত ৰঙক, কাৰণ ৰেতক স্থান ন**ই** নেনক আছি হৰিযৰ কচোৰ গাছ সভ। আ চিড়ৈ সভ গাৰিঁ ৰহনে আছি- ৰিঁন্ন জ্ঞান সুন্দৰতা আছি সুখাযন ধাৰ সন। আ ওগ টূঁনমুনিযা ৰাজকুমাৰীক মিথিনা ৰঁনি গেন ৰিশ্বক সভসঁ ৰেঁশী হৰিযৰ আ প্ৰফুল্লিত দেশ। নোক চিড়ৈ সভক কাৰণ মিথিনাক সভ তঁ গ্ৰহো কহৈত ছথি জে অহী হৰাঁমে ৰহৈত আছি জাদূ সদিখন। আ জঁ কহিযো হমৰো সভকেঁ ভেটৈ জায একটা এহেন স্থান, জতয মহিনা আ পুৰুখ সোচি সকথি পৈঘ-পৈঘ গপ! ও্রা জাদূৰঁনা স্থান হমৰা সভক নগে-পাসমে তঁ নৈ? ও্রা স্থান জত**ই** জাদূৰঁনা ৰৌস্থ সভ আছি, হমৰে সন সাধাৰণ নোকক ভিতৰে তঁ নৈ আছি? জঁ অহাঁকেঁ ভেটৈয ও্রা স্থান, জত**ই** কতৌ**ই**, সূচিত কৰু হমৰা হমৰ ও্রা তঁ-পত্ৰ সঙ্কেত editorial.staff.videha@gmail.com পৰ।

-Gajendra Thakur, editor, Videha (be part of Videha www.videha.co.in -send your WhatsApp no to +919560960721 so that it can be added to the Videha WhatsApp Broadcast List.)

𑒁𑒣𑒢 𑒧𑓀𑒞𑒫𑓂𑒨 editorial.staff.videha@gmail.com 𑒣𑒩 𑒣𑒚𑒰𑒇।

𑓑.𑓒.𑒁𑓀𑒏 𑓓𑓘𑓘 𑒣𑒩 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲

𑒪𑒏𑓂𑒭𑓂𑒧𑒝 𑒗𑒰 𑒮𑒰𑒑𑒩

𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒢𑒲𑒏 𑒁𑓀𑒏 𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱।𑒬𑒳𑒦𑒏𑒰𑒧𑒢𑒰!!

𑒁𑒣𑒢 𑒧𑓀𑒞𑒫𑓂𑒨 editorial.staff.videha@gmail.com **𑒣𑒩 𑒣𑒚𑒰𑒇।**

২.গদ্য

২.১.আশীষ অনচিন্হাৰ- কী তাৰানঁদ রিযোগীজী মঁচপৰ প্ৰমাণিক ৰাচন কৰৈ ছথি?

২.২.পৰমানন্দ নান কৰ্ণ-ফাগুন মাসক একাদশীক মাহাত্ম্য

২.৩.প্ৰবীণ নাৰাযণ চৌধৰী- মৈথিনী ভাষা জিৱৈত ৰহত নে ◌িন কেনা?

২.৪.নানদের কামত- পোথী চৰ্চা : সভ্যতাক ভ্ৰম/ অধ্যদন/ শ্ৰমিক

হিতক ডপায হোয/ জীরনী ঋন্বরাদ 'ক এক পোথী/ হমৰা গামক পহিন্বক রাঁগ্রসকিন (নঘূকথা)

২.৯.ৰরীন্দ্র নাৰাযণ মিশ্র- ঠেহা পৰক মৌনাএন গাছ (ধাৰারাহিক)

২.৬.কুমাৰ মনোজ কশ্যপ-সংরেদনা

২.৭.প্রমোদ ঝা 'গোকুন'-জিন্দারাঁদ

২.১.ঋাশীষ ঋনঠিন্হাৰ- কী তাৰানংদ রিযোগীজী মংঠপৰ ঋপ্রমাণিক রাচন করৈ ছথি?

আশীষ অনচিন্হাৰ, সংপর্ক-8876162759

কী তাৰানংদ রিযোগীজী মংঠপৰ অপ্রমাণিক রাচন করৈ ছথি?

তাৰানংদ রিযোগী দ্বাৰা নিখিত পোথী "মৈথিনী করিতাক হজাৰ ব র্ষ" কেৰ আনোচনা হম 'কী অপ্রমাণিক আনোচনা এরং ঐতিহাস নেখন করৈ ছথি তাৰানংদ কেৰ রিযোগী?' কেৰ শীর্ষকসঁ কেনে ৰহী জে কি রিদেহক অংক 383, 1 দিসম্বৰ 2023 কেঁ প্রকাশিত ভেন ৰহৈ। এহি আনেখমে রিযোগীজীক নেখনকেঁ অপ্রমাণিক সিদ্ধ কএন গেন ৰহৈ আ ওহীমে হম নিখনে ৰহী জে রিযোগীজী যত্র-তত্র মংঠপৰ অপ্রমাণিক রাচন করৈ ছথি তাদৃপৰ হম কনম চনাএৰ্ঁ। এরং ওহি আনেখমে জতেক হম প্রমাণ দেনে ৰহী তাহিমে হম রিদ্যাপতিক গীতমে জে ছংদ ছৈ তকৰা হম আগূক আনেখ নেন ছোড়নে ৰহী। সে হম এহি আনেখমে রিদ্যাপতিক গীতমে ছংদক প্রমাণ দৈত রিযোগীজীক রাচনকেঁ অপ্রমাণিক সিদ্ধ করৰ্ঁ।

1 অক্টূবৰ 2023 কেঁ কোনকাতামে একটা স্বচানিত গোষ্ঠী (অকাম তৰ ৰৈঁসকী)মে তাৰানংদ ৰিয়োগী ৰাঁজন ৰহথি জে "ৰিদ্যাপতিক গীতমে ঠংদ নহি ঠৈ" মানে ৰিদ্যাপতি সেহো অপন মৈথিনী ৰচনা নেন ঠংদকেঁ তোড়ি দেননি। ফনক গ্র অতথ্যাত্মেক ভাষণ ওহি নাগভ ভেন ৰহএ জকৰা ওহি গোষ্ঠীমে শামিন অশোক ৰুমাৰ ঝা 'ভোনী' (ফেসবুঁকপৰ ভোনী ৰাঁৰাঁ কেৰ নামসঁ) নাগভ কেনে ৰহথি। মুদা ৰাঁদমে ও নাগভ ভীডিযো তকনীকী কাৰণসঁ হটি গেনৈ। সে জে কিছু ওহি গোষ্ঠীমে ওকৰ সংযোজক কামেশ্বৰ ঝা 'কমন' সেহো উপস্থিত ৰহথি। ও নাগ আন নোকক সংগে হমহুঁ দেখনে-সুননে ৰহী মুদা হম   কৰা সেভ নহি ক২ সকননি।

ওনা হমৰা নগ ৰিদ্যাপতিক গীতক নগভগ 12-13 টা সংপ দিত (অনগ-অনগ সংপাদক দ্বাৰা) পোথী অছি। মুদা তাৰানংদজীক কথনকেঁ অপ্রমাণিক সিদ্ধ কৰবাঁক নেন হম জাহি পোথীক চযন কেননি অছি সে ডা. ৰামদেৱ ঝা এৰং মোহন ভাৰদ্বাজ দ্বাৰা সংপাদিত ও "সাহিত্য অকাদমী" দ্বাৰা প্রকাশিত 'ৰিদ্যাপতি গীত সংচয'। অহী পোথীকেঁ চুনবাঁক নেন হমৰা নগ দু গোট তর্ক অছি-

1) ৰিদ্যাপতিক গীতমে ঠংদ পৰক কাজ অধিকাংশতঃ পং. গোৰিন্দ ঝা কেনে ঠথি। আ ফনক এহি কাজ নেন তাৰানংদ ৰিযোগ   জী জে-জে কহনে ঠথিন সে সভ ৰিযোগীজীক ৰিদ্যাপতিক প্রসংগক আন সভ নেখমে দেখন জা সকৈএ। এহন স্থিতিমে হম জানি-বুঁঝি ক২ গোৰিন্দ ঝা জী ৰঁনা পোথী কাত কেননি জাহিসঁ ৰিয গী জী নগ কোনো ৰাঁত কহবাঁক অৱসৰ নহি ৰহনি।

2) দোসৰ কাৰণ ই জে সৌভাগ্যৱশ জাহি পোথীক প্রকাশন সাহিত্য অকাদমী কেনে অছি ঠীক তাহী অকাদমীক মংডনীমে অকাদমীক দুর্ভাগ্যৱশ এখন বিযোগীজী সেহো সদস্য ছথি। হমৰা নগ ই অৱসৰ অছি জে এক নোক জাহি সংস্থাক সদস্য ছথি সএহ সংস্থা বিদ্যাপতিক গীতকেঁ কী বুঝি প্রকাশিত কেনে ে সে হম পাঠক নগ ৰাখী।

উপৰক দূ কাৰণসঁ হম "সাহিত্য অকাদমী" দ্বাৰা প্রকাশিত 'বিদ্যাপতি গীত সংচয' (প্রথম সংস্কৰণ-1999) চুননহুঁ। আ এহি আনেখক সভ উদাহৰণ অহী পোথীসঁ নেনহুঁ অছি। আৱঁ হম পাঠক নগ কতিপয উদাহৰণ ৰাখৱঁ। প্রাচীন ৰচনা এৱং বিদ্যাপতিক গীতক প্রতিনিপি কৰৱাঁমে জে দিক্কত ছ , খঁডিত পাঁডুনিপিক জে দিক্কত ছৈ, এৱং ওহি সমযক ছংদক জে নিযমৱানী ছৈ সে হম বিযোগীজীসঁ সংবঁধিত পহিনে কেৰ আনেখমে দেনে ছী সে পাঠক ওকৰা দেখি সকৈ ছথি। দিক্কত তই ই হো ছৈ জে ওহি সমযমে প্রচনিত বঁণত ৰাস ছংদক বিৱৰণ আৱঁ নহি ভেটৈত ছৈ আ তকৰো অনেক কাৰণ ছৈ। মুদা নৈ ভেটৈ ছৈ বিৱৰণ তঁগ ই মানি নেৱঁ জে ছংদ ছহিযে নহি অথৱা অমুক ৰচনাকাৰক ৰচনামে ছংদ নৈ ছৈ সে কতহুঁসঁ উচিত নৈ। ই বঁণত ৰাস কথিত প্রগতিশীন ৰচনাকাৰক ধাৰণা ছনি জে অমুক ছংদ তোড়ি দেনকৈ। ই কথিত প্রগতিশীন সভ বিঁনা পঢ়নে বঁযানবাঁজী কৰৈত ৰহৈত ছথি। বাস্তৱিকতা তই ই ছৈ জে ছংদক পৰিৱর্তন হোগত ৰহনৈ সভ সমযমে। পুৰান ছংদ সভ জীৱন অনুকূন নহি ভেনাসঁ ওকৰে পৰিৱর্ধন কই নৱকা ছংদ বঁননৈ। গাযত্রী, অনুষ্টুপ, জগতী আদি কেৰ বঁদনা হৰিগীতিকা ও চামৰ আদি এনৈ আ বাঁদমে হৰিগীতিকা

রা ঠামৰ কেৰ ৰঁদনা মাত্রিক ঠঁদক দোহা-ৰোনা-চৌপ ৱ্রা। শ্বার্ঁ কিচ্ছু ৰঠনাক ঙদাহৰণ দেখন জাএ-

গীতি ঠন্দ (30 মাত্রা)ক ৰিভিন্ন ঙপভাগ শ্বছি জাহিমেসঁ একটামে ৰঠন ৰিদ্যাপতি গীত সঁঠযক পহিন গীত দেখূ (পাঠককেঁ হম সূঠিত কৰী জে গীতি ঠঁদক গণৰিধান 12-18 শ্বছি) তঁগ ৱ্রা গীতি ঠঁদক ঙপভাগ শ্বছি-

শ্বগমনে পেম গমনে ঞ্চন জাএত

ঠিন্তা পঙ্ক নাগনি কৰিনী।

মোঞে শ্বৰঁনা দহ দিস ভমি ঝাখঞো

জনি ৰেঁশ্বাধ ডৰেঁ ভিৰু হৰিণী॥

পূৰা গীত পাঠক পোথীমে পঢ়ি সকৈ ছথি। পহিন গীত দেৰাঁক হমৰ শ্বভিপ্রায শ্বতৰেঁ জে ৰিযোগীজী ৱ্রা নৈ মানথি জে ৰীঠ-ৰীঠক কোনো একটা গীতমে ঠঁদ ছৈ শ্বা ৰাঁকীমে নৈ। ওনাদ্দতো পহিন প্রতীক ৰূপমে নেনদ্দাঁ শ্বার্ঁ হম ৰীঠক গীত সভ দৈত ঠনৰ্ঁ। পাঠককেঁ জাহি ঠাম শংকা ৰূঁঝেতনি ও শ্বগ সঁঠযক কোনো গীত হমৰা পঠা সকৈ ছথি। এহি সঁঠযক ছঠম গীত 24 মাত্রা হিসাৰেঁ শ্বছি। 24 মাত্রা ৰঁনা ৰদ্দত ৰাস ঠঁদ ছৈ জেনা ননিতা, ঠঁদ্রনেখা, সানভঁজিকা, ঙন্মোহ, কৰভক, ৰোনা, গঁদ্রগোপ শ্বাদি। ূদা সভহক গণৰিধান এৰঁ যতি-গতি শ্বনগ ছৈ। এহি ছঠম গীতক

হৰেক পাঁতিমে 15-9 কেৰ সংযোগসঁ 24 মাত্রাক পাঁতি ছি। শাযদ ঞ্র গণারিধান দীর্ঘকান ধৰি নৈ চনি সকন হএত। ঋা তঁগ কৰ সটীক নাম হমৰো নেন কঠিন ঋছি। তথাপি গীত দেখী-

ঋপত রিপত তৰু পাওন ৰে

পৃন নৱ নৱ পাত।

রিৰহিন নযন রিঁহনে রিঁহি ৰে

ঋরিৰন রঁৰিসাত।

পূৰা গীত পাঠক পোথীমে পঢ়ি সকৈ ছথি। এহী সংচযক 7ম গীত গীতি ছন্দ (30 মাত্রা)ক রিভিন্ন ঙপভাগ ঋছি জাহিমেসঁ একটামে ঋছি-

ঋপনেহিঁ পেমক তৰুঋৰ রাঁঢ়ন

কাৰন কিছু নহি ভেনা।

সাখা পল্লৰ কুসুমেঁ রেঁঋাপন

সর্ভৰভ দহ দিসি গেনা॥

পূৰা গীত পাঠক পোথীমে পঢ়ি সকৈ ছথি। এহি সংচযক 26ম গীত গীতি ছন্দ (30 মাত্রা)ক ঙপভাগ ঋছি-

ঋাগুন চিগুৰেঁ রেঁঢ়ন মুখ সোভ

ৰাহ্মন কএন সমিমণ্ডন লোভ।

পূৰা গীত পাঠক পোথীমে পঢ়ি সকৈ চ্ছথি। 33ম গীত সেহো গীতি চ্ছঁদক উপভাগ খ্রচ্ছি-

খ্রাদৰে খ্রধিক কাজ নহি ৰঁঙ্ক

মাধৱ ৰূঁঝন তোহৰ খ্রন্বৰঁঙ্ক

পূৰা গীত পাঠক পোথীমে পঢ়ি সকৈ চ্ছথি। 52 ম গীত সেহো গীতি চ্ছঁদক উপভাগ খ্রচ্ছি-

কণ্টক মাঝ ক্সুম পৰগাস

ভমৰ ৰিকন নহি পাৰঁএ পাস।

পূৰা গীত পাঠক পোথীমে পঢ়ি সকৈ চ্ছথি। 70 ম গীত খ্রার্যা চ্ছন্দ (12-18-12-15) ক উদাহৰণ খ্রচ্ছি-

কামিনি কৰএ সনানে

হেৰতহিঁ হৃদয হনএ পঁচৰাঁনে।

চিক্কৰ গৰএ জনধাৰা

জনি মুখসসি ডৰেঁ ৰোখ্রএ খ্রন্ধাৰা॥

পূৰা গীত পাঠক পোথীমে পঢ়ি সকৈ চ্ছথি। 122 ম গীত খ্রার্যা চ্ছন্দকেঁ উন্ঢা কই ৰঁনন খ্রচ্ছি খ্রা একৰ নাম তাকৰঁ হমৰা লেন কঠিন খ্রচ্ছি, একৰ গণৰিধান খ্রচ্ছি (15-12-18-12) খ্রা গীত

অছতি প্রসিদ্ধ অছি-

জয জয ভৈৰৱি অসুৰ ভযাঙুনি

পশুপতি ভামিনি মাযা।

সহজ সুমতি ৰৱ দিঅ হে গোসাঙুনি

অনুগত গতি তুঅ পাযা॥

পূৰা গীত পাঠক পোথীমে পঢ়ি সকৈ ছথি। 208 ম গীত অভিৰাম (অহীৰ) ছংদমে ছৈ-

মধু ঋতু মধুকৰ পাঁতি

মধুৰ কুসুম মধুমাতি।

পূৰা গীত পাঠক পোথীমে পঢ়ি সকৈ ছথি। বিদিত হো জে ভাৰতীয শাস্ত্রীয সংগীতমে এক ৰাগ কেৰ নাম সেহো অহীৰ ৰাগ ছৈ।

ৰেঁসী উদাহৰণ দেবঁ হমৰা অভীষ্ট নৈ। এহি লেখমে সংক্ষিপ্ত ৰূপ ঁ হম দেখলহুঁ জে বিদ্যাপতিক গীত সেহো ছংদযুক্ত অছি। ও ো ৰাঁত হম স্পষ্ট ৰূপসঁ গছৈত ছী জে এহিপৰ ৰাঁৎত ৰাস কাজ হেৰাঁক চাহী। তখনে জা কই ৰাঁত পাঠক লগ স্পষ্ট হেতনি। হম জতেক এহি পোথীক গীতকেঁ দেখলহুঁ অছি তাহিমে হমৰা 30 মাত্রাক আধিক্য বুঁঝনা গেল অছি। অনুসংধানকর্তা লোকনি লেল ও একটা লীক সূচনা ভই সকৈএ আ ও গীতি ছংদক বিভিন্ন উপভা কেৰ

ছান-বীন কই সকৈ ছথি।

পহিনে হম রিযোগীজীক নেখন অপ্রমাণিক সিদ্ধ কেনে ৰহী আ এহিঠাম হম হনক রাচনকেঁ সেহো অপ্রমাণিক সিদ্ধ কেনহুঁ। এহি প্রকাৰে ঙা সিদ্ধ ভেন জে তাৰানঁদ রিযোগীজীক সংপূর্ণ সাহিত্য অপ্রমাণিক অছি। আ এহন অপ্রমাণিক সাহিত্য জা ধৰি মৈথিনীমে ৰহত তা ধৰি মৈথিনীকেঁ নোকসান পহুঁচাবৈত ৰহত।

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাউ।

২.২.পৰমানন্দ নান কর্ণ-ফাগুন মাসক একাদশীক মাহাত্ম্য

एकादशी माहात्म्य

फागुन मासक एकादशीक माहात्म्य

(पद्म पुराण उत्तर खण्ड)

युधिष्ठिर कहलनि - वासुदेव! फागुन मासक कृष्ण पक्षक एकादशी केँ कोन एकादशी कहल जायत अछि? कृपाकऽ बताउ।

भगवान श्री कृष्ण कहलनि - फागुन मासक कृष्ण पक्षक एकादशी केँ विजया एकादशी कहल जायत अछि। एक बेरि नारद जी ब्रह्मा जी सँ फागुन मासक विजया एकादशीक पुण्यक सम्बन्ध मे पुछने छलथिन तहन ब्रह्मा जी एहि व्रतक कथा कहने छलथिन।

ब्रह्मा जी कहलनि - नारद! हम एहि व्रतक कथा सुनबैत छी जे सब पापक नाश करऽवाली अछि। ई व्रत बड़ पुरान पवित्र आ पापनाशक अछि। विजया एकादशी राजा लोकनिकक लेल विजय प्रदात्री अछि ताहि मे कोनो संदेह नहि अछि। भगवान श्रीरामचन्द्र जी चौदह बरखक वनवास मे पंचवटी मे सीताजी आ लक्ष्मणजीक संग रहैत छलाह ओहि ठाम सँ रावण चपलतावश विजयात्मा श्रीरामक पत्नी सीता केँ हरण कऽ लेलथिन। एहि दुःख सँ श्रीराम व्याकुल भऽ गेलाह। तखन सीताक खोज मे ओ वन मे घुमऽ लगलाह वन मे हुनका जटायु मिललनि जिनकर ओरदा खसे भऽ गेल छल। तकर बाद हुनका वन मे कबन्ध नाम सँ एकटा राक्षस छल तकरा वध केलथिन। फेरि सुग्रीव सँ हुनका दोस्ती भेलनि। सुग्रीव सँ दोस्तीक बाद श्रीरामक खातीर वानरक सेना एक ठाम भेल। हनुमान जी लंका मे सीताजीक दर्शन कऽ श्रीरामक चिन्ह स्वरूप मुद्रिका हुनका देलथिन

जे जनकर महान पुरुषार्थ कार्य छल। हनुमान जी लंका सँ
एलाक बाद श्रीरामचन्द्रजी केँ लंकाक सब समाचार कहलथिन।
हनुमान जीक बात सुनि श्री राम सुग्रीव सँ विचार विमर्श कऽ
लंका प्रस्थान करबाक निर्णय लेलथि। मुदा सागरक कछेर
पहुँचि श्री राम लक्ष्मण सँ कहलनि - सुमित्रानन्दन! कोन
पुण्य सँ एहि सागर केँ पार कएल जा सकैत अछि?
ई बड़ अगाध आ भयंकर जलचर सँ भरल अछि। हम
एहन कोनो उपाय नहि देखि रहल छी जाहि सँ एहि
सागर केँ सुगमता सँ पार कएल जा सकैत अछि।

लक्ष्मण कहलनि - महाराज! अहाँ आदिदेव आ पुराण-
पुरुष पुरुषोत्तम छी। अहाँ सँ की छीपल अछि? एहि ठाम
सँ आधा योजन दूर वकदाल्भ्य नाम सँ एकटा मुनि रहैत
छथि। हुनका सँ एकर उपाय पुछल जाय।

लक्ष्मणक ई नीक बात सुनि श्रीरामचन्द्रजी महामुनि
वकदाल्भ्य सँ भेंट करक लेल गेलथिन। वकदाल्भ्य मुनि
लग पहुँचि माथ झुका कऽ नमन केलथिन। मुनि हुनका
देखैत पहिचानि गेलथिन जे ई पुराणपुरुषोत्तम श्रीराम
छथि जे कोनो कारण वश मानव रूप मे अवतीर्ण भेल
छथि। हुनका एला सँ महर्षि केँ बड़ खुशी भेलनि। मुनि
पुछलथिन - 'श्री राम! अहाँ कोना एहि आश्रम मे पधारलहुँ
अछि?'

श्रीराम कहलनि - ब्रह्मन! अपनेक कृपा सँ राक्षस सहित
लंका जीतक लेल सेना संग सागरक कछेर मे आयल छी।
आब सागर कोना पार करब, कृपा कऽ एकर उपाय बताउ।

वकदाल्भ्य कहलनि - श्री राम! फागुन मासक कृष्णपक्ष मे
विजया नाम सँ एकादशी होइत अछि। ओ व्रत करला सँ
अपनेक विजय होयत। अहाँ वानर सेना संग निश्चय
सागर पार कऽ लेब। राजन! आब एहि व्रतक फलदायक
विधि सुनू। फागुन मासक कृष्ण पक्षक दशमी तिथि केँ एकटा
कलश स्थापित करू जे सोना, चानी, ताम्बा व माटिक भऽ
सकैत अछि। ओहि कलश मे पानि भरि केँ एकटा पल्लव राखू
आ पल्लवक उपर भगवान नारायणक स्वर्णमय विग्रह स्थापित
करू। एकादशी दिन भोर मे नहा सोना कऽ फेरि कलश
स्थापित करू। फूलक माला, चन्दन, सुपारी आ नारियल सँ
विशेष पूजा करू। कलशक उपर सप्तधान्य आ जौ राखू, गन्ध
धूप, दीप आ नैवेद्य सँ पूजन करू। कलश लग बैसि भरि
दिन भगवद् कथा मे समय व्यतीत करू आ राति मे ओहि

উপ জাগরণ করু। অখণ্ড ব্রতক সিদ্ধিক লেল দীপ দিয়া জলাউ। দ্বাদশীক দিন সূর্য উগলাক বাদ ওহি কলশ কেঁ কোনো জলাশয় জেনা নদী, ঝরনা বা পোখরিক কছের পর স্থাপিত কঽ বিধিবত পূজা করু। কলশ কেঁ দেব প্রতীমা সহিত বেদ বেত্তা ব্রাহ্মণ কেঁ দান করু। কলশক সংগ ছেয সঁছেয বস্তুক দান করবাক চাহী। শ্রী রাম! অহাঁ অপন সেনাপতি সহিত এহি বিধি কেঁ প্রযত্নপূর্বক বিজয়া একাদশীক ব্রত করু তাহি সঁ অপনেক বিজয় হোয়ত।

ব্রহ্মা জী কহলনি - নারদ! ই সুনি শ্রী রামচন্দ্রজী মুনিক কথনানুসার বিজয়া একাদশীক ব্রত কেলনি। এহি ব্রতক প্রভাব সঁ শ্রীরামচন্দ্রজী সংগ্রাম মে রাবণ কেঁ মারি লংকা পর বিজয় ভেলাহ আ সীতা সঁ মিললাহ। জে লোকনি এহি বিধি সঁ ব্রত করৈত ছথি ও এহি লোক মে বিজয় পাবৈত ছথি আ হুনকা লেল পরলোক সেহো অক্ষয় বনল রহৈত অছি।

ভগবান শ্রী কৃষ্ণ কহলনি - যুধিষ্ঠির! তেঁ বিজয়া একাদশী ব্রত করবাক চাহী। এহি প্রসংগ কেঁ পঢলা আ সুনলা সঁ বাজপেয় যজ্ঞক ফল মিলৈত অছি।

যুধিষ্ঠির কহলনি - শ্রী কৃষ্ণ! হম মহান ফলদায়ী বিজয়া একাদশীক মাহাত্ম্য সুনলহুঁ। আব ফাল্গুন মাসক শুক্ল পক্ষক একাদশীক নাম আ মাহাত্ম্য বতাবঽ কেঁ কৃপা করু।

ভগবান শ্রী কৃষ্ণ কহলনি - ধর্মনন্দন! ফাল্গুন মাসক শুক্ল পক্ষক একাদশী আমলকী নাম সঁ জানল জায়ত অছি। হম এহি প্রসংগ মে ও কথা কহৈত ছী জে রাজা মান্ধাতা কেঁ পুছলা পর মহামুনি বসিষ্ঠ কহনে ছলথিন।

মান্ধাতা কহলনি - দ্বিজশ্রেষ্ঠ! আমলকী কখন উৎপন্ন ভেলীহ, সে বতাউ।

বসিষ্ঠ জী কহলনি - মহারাজ! পৃথ্বী পর আমলকী কোনা এলীহ, সে বতাবৈত ছী: অহাঁ সুনু। আমলকী মহান গাছ অছি, জে সব পাপক নাশ করবালা অছি। ভগবান বিষ্ণুজীক থুকলা পর হুনকা মুঁহ সঁ চান সন কান্তিমান এক বিন্দু প্রকট ভেল জে পৃথ্বী পর গিরল। ওহি সঁ আমলক মহান গাছ ভেল। ই সব গাছক আদিভূত কহাবৈত অছি। তখনহি প্রজাক সৃষ্টি কে লেল ভগবান ব্রহ্মাজীক উৎপন্ন কেলনি জিনকা সঁ প্রজাক সৃষ্টি ভেল। দেবগণ দানব, গন্ধর্ব, যক্ষ, রাক্ষস, নাগ আ মহর্ষি লোকনি কেঁ ব্রহ্মা জী উৎপন্ন কেলনি। জাহি মে সঁ দেবগণ আ মহর্ষি

लोकनि विष्णु प्रिया आमलक गाछ लग एलथि। आमलक गाछ देखि देव लोकनि केँ बड़ विस्मय भेलनि। एक दोसर केँ देखैत उत्कंठा सँ ओहि गाछ केँ देखि सोचए लगलाह जे प्राकृतिक गाछ आदि सबसँ तँ हम परिचित छी मुदा एहि गाछ केँ हम नहि जनैत छी। देव लोकनि ई सब सोचिते छलाह तखन आकाशवाणी भेल- 'महर्षी लोकनि! ई सर्वश्रेष्ठ आमलकीक गाछ अछि जे विष्णुक प्रिय अछि। एकर स्मरण मात्र सँ गोदानक फल भेटैत अछि। छूला सँ दुगुना आ एकर फल खेला सँ तीन गुणा पुण्य भेटैत अछि। तेँ सदिखन आमलकीक सेवन करक चाही। एहि गाछक जड़ि मे विष्णु, ऊपर मे ब्रह्मा, स्कन्ध मे परमेश्वर भगवान रुद्र, डाढ़ि मे मुनि, पातमे वसु, फूल मे मरुद्गण आ फल मे सब प्रजापति वास करैत अछि। आमलकी सर्वदेवमयी अछि तेँ विष्णु भक्त लेल ई परम पूज्य अछि।

ऋषि कहलनि- अहाँ के छी? देवता छी कि कोनो दोसर? हमरा लोकनि केँ ठीक ठीक बताउ।

आकाशवाणी भेल- जे सब जीवक कर्ता आ समस्त भुवनक स्रष्टा छथि जिनका विद्वान लोकनि बड़ कठिन सँ देखि पबैत छथि, वएह सनातन विष्णु हम छी।

देवाधिदेव भगवान विष्णुक कथन सुनि महर्षी लोकनि केँ आँखि चोन्हिआ गेलनि। हुनका बड़ विस्मय भेलनि। ओ आदि-अन्तरहित भगवानक स्तुति करए लगलाह।

ऋषि कहलनि- सब भूतक आत्मस्वरूप, आत्मा आ परमात्मा केँ नमन अछि। अपन महिमा सँ कखनहुँ च्युत नहि भेलाक कारण अच्युत केँ नमन अछि। अन्तरहित परमेश्वर केँ नमन अछि। दामोदर, कवि आ यज्ञेश्वर केँ नमन अछि। मायापते! अपनेक नमन अछि। अहाँ विश्वक स्वामी छी, अपनेक नमन अछि।

ऋषि लोकनि केँ एना स्तुति करला पर भगवान श्री हरि प्रसन्न भऽ कहलनि- "महर्षी लोकनि! अहाँ सब केँ कोन वरदान दी?"

ऋषि कहलनि- भगवन्! जौँ अहाँ हमरा सँ प्रसन्न छी, तहन हमरा सबहक हित केँ लेल कोनो एहन व्रत बताउ जे स्वर्ग आ मोक्ष रूपी फल प्रदाता हो।

श्री विष्णु कहलनि- महर्षी लोकनि! फागुन मासक शुक्ल पक्ष मे जौँ पुष्य नक्षत्र सँ युक्त एकादशी होय, तहन ओ बड़ पुण्य प्रदाता होइत अछि संगहि संग पैघ सँ पैघ पाप

কেঁ নাশক সেহো হোইত অছি। দ্বিজ লোকনি! এহি মে জে বিশেষ কাম কৰক চাহী সে সুনূ। আমলকী একাদশী মে ওকৰ গাছ লগ ৰাতি মে জাগৰণ কৰক চাহী। জাহি সঁ মনুষ্য কেঁ সব পাপ কটি জাইত অছি আ সহস্র গোদানক ফল মিলৈত অছি। বিপ্র লোকনি! ই ব্রত সব ব্রত মে উত্তম অছি জে হম অপনে সব কেঁ কহলহুঁ অছি।

ঋষি কহলনি - ভগবন। এহি ব্রতক বিধি বতাউ। ই ব্রত কোনা পূর্ণ হোইত অছি? হিনকৰ দেবতা আ মন্ত্র কী অছি? ওহি ঠাম স্নান আ দান কোনা কএল জাইত অছি? পূজাক কী বিধি অছি সে বতাউ।

ভগবান বিষ্ণু কহলনি - দ্বিজ লোকনি! এহি ব্রতক জে নীক বিধি অছি সে সুনূ। একাদশীক ভোৰ মে মুঁহ-হাথ ধোলাক উপৰান্ত সংকল্প কৰী জে হে পুণ্ডৰীকাক্ষ! হে অচ্যুত! হম একাদশী কেঁ নিৰাহাৰ ৰহি দোসৰ দিন ভোজন কৰব। অহাঁ অপনা শৰণ মে হমৰা ৰাখূ। এহন সংকল্প লেলাক বাদ পাপী, চোৰ, পাখণ্ডী, দুৰাচাৰী, অমৰ্যাদিত আওৰ গুৰুপত্নী গামী সঁ কোনো বাত নহি কৰী। অপনা মন কেঁ বশ মে ৰাখি নদী, পোখৰি, তলাব ব ঘৰ মে নহায়। নহায় সঁ পহিনে দেহ মে মাটি লগাবী জেকৰ মন্ত্র এনা অছি।

অশ্বক্রান্তে ৰথক্রান্তে বিষ্ণুক্রান্তে বসুন্ধৰে।
মৃত্তিকে হৰ মে পাপং জন্মকোট্যাং সমৰ্জিতম্॥

বসুন্ধৰে! অহাঁ পৰ ঘোড়া আ ৰথ চলৈত অছি। ভগবান্ বিষ্ণু সেহো অপনা পাএৰ সঁ অহাঁ কেঁ নাপনে ছথি। মৃত্তিকে হম কতেকো কৰোড় মে জে পাপ কেনে ছী তকৰা হৰি লিঅ।

নহায় কেঁ মন্ত্র এনা অছি।

ত্বং মাতঃ সৰ্বভূতানাং জীবনং তত্তু ৰক্ষকম্।
স্বেদজোদ্ভিজ্জজাতীনাং ৰসানাং পতযে নমঃ॥
স্নাতোঽহং সৰ্বতীৰ্থেষু হ্রদপ্রস্রবণেষু চ।
নদীষু দেবখাতেষু ইদং স্নানং তু মে ভবেৎ॥

পানিক অধিষ্ঠাত্রী দেবী! মাতে! অহাঁ সমস্ত ভূতক লেল জীবন ছী। বএহ স্বেদজ আ উদ্ভিজ্জ জাতিক লেল ৰক্ষক সেহো

अछि। सभ वसक स्वामीक रूप मे अपनेक नमन करैत छी। आब हम सभ तीर्थ, कुण्ड, झरना, नदी आ देवता सँ परिपूरित पोखरि मे नहेने छी। ओ स्नान सब स्नानक फल दायी होय।

विद्वान लोकनि कें चाही जे ओ परशुरामजीक सोनाक मूर्ति बनाबी जे अपना सामर्थ्य भरि होय। नहेलाक बाद घर मे पूजा हवन कऽ सभ सामग्री लऽ कें आँगनाक गाछ तर जायकें चाही आ चारू दिश माटि ब लिप पोतिकें शुद्ध करू। शुद्ध भेल जमीन पर पानि सँ भरल नव कलश राखू कलश मे पंच रत्न आ दिव्य गन्ध राखि उज्जर चाननक लेप करबाक चाही। कलशक घेंट मे फूलक माला पहिरा कऽ दीया जराबक चाही। पूजाक लेल नव छाता, जूता आ नव लत्ता कपड़ा सेहो राखक चाही। ओकर उपर परशुरामजीक मूर्ति कें स्थापना कऽ पूजा करबाक चाही जेकर मन्त्र एना अछि।

चरण कें विशोकाय नमः।
जन्घ घुट्ठी कें विश्वरूपिणे नमः।
जाँघ कें उग्राय नमः।
कटिभाग कें दामोदराय नमः।
उदर कें पद्मनाभाय नमः।
वक्षस्थल कें श्रीवत्सधारिणे नमः।
वामा बाँहि कें चक्रिणे नमः।
दाहिना बाँहि कें गदिने नमः।
कण्ठ कें वैकुण्ठाय नमः।
मुँह कें यज्ञमुखाय नमः।
नासिका कें विशोक निधये नमः।
आँखि कें वासुदेवाय नमः।
ललाट कें वामनाय नमः।
सब अंग आ मस्तकक पूजा सर्वात्मने नमः।

उक्त मन्त्र सँ पूजा कऽ भक्तियुक्त चित्त सँ फल लऽ कें देवाधिदेव परशुराम जी कें अर्घ्य दिअक चाही जेकर मन्त्र एना अछि।

नमस्ते देवदेवेश जामदग्न्य नमोऽस्तु ते।
गृहाणार्घ्यमिमं दत्तमामलक्या युतं हरे॥

देवदेवेश्वर कें नमन करैत छी। जमदग्निनन्दन कें

নমন কৰৈত ছী। ওৰাক সংগ দেল হমৰ অৰ্ঘ্য গ্ৰহণ কৰূ।

একৰ বাদ ভক্তিযুক্ত চিত্ত সঁ জাগৰণ কৰক চাহী। নাচ গান, ধাৰ্মিক অনুষ্ঠান আ শ্ৰী বিষ্ণু জী কথা কহৈত সুনৈত ৰাতি বীতাবই কে চাহী আ ওৰা গাছক এক সও আঠ ব অঠাইস বেৰি পৰিক্ৰমা কৰক চাহী। ভোৰ ভেলা পৰ শ্ৰী হৰিকেঁ আৰতী কৰক চাহী। তকৰ বাদ ব্ৰাহ্মণক পূজা কই ওহি মণ্ডপক সব বস্তু কেঁ হুনকা দান কই দী আ মন মে ভাৱনা ৰাখি জে পৰশুৰামজীক ৰূপ মে ভগৱান বিষ্ণু জী হমৰা পৰ প্ৰসন্ন হোথু। তকৰ বাদ ওৰা গাছ কেঁ ছুবৈত প্ৰদক্ষিণা আ নহেলাক বাদ বিধি বিধান সঁ ব্ৰাহ্মণ ভোজন কৰাবী তখন পৰিবাৰক সংগ বৈসি ভোজন কৰক চাহী। এনা কৰলা সঁ জে পুণ্য হোয়ত অছি সে অনন্ত। সমস্ত তীৰ্থক সেবন সঁ জে পুণ্য মিলৈত অছি ওতবে পুণ্য উক্ত বিধিক পালন সঁ মিলৈত অছি। সব যজ্ঞ কৰলা সঁ জে ফল মিলৈত অছি তাহি সঁ বেসী ফল এহি ব্ৰত সঁ মিলৈত অছি তাহি কোনো সংদেহ নহি। ই ব্ৰত সব ব্ৰত মে উত্তম অছি।

বসিষ্ঠ জী কহলনি - মহাৰাজ! ই কহি দেৱদেৱেশ্বৰ ভগৱান বিষ্ণু অন্তৰ্ধান ভই গেলাহ। তকৰ বাদ মহৰ্ষি লোকনি এহি ব্ৰত কেঁ বিধি বিধান সঁ কেলনি।

ভগৱান শ্ৰী কৃষ্ণ কহলনি - যুধিষ্ঠিৰ! ই দুৰ্ধৰ্ষ ব্ৰত লোক কেঁ সব পাপ সঁ মুক্ত কৰবালা অছি।

নাম - পৰমানন্দ লাল কৰ্ণ, পিতাক নাম - স্ব০ পৰশুৰাম লাল কৰ্ণ, গাম - ঘোঘসৰ, পো০ - বিৰৌল, জিলা - দৰভংগা, বিহাৰ
শিক্ষা - স্নাতকোত্তৰ, সেবানিবৃত্ত, প্ৰবন্ধক, সেন্ট্ৰল বৈংক আফ ইংডিয়া
Email-karnpnl@gmail.com. Mobile No. -7677179516

ঐ ৰচনাপৰ অপন মংতৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাউ।

২.ঽ.প্ৰৱীণ নাৰাযণ চৌধৰী- মৈথিনী ভাষা জিৰৈঁত ৰহত নে িন কেনা?

প্ৰৱীণ নাৰাযণ চৌধৰী

মৈথিনী ভাষা জিৰৈঁত ৰহত নেকিন কেনা?

ভাষা মে ৰাজনীতি ঘুমেৰাঁক কাজ কৰৈত খছি নোক। মে মৈথিনী কেঁ ৰাজ্যৱিহীন ব়ুঁঝি খাৰ ৰেঁমী কৰৈত খছি। পহিনে ভাৰত মে কযনক। খাৰ নেপান মে ভ ৰহন খছি। তৈযো মৈথিনী ভাষ খপন প্ৰাচীনতা খা পৰিপূৰ্ণতা মঁ ৰাঁচন খছি। কনী নিম্ন ৰাঁত পৰ গৰ কৰয জাৰ্ড: *নেপান কে জনগণনা তথ্যাংক খা ভাষাক স্থিতি দেখূ। 2068 কে জনগণনা পূৰ্ব শাসকৱৰ্গ কে ক্ষ্টিচাগন ঁ ৰৌতহষ্ট-মৰ্নাহী-ৰাঁৰা-পৰমা খাদিক জিনা মে ৰজ্জিকা কে হ া ৰঁহন। খাগ এ কথিত ৰজ্জিকা ভাষাভাষী নগভগ 8 নাখ ছথি।

*2078 কে জনগণনা সঁ পূর্ব শাসকবর্গ একনভাষা নেপালী ◌ রষ্ট্র কাযম ৰখবাঁক নেন মৈথিনী কে দাৱেদাৰী কেঁ খাৰ খণ্ডিত কৰবাঁক বঁদনীযত সঁ একটা নৱকা হলো ঠনেননি 'মগহ ' ভাষা কে। স্বনবেঁ কযন জে ৪ৱ মগহী ভাষী কে ভেনাহ, কোনা ভেনাহ খা কিযৈক ভেনাহ। বঁস ভ গেনাহ। কৰীবঁ 30 হজাৰ কে সঁখ্ ◌া প্ৰা নেনাহ। ভাষণ ভ ৰহন খঠি, সঁৰক্ষণ চাহিযনি, বঁজষ্ট ডঠা খভিযান ঠনা ৰহন ছথি। বেঁসীকান মগহী কে ম তক সঁ খপৰিঠিত একনভাষা কে সাদৃজী নেখক-কৱি সভক সঁগ সঁৰর্ধন মে খা সত্তানোন্মপ ৰাজনীতিক খগ্ৰখা সভক গোন গোন গপ ম মগহী মেহো জন্দিযে নাখ কি কৰোড় পহঁচয কে সম্ভাৱনা খঠি। *এক গোষ্ট তথাকথিত ৱৈজ্ঞানিক খা নঁকা কে সবঁসঁ ছোষ্ট ডনচাস হাথ ৱনা নেতাজী মধেশ খনগ দেশ বঁনবৈত জেন-নেন ভোগ সঁ বঁঠনাহ ত সীধে মৈথিনী কেঁ খনাথ ভাষা বুঁঝি পূৰে ঘপঠ কৰয নেন ফেৰ একটা নৱকা বঁহস 'মধেশী ভাষা' কে ঠনা দেননি। কতেকো থোপড়ী বঁজেনিহাৰ এহি স্নৃনস্নৃনা কেঁ স্নৃন্বক মে 'খায-হায' গবৈত স্নৃমিতে ছথি। তর্ক ঠনিযে ৰহন খঠি। *ৰাষ্ট্ৰী ভাষা খাযোগ দ্বাৰা 5 বর্ষ কে কার্যকান পছাতি দেন গেন সিফাৰিশ মে সবঁ বাঁত খোনিঠা ছোড়া কহনে গেন খঠি, কেকৰ দাৱী, কোন ভাষা, কেহেন স্থিতি খা কেনা কেনা বঁনয সৰকাৰী কামকাজ কে ভাষা। *হিন্দী মোহ বঁড়কা বঁড়কা নেতাজী কেঁ কেনা ঘেৰনে ছন্থি মে দেখবেঁ কযনহঁ জনকপুৰ মে, ডদ্ঘাষ্টন সমাৰোহ মে। খাবঁ মৈথিনী জিযয কেনা? বঁস, খপনে সবঁ জেহেন খভিযানী খা খনেকোঁ সর্জক সঁগ সৃজনক শৃঁগাৰ সঁ জিযেনে হবৈঁ। কিছু বাঁত খাৰ দেখূ - *খাগ একনভাষা বষ্ট্র সঁ নেপালী ভাষাভাষী সমাজ মানিক বঁনন খঠি, তথাকথিত স্বন্তিগামী ৰাজনীতি

কযনিহাৰ নেতা আ জনতা ওহি ভাষা মে অনেৰ মনেৰ কৰৈত সম্মান তাকি ৰহন ছথি। গুনামী কে আদত রনা নোক মুক্তি আ সংঘীযতাৰাদী হেৰাঁক মূঠক নাৰা নগৰৈত ছথি, নেপা ী ৰাষ্ট্ৰীযতা মে অপন খোখনা মামিত্ব তকৈত ছথি। *নেপানী মঁ মুক্তি আ হিন্দী কেঁ মমৰ্পণ রনা দোমৰ দ্ৰ্নীতি কে রাঁত কৰন হাৰ মুক্তিগামী আ সংঘীযতাৰাদী হেৰাঁক ঢকোমনা স্পষ্ট অছি। *রঁজিকা ত 2068 মঁ 8 নাখ কে ভাষা রঁনি গেন, ডপনক্কি কি মরঁ হামিন কযনক মে তথ্যাত্মক রিশ্লেষণ কৰৰঁয ত হাথ নাগন শূন্য মাত্র ভেঙ্গৈত। হঁ, গোঙ্কেক নোক কেঁ এহি নাম পৰ ধুম্বৰ-হস্তী-ঢখনা ভেঙ্গৈর ত ঢমঢাগিৰী রনা নেন হোগতে ছয। তাহি মঁ রেঁমী কী? পাঠ্যক্রম নহি, ব্যাকৰণ নহি, শব্দকোশ নহি, মাহ ত্য নহি, মচেতনতা নহি, মমগ্রতা নহি, ত মভ্যতা মেহো নহি, রঁম রঁজিকা কে রঁজাও মুনমুনা ততরী। ত নিষ্কর্ষ যৈহ জে মৈথিনী ভাষা অপন মার্গ পৰ অপনে ঢনেত, মৃজনক রঁন জিৰৈত ৰহত। ॐ তত্মেত! হৰি: হৰ:!!

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাডি।**

২.৪.নানদের কামত- পোথী চর্চা : সভ্যতাক ভ্রম/ অর্থদোহন/ শ্রমিক হিতক উপায হোয/ জীবনী অনুবাদ 'ক এক পোথী/ হমৰা গামক পহিলুক বাঁগ্রসকিন (লঘুকথা)

নানদের কামত

পোথী ঠঠা : সভ্যতাক ভ্রম/ খধ্বংদেন/ শ্রমিক হিতক উপায হোয/ জীরনী খনুরাদ 'ক এক পোথী/ হমৰা গামক পহিন্বক ৰাঁওসক ন (লঘুকথা)

১

পোথী ঠঠা : সভ্যতাক ভ্রম

করিরৰ শ্রী ৰাজ কিশোৰ মিশ্র জী স্বযংম খপন ৰচনে ২২ গোষ্ট নর করিতা 'ক পোথীকে প্রকাশক চথি,জে ২০২৩ মেঁ সভ্যত ক ভ্রম " করিতা সংগ্রহ " ভাৰতমে চপেননি খচি। ঐ পোথীক ३০০ টাকা দাম ৰখনে চথি,জাহিমে ১২০ পৃধ্ঠ চৈক। করি শ্রী মিশ্রজী

অনেকোঁ বিধামে ৰচনা কৰৈত আবিঁ ৰহন ছথি। মৈথিনী সাহিত্যক সমকানীন আশ্ব করি শ্ৰী মিশ্রজী 'ক বিষযমে পাঠকগণ কেঁ কিছ জনতৰ্ঁ পোথীক অঁতিম পন্নাপৰ ভেটৈত অছি। আওৰ করি পোথী মাদে ষ্বঁয প্ৰবোবাক্ নিখৈত সঁক্ষিপ্ত জনতৰ্ঁ দেবাঁক কাজ সেহো সুধী পাঠক নেন সুনভ করননি অছি। আগ্ৰ এস বী এন প্ৰাপ্ত হিনক কাব্য পঠৈতকান মোন অপন সভ্যতা 'ক প্ৰতি ভচ্চ **২** নগৈত ঠৈক। অৰ্থাত ওা বূঁঝন জাএ জে মনেমোন আনন্দ বিহ্বন ভ' জাগ্ৰত ঠৈক। সে এহন ৰূঠিকৰ করিতা পাঠ শূৰু কৰৈত আখৰী পাঠধৰি কোনা নগনে পহুঁচ জাযৰ্ঁ- সে থাহে নৈ [illegible] নত। আবো এহনে করিতা পৰাযণ কৰৰাঁক মোন নগনে ছটপটাগ্ৰত ৰহত। করিতাক নিহিতাৰ্থ ভাব সৌন্দৰ্য বঁঢ় সৌৰ্ধ্ঠব ভেন ছন্হি। মানব সভ্যতা পাষাণ যুগক খোঁহ সঁ আৰংভ হোগত ,ডেগাডেগী সিন্ধু নদীক তট সঁ বঁঢ়ৈত কাশীক মহাসমান ধৰি পহুঁচৈত ঠৈক। আধ্যাত্মিক মাৰ্গ সঁ নাপূ তঁ পহিনে বনবাঁসিক পৰ্ণকুটী সঁ গ্ৰামীণ শিল্পকাৰ- দস্তকাৰ'ক মাঁটিক বাঁসন আ বাঁসক পথিযা ধৰি প্ৰগতি পথ পৰ অগ্ৰসৰ হোগত ৰাজাক সিংহাসন ধৰি পহুঁচ বঁনেৰাঁক ভত্কৰ্ষ যাত্ৰা কৰৈত অছি। ধাৰ্মিক জনচেতনা'ক অনুসাৰে গ্ৰা মানবীয বৌধ্দিক প্ৰগতি শাঁতিক মৰ্যাদা নেন চণ্ডিকা , দুৰ্গা সপ্তশতী কেৰ দেবী করচ অৰ্বগনা কুণ্ডন অসুৰ ভযাৰ্ভনি ভগৰ্ঁতীক পৰিকল্পনা কৰৈত ভক্তিক গাথাধৰি গৰ্বৈত বঁঢ়ৈত [illegible] ছি। অধিকতৰ মিথিনাবাসী বা কহূ ভাৰতবংশী অপন অৰাধ্য দেবতাকে সামাজিক কন্ট্ৰোনক বঁটন ৰূপমেঁ ভপযোগ কৰৈত ৰহৈত ঠৈক। ওনা সৰঁ ধৰ্ম- মজ়হৰ্ঁমে গ্ৰশ্বৰীয ক্ষমতাক পৰাকাৰ্ষ্ঠাক সহো দৈত সৰঁ জীৱ- জন্তমে মানবকেঁ সৰ্বোপৰি স্থান দেনক অছি। ০০ঁ মানবকে জাগজ - নজাগজ বূঁঝবাঁক একটা সামূহিক তানা-বাঁনা

' সমাজ' শব্দ সঁ অভিহিত কযল গেলৈক। শাস্ত্রীয বর্ণন আ সংস্কৃতিক অংগ ৰূপেঁ মানরকে স্বম্ চেতনা কাযম ৰহয আ তক্ষশিলাক আচার্য সঁ অর্থ শাস্ত্রক অভিজ্ঞান রঁঠ ললি জে খগোলীয জ্ঞান আ রিজ্ঞানক শোধ তথা আর্যভট্টক গণিতীয দশমলর ধৰিক অনুসংধান কযল গেল অছি। সভ্যতামে হরাক দিশা আ অর্থতংত্রক মোহাএল ৰাজতংত্রক রৈভর সঁ প্রজাতংত্রক ব্যতা দিশ উন্মুখ ভেল, মানর অপনা রিশিষ্ট সভ্যতা মেঁ সণ্কশলন হলা। আরঁ ও কুশলতা রিশ্ব মানরকে ৰমমে দেশ- দেশান্তৰক সীমা সঁ উপৰ উঠি শীর্ষস্থ ভেল দেখাএছ। তেঁ পহিৰৱমে অন্তৰ ; পীতাম্বৰ সঁ জীংসক রীঠ , সংযমিত মোল; ৰভ্যসল মোলমে পৰিণিত হোএত গেল। পচ্ছমি সভ্যতাক দেখোঁস এতয আরিঁ অপনা চপেষ্টমে লেলক অছি। রেদ - ঋচা সঁ ওভৰষ্টেক কৰৈত জীরন শৈলী'ক নরধর সিধ্দাংত পকৰলক হল্। কৰি পাঁতি দেললি অছি :-

.... কৈক্টস- ধাধৰ সঁ ভালৰি কাঁপল
ডিস্কো ৰেৰাঁৰল,মোহৰ
খেত ছোড়ি , চাঁচৰ পড়াএল
অৰিপল পৰ অংগ্রেজী মোহৰ । ,......

এহি তৰহেঁ মানর সভ্যতাক' ভ্রমমে নিশ্চয পূর্রক জকড়ল জা ৰহল অছি। মূল ডীহ ,কুল- গোত্র সঁ অছিলৰে সিলেহ ৰহৈক ; মুদা আরঁ সংসাৰকে আশাক জে ঠংকী ছৈ ,তাহিঠাম ভাৰী অংতৰ দেখ কৰি চিক্কোৰ ক**ই** উঠলাহ অছি -:

.....সূগৰক খোভাড় সঁ কিকযেৰাঁক গর্দ অলঘোলমে ,
কাৰ- শোৰূমক ভীতৰমে মর্সিডীজ - এ্যক মোলমে ।.....

জল - থল- লভ আ অংতৰিক্ষমে জগহ রঁলৌলে মানর আরঁ কেমহৰ চৌৰষ্টিযা সঁ নিকৈল ভৰমাএল সভ্যতাক জালি লৈ কোলয প িযা

ঘুমৌত ? করি জীক কনম রিরিধ রিষয পৰ চনেন ছৈন, মহানগৰ ' করিতা ' মেঁ এক ঠাম ও কহৈত ছথিন -:

হেৰাগত, রৌঁখাগত, ঢহনাগত নোক
সভ সঁ সভ খছি খনচিন্থাৰ
গোত্র ক্বন খা গাম নহিঁ এত্ত
এত' পাঙ্র পর, জোগাৰ - ৰোজগাৰ।

গাম সঁ পনাযন কৰৈত নোক শহৰ পকড়ৈত ,নোকড়ী - চ কড়ী খা কোৰোৰাঁৰ রেপাৰক খরসৰ পারৈত ও ঔতহিকে রঁনি ৰহি জাগছ। শহৰ সঁ রেঁৰ -রেঁৰ দেহাত গাম খাওত যে সময কহাঁ ছৈক? সমযেক খভারে পৰিরাঁৰিক খান সদস্য পঠৈত - নিখৈত কে কতয দিনভৰি খা খৰ্ধ ৰাত্রি ধৰি ৰহৈছ ; তকৰ পত তা মোরাঙ্গনে সঁ চনৈত ছৈক। পঢ়ুখা রঁরূঁখান খপন সহপাঠী কহিযৌ খথরা গর্নফ্রেঁড সঁগ রেঁসী সময রিঁতরৈত ছৈক। এক একটা পৰিরাৰক গার্জন জেকাঁ ছহ -ছ: মাস সঁ খধিক সময ধৰি নড়কী ওহিঠাম রিঁন্ব র্যাহন নড়কা খড্ডা জমারৈত ৰহৈছ। খা যে মাতা-পিতা খনজান রঁনন ৰহৈছ। রৈরাহিক সন্ত্রমে ৯০% তঁ যুরক - যুরতী রঁন্থাযত ছৈক, মুদা ৯০% যেঁরৈতে - দেখৈতে রঁ যফ্রেঁড কতেকো রেঁৰ রঁদনৈত ছৈক। এহন চিন্তাজনক স্থিতি পৰ পৰোক্ষৰূপেঁ প্রহাৰ কৰৈত করি পাঁতি গঢ়ননি খছি -:

মহানগৰ কে কৌও হোগত ছৈক রঁঢ় চনাক,
ছোটো রাঁত পৰ ভ২ জাঙ্গত ছৈ এতয তনাক।

দোসৰ পাঁতিক গৰহৈন দ্রষ্টৰ্য -:

পানি রিঁকাগত খছি ,কোখি রিঁকাগত খছি
রিঁকা ৰহনে খছি ৰৌদ- রঁসাত
খপনো নেনে নহি সময ছৈ নোককে

গাড়ীক ম্ট্যেৰিংগ পৰ ভোজন - ভাত।

মহানগৰকে ৰঁনাৰঁষ্ট দেখৰঁ তঁ ৰুঁঝাএত এহিমে কতেকো নগৰ মমাএন ঢৈক। কংক্ৰীষ্টমন গাছ মঁ মঘন ঢৈক মগৰো। গ্ৰ ৰ্যাপৰক ৰিঁৰাষ্ট ডীহ আ ৰোজগাৰক অতি মুন্দৰ নন্দন ৰন থীক। গহো কহি মকৈত ছী জে নোকড়ীক স্বপ্ননোক আ অনকাপুৰীমে ণুৰেঁৰক ধন প্ৰযাপ্ত ৰহনে নোকক ধৰোহি মেট্ৰো ষ্ট শন পৰ মঁগহি মড়ক পৰ ট্ৰক - ট্ম্পূক জাম নাগন দেখাএছ। অতি ব্যস্ত শ ৰকে জীৱন-যাপন মঁ ভিন্ন ভাৰতকে গাম অছি। আৰঁ তাদৃঠাম নগৰ জেকাঁ অন্তৰজাতীয ৰিযাহ প্ৰনৈগ ৰহন ঢৈক। ওনা গ্ৰাম য মমৃদ্ধি দিশ ঙন্নতি কেনেক হনা। মুদা দনিদৰ শিৰ্ষক মঁ কৰিতা মেঁ কৰি জে পাঁতি দেননি সে মোনককেঁ ওঁষ্টৈত - পৌৰৈত ৰহত। য া -:

জীৰ্ণ ণুৰতা পৰ ঢেফৰী কতেকো,
গাম - ঠাম ওকৰ ধোতী ফাষ্টন,
দৰিদ্ৰতাক অছি ঠিত্ৰ ৰঁনাওন,
খোপড়িক চাৰ পৰ পন্নী মাষ্টন।

অপৰাদ ছোড়ি আৰঁ গামো - ঘৰক মমান্য নোকক ভেষ -   ূষা আধুনিকতা দিন ৰঁঢৈত মংভ্ৰাঁত ৰুঁঝাগত অছি। মুদা শ্ৰমিক ৰৰ্গকে দেহ পৰ পৈনজাৰী পৰিধান স্ত্ৰী-পুৰুষমে আৰিঁ গেন ছ কা। মিথিনামে গোনে গনাক জগহ ষ্টীমষ্ট -ৰুঁমষ্ট আ পৈজামা   ূনপেন্ষ্ট ও জিন্স- জৈকেষ্ট অনৈক । ঙমৰদৰাজো নোকনিকে শহৰী ৰৃদ্ধ মন হাফপেন্ষ্ট পহিৰনে ৰুঁনৈত- ঘুমৈত দেখ আৰঁ অচৰজ নহি নাগত। স্বচ্ছ মাদগী পৰিধানক জগহ ৰংগীনা ছীঁষ্ট আ নৱ ডিজাগন ৰস্ত্ৰ পহিৰন দেখন জাএছ। ঘৰে পৰ ণুৰীযৰ মঁ আৰ্ডৰ পৰ জাত-ৰঁৰাত জাএ নে ৰাঁ মেনাঠেনামে কিছ ঠিহ্ননো নোক ভকচকা জাএছ। অন্ন আ ৰস্ত্ৰ ক' অভাৱ জে এহি পোথিক প্ৰাণৰাযু ৰঁনা

পাঠক রীঠ রিদ্রূপতাক রগন্দৰ্ভ দিশ ঋাকর্ষিত কৰত তঁ সহজে মোন নৈ মানত! কাৰণ ঋাৰঁ ঋন্ন ৰেঁতৰে কিযো নহিঁ মৰৈ য ঋা নেতা - কপড়াকে ঋভারে কিযো নৈ কণ্ঠৃঋাগত ঋছি। মোগেন ণ্ঢনে কেঁ জগহ পৰ সাফ ও ঋাযৰন কযন রস্ত্র এক ৰোঁনিহাৰোক ধিযাপ্বতা পৰিৰাঁৰক নেন তানা ডতাৰ কেনে ৰহৈছ। শহ মে তঁ মৃতকক পোশাক সস্ত রজাৰমে রিঁকা জাঞ্রছ,মুদা গামঘৰমে মূঞ্রন নোকক পহিৰনে ডেৰঁন নীক ঋা মজগূতো রস্ত্র কেঁ পৌনী পসাৰীন ধৰি নৈ নেত। এহন পৰিৰর্তন কেৰ ঋখ্যাস রিগত দূ দশক সঁ ঋন্বভর কৰ ৰহন ছী। ওনা হিনক করিতা মনোযোগ পূর্রক পঢয নাযক ছৈন। ঋপনা রীঠ সমাজমে স্থাপিত ও প্রমাণিক জে রিঠাৰ ঋদৌ সঁ ঠনৈনসাৰিমে ৰহয সে ঋাৰঁ নর পঢ়েন - নিখন জা ৰূক জনতাক রীঠ ৰীতি-ৰেরাজমে শিষ্টাচাৰক' ঋাচাৰমে ,ষ্টৈনে ঋাস্থা ঋা মহিমাক ভঁগিমাক রিৰুদ্ধ রাতারৰণ রঁনি গেন ছৈক। তেঁ করিজীকেঁ ফৃৰাঞ্রত ছৈন -:

গাম - সহৰ সভ ভ' গেন ঘোৰঁন
একহি ৰংগ রাঁত সৰঁ ঠাম
পৰৰোঁধৰঁ ককৰা ? সুনত কে?
ঋছি ডঋড়ি ৰহন প্বর্রক সৰঁ খামুহ ।

'সভ্যতাক ভ্রম' মৈথিনী ভাষা মেঁ পোথী সাহিত্য সেরী নোক রীঠ ঋপন তেরঁৰকে সংগ রিমর্শ নেন ঋাগূ ঋারিঁ গেন ঋছি। হম ঋাশ্ব করি শ্রী ৰাজকিশোৰ মিশ্র জী সঁ ঋাগ্রহ কৰরঁনি, ঋপন ঋন্বভরকে রিষযকেঁ ঋানোঁ রিধা মাধ্যম সঁ পঠৈন পৰ ঋানি, মৈথি ী সাহিত্য কেৰ শ্রীরৃদ্ধিমে ঋপন সেরা এক ঋভিযানিকে হৈসিযত সঁ সতৎ দৈথি।

২

অধঃষ্টদন

ৰৰেণ্য সাহিত্যকাৰ শ্ৰী ৰাজকিশোৰ মিশ্ৰ কৃত অধঃষ্টদন সন্ ২০২২ মেঁ প্ৰকাশিত গল্প'ক সংগ্ৰহ ছী। ঐ মৈথিলী কথা'ক পোথীমে ১০৯ পৃষ্ঠ ছৈ , জেকৰ কিমত ২৯০ টাকা অছি। নীক কাগতমে ভাৰতমে ছপন এহি আকৰ্ষক পোথীক স্বয়ং কথাকাৰ শ্ৰী ৰাজকিশোৰ মিশ্ৰ জী প্ৰকাশক ছথি। আগ্ৰ এস ৰী এন. প্ৰাপ্ত প্ৰস্তুত 'অধঃষ্টদন' মে আঠ গোটে খিম্সা মিজহৰ ছৈক। অপনা ৰচনা মাদে আম্বখমে শ্ৰী মিশ্ৰ জী জনতৰ্ঁ দৈত পাঠক কেঁ কহৈত ছথিন - " সমাজমে পসৰন কিছু গনত ৰেৱাজ , অঁধৰিশ্বাস,নৰ স স্কৃতি মে সন্নিআএন ৰিসংগতি ও ৰিদ্ৰুপতা , বৃদ্ধ নোকনিক অৱহেনেনা ও উপেক্ষা এহি তৰহক ৰিষয সভকে কেন্দ্ৰ মে ৰাখি গল্প গুচ্ছ ন খন গেন অছি।" কথাকাৰ পহিন কথামে 'উতৰী ' শিৰ্ষক সঁ পেঁশনভোগী ৰিধুৰ মধুৰী ৰাঁবূঁক মৃত্যু উপৰাঁত হ্নকা জেষ্ঠ পুত্ৰ মহিকান্ত কেৰ গাৰা সঁ কোনা উত্তৰী টুঁটৈন, তাহিক ৰিশদ্ কৰ্মকাণ্ড আ সামাজিক ব্যৱস্থা ৰিষযক ৰোচক চৰ্চা ৰঁঢ় শিদ্দত ঁ ৰাখনাহ অছি। মহাপাত্ৰ আ পণ্ডিত জীক পুৰৌনা সঁ হকমৈত শশিকাঁত দূনূভায আ ৰঁহিণ সহিত ৰঁহিকৰণী (কাৰ্যকৰ্তী) অজগুতমে পড়ন ছৈ। জীৰৈতমে ৰঁহিকৰণী ছোড়ি কিযো নহিঁ দেখৈক আ মৃগনা পৰ জ্ঞাত ফৰমেৰাঁনে সৰঁকে সৰঁ উপস্থিত ৰহৈক। জযৰাঁৰক পক্কী ভোজ নে গৌআঁ মহাজন গোকূন ৰাঁবূঁ স্টাম্প পেপৰ পৰ ৎথো ঘঁসা নৈত ছৈক। প্ৰেত আত্মা 'ক যোনি সঁ পিতৰ কোনা ৰঁনি গেনাথি মধুৰী ৰাঁবূঁ মৃতি শেষ ,সে সমাজক ৰীঁচ চনৈন সঁ কৰ্জা ৰ মে পড়ন মহিকান্ত দূনূ ভাযক ৰৰ্তমান আ ভৰিষ্য সেহো উতৰীক সংগহি টুঁটৈত, নিৰ্ভূমিএ ধৰি ভ' জাগ্ৰছ। গ্ৰ মৰ্মস্পৰ্শী কথা একটা

𑒮𑓀𑒠𑒹𑒬 𑒠𑒻𑒞 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒬𑓂𑒩𑒡𑒰𑒢𑓂𑒫𑒱𑒞 𑒩𑒴𑒣𑒹𑒿 𑒔𑒪- 𑒁𑒔𑒪 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒱𑒪𑒱𑒞 𑒥𑒼𑒯𑒰𑒩𑒻𑒏 𑒔𑒹𑒞𑒾𑒢𑒲 𑒮𑒧𑒏𑓂𑒭 𑒂𑒢𑒪𑒏 𑒯𑒪। 𑒦𑒴𑒞 '𑒏𑒟𑒰' 𑒧𑒹 𑒵𑒞𑒯𑒲 𑒂𑒧𑒑𑒰𑒕𑒲 𑒏𑒹𑒩 𑒣𑒳𑒬𑓂𑒞𑒻𑒢𑒲 𑒂𑒠𑓀𑒏 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒗𑒩𑒯𑒱𑒨𑒰 𑒑𑒰𑒧𑒮𑒿 𑒋𑒏 𑒖𑒏𑒩𑒢 𑒁𑓀𑒡𑒫𑒱𑒬𑓂𑒫𑒰𑒮 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒦𑒹𑒪 , 𑒮𑒹 𑒢𑒻𑒏𑒰 𑒛𑒰𑒏𑒠𑒩 𑒔𑒾𑒏𑒣𑒩 𑒏𑓂𑒪𑒱𑒢𑒱𑒏 𑒐𑒼𑒪𑒱 𑒮𑒥𑒯𑒏 𑒂𑒿𑒐𑒱𑒡𑒩𑒱 𑒤𑒼𑒪𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒗𑒰𑒩𑒤𑒴𑒿𑒏 ,𑒖𑒢𑓂𑒞𑒩𑒏𑒹 𑒖𑒑𑒯 𑒫𑒻𑒠𑓂𑒨𑒰𑒑𑓂𑒩 𑒂 𑒅𑒣𑒔𑒰𑒩 𑒎𑒭𑒡𑒱𑒏𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒔𑒰𑒩 𑒥𑒜𑓃𑒥𑒻𑒞 𑒛𑒰𑒏𑒢𑒲 - 𑒣𑒱𑒬𑒰𑒔𑒢𑒲𑒮𑒿 𑒦𑒨𑒰𑒏𑓂𑒩𑒰𑓀𑒞 𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒖𑒰𑒑𑒩𑒴𑒏𑒞𑒰 𑒁𑒥𑒻𑒿 । 𑒂𑒧 𑒑𑒰𑒕𑒲𑒧𑒹 𑒦𑒩𑒱𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒮𑒦 𑒑𑒼𑒙𑒻𑒨 𑒁𑒣𑒢 -𑒁𑒣𑒢 𑒧𑒔𑒰𑒢 𑒥𑒢𑒰 𑒍𑒑𑒩𑒻𑒞 𑒥𑒮𑓀𑒞𑒧𑒹 𑒢𑒫 𑒅𑒞𑓂𑒮𑒰𑒯 𑒮𑒿 𑒩𑒰𑒞𑒱 𑒥𑒱𑒩𑒰𑒞𑒱 𑒖𑒧𑒪 𑒩𑒯𑒪। 𑒦𑒑𑒞𑒰𑒏 𑒞𑒱𑒏𑒛𑓃𑒧 𑒏𑒹 𑒖𑒑𑒯 𑒧𑒢𑒼𑒫𑒻𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢𑒱𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒹𑒿 𑒮𑒰𑒃𑒏𑒱𑒋𑒙𑓂 𑒱𑒮𑓂𑒙 𑒫𑒱𑒦𑒰𑒑 𑒮𑒿 𑒖𑒱𑒪𑒰 𑒁𑒮𑓂𑒣𑒞𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒧𑒩𑒲𑒖 𑒣𑒚𑒰𑒏𑒨 𑒦𑒴𑒞 𑒦𑒑𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒮𑒤𑒪 𑒣𑒩𑒱𑒨𑒰𑒮 𑒏𑒟𑒰𑒧𑒹 𑒠𑒹𑒐𑒾𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒞𑒹𑒮𑒩 𑒏𑒟𑒰 ' 𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢- 𑒦𑒱𑒢𑒰𑒅𑒖 ' 𑒧𑒹𑒿 𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒏𑒳𑒭𑓂𑒙𑒱𑒔𑒰𑒢𑒱 𑒮𑒿 𑒋𑒏 𑒧𑒡𑓂𑒨𑒧𑒨 𑒮𑓀𑒨𑒳𑒏𑓂𑒞 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒏 𑒏𑒼𑒢 𑒩𑒯𑒳𑒿 𑒚𑒱𑒩𑒱𑒨𑒰𑒯𑒙 𑒯𑒼𑒑𑓂𑒩 𑒕𑒻𑒏, 𑒮𑒹 𑒔𑒢𑓂𑒠𑒹𑒮𑒩 𑒖𑒲𑒏 𑒏𑒢𑒱𑒭𑓂𑒚𑒥𑒩𑒰𑒿 𑒖𑒨𑒢𑒰𑒟 𑒂 𑒖𑒹𑒚 𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩 𑒦𑒩𑒢𑒰𑒟𑒏𑒹 𑒥𑒲𑒔 𑒠𑒹𑒐𑒰𑒋𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒻𑒏। 𑒠𑒴𑒢𑒴 𑒫𑒻𑒨𑒰𑒩𑒱𑒏 𑒏𑒢𑒱𑒨𑒰𑒿 𑒣𑒜𑓃𑒪- 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒂 𑒢𑒲𑒏 𑒏𑒳𑒪𑒬𑒲𑒪𑒏 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱𑒢। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒔𑒪𑒪 𑒥𑒢𑒪 𑒒𑒩𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒏𑒢𑒤𑒴𑒮𑒏𑒲 𑒮𑒿 𑒠𑒴𑒢𑒴 𑒦𑒰𑒨𑒏𑒹 𑒥𑒲𑒔 𑒮𑒾𑒯𑒰𑒩𑓂𑒠𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒫𑒰𑒞𑒰𑒫𑒩𑒝 𑒧𑒹 𑒧𑒰𑒯𑒳𑒩 𑒤𑒹𑓀𑒙𑒪 𑒑𑒹𑒪𑒻𑒏 𑒮𑒹 𑒥𑒰𑒥𑒴𑒍 𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒮𑒯𑒖𑒞𑒰 𑒮𑒿 𑒣𑒰𑒩 𑒪𑒑𑒰𑒏𑒨 𑒦𑒼𑒖𑒢 𑒠𑒻𑒞 𑒮𑒧𑒨 𑒥𑒲𑒞𑒪𑒻𑒏 𑒨। 𑒖𑒼𑒛𑓃𑒰 𑒥𑒩𑒠 𑒮𑒿 𑒢𑒲𑒏 𑒐𑒹𑒞𑒲 𑒥𑒰𑒩𑒲 𑒔𑒪𑒻𑒏,𑒏𑒣𑒛𑓃𑒰 𑒠𑒼𑒏𑒰𑒢𑒏 𑒂𑒧𑒠𑒢𑒲 𑒂 𑒡𑒰𑒢𑒏 𑒪𑒯𑒢𑒰 𑒮𑒿 𑒦𑒹𑒪 𑒢𑒤𑒰𑒏 𑒔𑒪𑒞𑒹 𑒑𑒰𑒧 𑒂 𑒔𑒾𑓀𑒠𑒱𑒬𑒪𑒏 𑒣𑒛𑓃𑒼𑒮𑒲 𑒑𑒰𑒧𑒼𑒧𑒹 𑒖𑒰𑒯𑒱 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒏 𑒡𑒰𑒏 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒻 ,𑒮𑒹 𑒧𑒰𑒢𑓂𑒨 𑒣𑓀𑒔 𑒩 𑒏𑒞𑒾𑒯 𑒏𑒹 𑒢𑒯𑒱𑓀 𑒩𑒯𑒪𑒰𑒯 ! 𑒫𑒵𑒠𑓂𑒡𑒰𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰𑒧𑒹 𑒩𑒴𑒑𑓂𑒝 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒥𑒰𑒞 𑒫𑒱𑒫𑒰𑒠 𑒂 𑒤𑒮𑒰 𑒮𑒿 𑒠𑒳𑓁𑒐𑒲 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒻। 𑒦𑒰𑒞 𑒂 𑒦𑒰𑒞𑒵𑒞𑓂𑒫 𑒥𑒿𑒙𑒪 , 𑒫𑒻𑒨𑒰𑒩𑒱𑒏 𑒤𑒙𑒹𑒠𑒰𑒩𑒲𑒧𑒹 𑒣𑒱𑒮𑒰𑒑𑓂𑒩𑒞 𑒔𑒢𑓂𑒠𑒹𑒮𑒩 𑒥𑒰𑒥𑒴𑒏𑒹 𑒕𑒼𑒙 𑒥𑒹𑒙𑒰 - 𑒣𑒳𑒞𑒾𑒯 𑒠𑒳𑒩𑓂𑒑𑒞 𑒡𑒩𑒱 𑒏𑒩𑒻𑒞

ৰহৈত ছৈন,আ ফজ্হতি তঁ তখন বুঁঝাগছ ,জখন কিযো যৌগক দৈক - কোন ঘৰক তীমন নীমন বুঁঝাগত অছি! আওৰ মৰয সঁ এক মাস পূৰহিঁ পিছৰনা সঁ ডাঁৰক হস্তী ঘুঁটি গেনে ডাকদৰ প্ৰাস্টৰ কৰৈত ছৈক সে গিঁজন ততেক ভোগয পড়নৈক ��ে ৰেঁগৌ সভকে মন-মূত্ৰ ভঠৰৈত ঘিনাহ নাগৈক। ৰঁৰিআত ' শির্ষক ' কথামে শাকাহাৰী দিৰাকৰ জীক ৰেঁটী ৰিঁযাহক বৃত্তাঁত ঝনৈক ৰহনে ছৈক। ৰৰজাত্ৰী নোকনি দূ সয খমখমকেঁ পাঁচৈত ছৈ। পৰম্পৰাগত পৰিছন - ঘৰদ্বআৰী গীতনাদ প্ৰভাৰিত হোয ছৈক-ছৌৰামাৰহৈৰক ডাঁস সঁ। সে স্বাগতকৰ্তা - ৰাঁৰিক ৰঁ পৰ দাওম চনাৰৈত প্ৰাযঃ ছোগৌসন ক্ৰুটি নিকানি দ্বসৈক আ ৰেঁৰ - ৰেঁৰ ডঁটৰোঁ কৰৈক। কোন্ডড্ৰিংক ৰংগৰিৰংক ফন,নমকীন আ ঝুৰকে অছৈত পাঁতমে মাছ আ ছাগৰ মৌসক খোজ সৰঁটা কৰৈ। কন্যাগত কেঁ ৰ্যংগ্য - কটাক্ষ আ ফজ্ফতিও সহয পড়ৈন। ৰাতি পক্ষকেঁ ৰঁঢ় অখড়ৈক আগন্তুক অতিথিগণকে ৰ্যৰহাৰ ও মনোবৃত্তি সঁ, স্বদা গামক জেঠৰৈযত শ্ৰেষ্ঠতাক কাৰণেঁ কৰজোড়ি মাফী মঁগৈত নিৰামিষ ভোজন কৰৰাঁক আগ্ৰহ কৰনি। তৈযো ৰঁৰাতিক আক্ৰোশ আকাশ চুনে জাগক। ৰাঁজৈক মহাদৰিদ্ৰক ওতয আৰিঁ গেনাঁ,গযহ কহৈত ভোজন কৰয সঁ ৰুৰ্মী যৈৰুঁন পৰ সৰঁ হাথ ৰাঁৰনে ৰহনৈক; ৰিযাহ ৰোকৰাঁ দেৰাঁক ধমকী ধৰি দৈত দেখাএন। যুগে ৰাঁৰূঁক " অতিথি দেৰো ভৱ: " কেৰ ৰাক্য প্ৰভাৰ সঁ চেতনা জগৈত ছৈক। মিথিনামে ৰঁৰিযাতি ঐৰাঁক গতিহাস মোন পাড়ন গেনা সঁ সৰঁ গোষ্টৈয সংযমিত হোএছ,ভয়েৰক আনন্দ ৰঁঢ়েনকৈ। মৰ্যাদা পৰম্পৰা এনামে টুঁটৈত সীনেহক অপনাপন ঘটৈ জা ৰহনৈক তাহি পৰ নি:শৰ্দ চেতনাক সংদেশ জাগ্ৰত ভেনে অছি। কন্যাপক্ষ সঁ মাফীধৰি ও নোকনি মাঁগৈত নজ্জিত হোগত ছৈক,জে

বাস্তৱিকতা সঁ ৱর্তমানমে এহেন বুঁধিগৰ ৱাঁত কম হ গ্রাচ্ছ। কতৌহ- কতৌহ তঁ সমাজমে গাৰি- ফজহৈত কেৰ সঁগ মাগৰপীষ্ট তককে দৃশ্য গাম- গামমে উপস্থিত হোগ্রত নৱ ঞ্গষ্টমৈতীমে দৰাৰি পড়ি জাগ্রচ্ছ। কৰজা 'শির্ষক' কথামে সিঁঘৌনী গামক কিৰান দোকনদাৰ সুন্দৰ জী সমান্য শ্বৰম্বাক নোক ৰহৈচ্ছ। গামেক স্কূনমে ৱেঁষ্টা-ৱেঁষ্টী পঢ়ৈত ৰহৈচ্ছ। সে এক দিন ৱেঁষ্টাক পেষ্টমে দৰদ উপকৈত ঠি, ডাকদৰ ৱঁঠাক পেষ্টক শ্বপনেসন কৰাৱেঁ কহৈত ঠৈন। জাহিমে গোষ্টেক নাখ ষ্টাকা তত্কোনে কর্জ মহাজন ঞ্গমৰ জী সঁ উঠৱেঁয পঢ়ৈত ঠি। মুদা ষড্যঁত্রকাৰী ৱঁনৱান -ধনৱান গাম ঞ্গমৰজীক ত্তুতি ৱঁজৈক সমাজ মে। সে ওকৰ তীন কঠা ৱাঁড়ীক মজমুন নিখা নৈত , সুগদ মাসেদিন পৰ জমা নহিঁ ভেনাসন্তা মূনধন স মিশ্রধন ৱঁনৈত ঠক্রবৃদ্ধি ৱ্যাজ ঠনৈত ৰহৈচ্ছ। এম্হৰ দোকানক শ্বামদনী সঁ সুগ্রদ ৱেঁমাক নহিঁ ভ' সকনে নঠৈতক ঘৰ ডঁগেনা সঁ ৱাঁড়ী শ্বা মকান সহিত এক কোন চোড়ি সৰঁ জমীন সোহা জাগ্রচ্ছ। সঁতোষ গ্র জে ৱেঁষ্টা দন্দুৰুস্ত হোগ্র ঠি। দেহ - পেষ্ট ারিকে ক ানা খোপৰিমে গজেৰ কাষ্টৈত সঞ্গন বুঁঝৈত য জে মাথ পৰ তঁ কর্জা শ্বাৰঁ নহিঁ নে ৰহন। নৱ সঁস্কৃতি 'কথামে' মেঁ ৰামানাথ ৱাঁবূঁ শিক্ষা ৱিভাগ সঁ শ্বৱকাশ প্রাপ্ত কযনে ৰহৈত ঠি । স্নাতক পুত্রী সপনাক ৱিযাহ ভ' গেন ঠৈক। জমায হৈদৰাৱাঁদ'ক প্রাগ্রৱেষ্ট কঁপন মে এক জক্যুষ্টিৱ পদ পৰ ৰহনি। পুত্র মোহন শিমনামে কার্যৰত,পুতোহ এম এ. পাস উচ্চ পদ সঁ সেৱানিৱৃত্ত ৱাঁপক ৱেঁ ী চ্ছথীন। শিমনামে ৱেঁষ্টা পুতোহ হিনকা দূনী বূঁঢ়া- ুঢ়িযাকে ৰেনগাড়ী সঁ শ্বাৱিঁ জেৱাঁক শ্বাগ্রহ কৰৈত য। গামক পঁচাযতীৰা ঠূনাৱ'ক ওনমোন সঁ কিন্নাৰা ৰহৈত ৰমানাথ ৱাঁবূঁ শ্বতিৰিক্ত স্বাষ্য নাভ নে ৱেঁষ্টা নগ জাগ্রত ঠৈক। মুদা ওতয ৱেঁষ্টে জহাঁতি প তৌহ

সেহো মহিনা কিছী পার্টী সঁ হৰসমেত ব্যস্ত ৰহৈছ। ডেৰা পৰ দূনূ গোষ্টয এসকৰ ৰ্ডরিঁ জাগ্রত ৰহথি। ৰমাকেঁ রেঁষ্টা পূতৌহক নরঁকা রিঠাৰ খ্যার্ঁ পসীনে নৈ পড়েন। রেঁসীকান রাঁহৰেক ভোজন ড সা খ্যা পিজ্জা নীক নহি নগৈন। পৃতোহকে কহিযো ন্যখাঁ পহিৰনে নে দেখননি তঁ মাথ পৰ খ্যাঁচৰ কোনা ৰহিতৈন। মিথিনা 'ক ৰীতি-ৰিরাজ রিঁনাএন দেখি মৈথিনী'ক প্রতি খ্যতিশয খ্যনৃৰাগ জগৈত ছৈন,খ্যা সোঝে গাম ঠনি খ্যরৈঁত ৰহনাহ। ধৰি রেঁষ্টা এক হাথে ঠে ৗন ছুরিঁ খ্যা পৃতৌহ দ্বৰে সঁ প্রণাম কহি খ্যৰিযাতনে ৰহনি। খ্যাফিসমে প্রমোশন ভেনোক কাৰণেঁ রেঁষ্টাকে গাম খ্যাযরঁ কঠিনাহ রূঁঝাগছ। মায রেঁমাৰ পড়নো পৰ রেঁষ্টা গাম নহিঁ খ্যারিঁ সকননি । ঘৰমে এ সী খ্যা ফিনষ্টৰ নহি ৰহনে পূতৌহ নহি খ্যারঁয ঠাহৈত ছৈ। নোৰে- ঝোৰে দূনূ প্রাণী গামোমে শহৰে জকাঁ জীরন জীযৈত খেপৈত রাঁপ- দদাক জিনগিক মোন পাড়থিন খ্যা এনয সরঁসঁ নার্ডস্মীদ স্বঁয পৰিঠঠা মে নাগন ৰহৈছ। রূঁঢ়হীকে খ্যস্পতান মে ভর্তী কৰারয রেঁষ্টা-রেঁষ্টীকেঁ ফোন সঁ জনতরঁ দেনথি। মুদা কিযো নগ নহি খ্যযননি । নর খ্যর্থর্ব্যরস্থা খ্যা নর মোঠ - সংস্কৃতিমে রঁকে সরঁ ওঝৰাএন দেখাগ্রছ। ভারনা খ্যা সংরেদনা ক' স্তৰ রঁ ৗত নী াঁ খ্যসন খ্যছি। স্বর্গরাসী ভেনাপৰ ৰামানাথ রাঁরূঁ ক' খ্যশ্রূধাৰা সঁ রূঁঠিক পার্থির শৰীৰ ভীজৈত জা ৰহনৈক। ৰোজগাৰ 'কথা' মে নানঠনকে গ্রামীণ জীরনক' ঠিত্র খিঁঠন গেন ছৈক।রাঁসরঁ ীক কঠী ঘৰমে গ্রজৰ রঁসৰ কৰৈত পাঁঠকঠা খেতীক কাস্তকাৰ কেঁ কোনা দূ রেঁষ্টা এক রেঁষ্টী এক মহীঁস দেখভান কৰৈত জীরন গামেমে রিতৈত ৰহনৈক। ঠৌক পৰহক দোকান সরঁপৰ কহিযোকান সহাযক র্ডঠাকাজ কৰৈত কিছু কৈঁঠা খ্যৰজন নগদী ৰূপেঁ সেহো ক' নেরাঁক ঘৰৈযা নৃৰি ৰহৈছ। ঘৰরানী মে ো

গৃহস্থীমে পিছুৰ ৰহনি। ধিযাপুতা কেঁ গামক স্কূল সেহো পঢ়য পঠাবৈক। দিলী ন্বধিযানা সঁ ফলোনমা - ঠিলোঁ জে নীক - নীক কপড়া নতা পহিৰ খৰৈত তঁ দেখকয মোন গুনধুন কৰয নাগৈ । নানচনো ট্রেন পকৈড় খন্বভৰ কৰৈত ওতয গৌখাঁ ঘৰঁ নগ পহুঁচৈত য। মৌট্রিক পাস ৰহনে ফৈক্টৰী ম কাজো খনসৃকিন্ড নেবঁৰক ভেটি জাগ্ৰ ছৈ। ঘৰঁ টেক্নীকন কাজ সীখ সুপৰৰাগজৰ সঁ মিলেত ৰাখি খপন জীৱন স্তৰ ঙন্নতি পৰ খানি নৈত ছৈক। গাম খাযন তঁ ওকৰ মিশ্রিত ভাষা নোককেঁ খনসোহান্ত নাগৈক। কিছু পাগ্ৰ সঁচযন ভেনোপৰ মোনমে খাৰঁয জে এতয জ়মীন থোড়েক কিন নিখ, খথৰা গামেমে পজেৰাঁক মকান যিন্হা নী। গুনধুন কৰৈত পত্নী সঁ ফোন পৰ ৰিচাৰ সেহো নৈত ছৈ। নিজগৃত গ্ৰ হোগ্ৰছ ভাৰনা সঁ জীৱন নৈ চনত । তেঁ গামক মোহ মাযা ছোড়ি শহৰেমে ৰোজগাৰ ক' জড়ি পকৈৰ মিথিনা সঁ পনাযন কেনক হন। পত্নী সুশীনা পতিক ৰাঁতক সমৰ্থনমে ৰহৈত সামঁজস্য ৰৈঁসেৰাঁক কাজ কনীহ খছি। দীযা পুতাকে সেহো নীক স্কূনমে নাঙ্ড নিখা দেনক। খপনে সুপৰৰাগজৰ ৰঁনা জাগ্ৰছ। একটা পনাট ন' কে' ঘৰ ৰঁনা নেতে ছৈ।মুদা গামক মোন ড়ৈত যথাৰ্থ দিস তিৰোহিত ভ' জাগক। ৰুসনী ' কথা' মেঁ শ খৰ খা মানতী পৰ গাম খা শহৰকে সমেকিত সঁস্কৃতি দেখাগ্ৰছ। ও পটনামে সৰকাৰী সৰ্ৱিস কৰৈত পৈঘ পদ পৰ ৰহৈত ওতয জেঠ দূনূ পুত্রক খা ৰেঁটী খনামিকা গ্ৰেজুএশন কেনীহ তঁ ওকৰ ৰিঁযাহ কৰেৰাঁক পিতা চঠা ৰখৈত ছৈক। ৰেঁটী এম এ কৰয চাহৈত ছৈন । এক প্ৰাগ্ৰৰেট কঁপনীমে নীক পদ পৰ নৌকড়ী কৰৈত ৰৰ সঁ পটনাক সিতাৰাযূক্ত হোটনেমে ৰৈৱাহিক নগ্ন সম্পন্ন হোগ্ৰছ। নৰ পৰম্পৰান্সাৰে চতুৰ্থীক প্ৰাত দ্বিৰাগমন ভ**২** পতিক সঁগ সহৰ া

রিঁদাগৰী হোগ্রত ঠৈ। ৰমণকে মায - রাঁরূঁ ঋা ছোংট রঁহিণ ৰহথিন,যে চেন্নগ্র মে পদস্থাপিত ভেন ৰহৈছ। মাত্রে ১২ দিনক ছুট্টী ন'কে' গাম ঋাযন ৰহৈক। কনাযাঁকে নৈহৰক ঋন্হেৰপন, ঋনৌপচাৰিক রেরহাৰ ছনৈ । এতয যরঁ রঁদন নাগনি ,যায ৰমে ৰহয নে চাহৈক; পত্তিক যঁগ শহৰ জাএ চাহয। ও রুঁঝারঁনি নীক ঠঁগকে ডেৰা তাকি নের ঋা র্যরস্থিত ভেনাপৰ জন্দিযে ঋাপয ঋারিঁ ন' জাএরঁ। মুদা ও ঋাধুনিক রিচাৰক নরযৌরনা ৰহয যে যাস্ব - ননৈদ যঁ কযংটা রাঁত পৰ মতাঁতৰ ভ' জাগ্রন। পতিকেঁ ফোন পৰ কহথিন - হমৰা জেহনে র্যরস্থা য তেহনেমে যঁগ ৰাখূ,নহিঁ তঁ নৈহৰ হম চনি জাএরঁ। ঋা একেদিন যঋাযর্ড- যস্বৰকে মনাহিযো কযনান্তৰ গাড়ী ওৰিযান কয পংটনা জ্বমি জাএ ঠৈক। একাএক ঋাযন দেখি মায রাঁরূঁ কিংকর্তর্যরিম্বঢ় ভ' রেঁংটীক যঁগ যমধিযানা ঋরৈঁছ।ঋা এহন নম্হৰ গনতী নঁয কৰরাঁক যীখ দৈত যহন যঁ যহজীরন যীখরাঁক ঋাদর্শ রুঁঝরৈঁয ঠৈ। পড়াএর যমাধান নহি থীক, যে ঋপনোঁ রুঁঝযমে থা ঋারিঁ গেন ছনৈক। রিচাৰ ঋা কার্যশৈনী মে ঋামূনচূন পৰিরর্তন দেখি যঋাযর্ড- শ রস্বৰ রেঁংটী যঁ রঁঠ়িকয মানয নগননি ঋা ঘৰক রাতারৰণ ঋানন্দময ভ' জায ঠৈক। পতিক যঁগ জহন শহৰ জাএ নগনীহ তঁ রযহ যাস্ব - শ্বস্বৰ দূন্হূ কানৈত রিদা কেননি ।যরঁ কহৈথ - " এহন পুতৌহ রঁড় ভাগ্য যঁ ভেটৈত ঠৈক। এহি ঋাদর্শ কথা যরঁকে কমো পল্লাম   যমেংটন জা যকৈত ৰহয,ওনা মোংট ঋক্ষৰ যঁ পোথী স্বনেখ নৌকৈত ঋএ।

২

শ্রমিক হিতক ডপায হোয

ঋাঁখি পযাৰিকয দেখূ তঁ যকৰীযঁ নির্মনী ধৰি ঋা ঝঁঝাৰপ্বৰ যঁ

নৌকহা ষ্টীশন তক সভক্টা ৰেনৰে মান গোদাম চৌপক্ট ছৈক। এহি ছোক্টকী ৰেন নাগনক প্ৰৰান মান গোদাম পৰিত্যক্ত ৰহনে, জকৰা জীৰ্ণ-শীৰ্ণ অৱস্থাকে সুধাৰৱাঁক জগহ তোড়ৱাঁক কা ভই গেনৌক। নিৰ্মনী স্টেশন সঁ সৰাযগড় তক ৰেন অমান পৰিৱৰ্তনক কাজ অৰ্থাৎ ৰঁড়কা ৰেন নাগ্ৰন আ কোশী মহাসেতুক দূনূ ভাগ কাজ মন্দগতি সঁ চনৈত ছৈক। কোশী ৰেনৰে ভীমনগৰ আ চতৰা তক মানগোদামক কী কহূ জে ৰেন পক্টৰীযোঁ উখাৰি নেন ছৈক। ফাৰৱিঁসগঁজ সে জোগৱঁনী আওৰ ননিতগ্ৰাম সঁ কৰ্পূৰীগ্ৰাম, জতয জাও ৰেনৰে মানগো াম কেৰ মজদূৰক ৰিস্থাপন দেখমে আওত। ৰেনৰে মাৰ্গ কমতৌন-সীতামঢ়ী মে দৰভংগা আ কতেকো জংক্শন পৰ মানগোদাম কেৰ মজদূৰক ৰিপন্ন স্থিতি সঁ সহৃদয পাঠক কে কনেক দৰেগ তঁ অৱশ্যে নগতৈন। কোশী ক্ষেত্ৰক অধিকাংশ মজদূৰ ৰেনৰে মানগোদাম মে দৈনিক শ্ৰমিক ৰূপ সঁ নাগন ৰহৈত অছি। আজাদীক পূৰ্ৱ জে হানত এহিমে নাগন মজদূৰক ছন, ৰৈহ পৰিস্থিতি আ্ৰ আজাদীক 76 সান ৰাঁদোঁ ছৈক। এহি মজদূৰক ৰাঁন-ৰঁচা ৰেঁসীৰাস অনপঢ় ৰঁনন অছি। অুৰঁৰেঁশী পৰিশ্ৰম কযনাক কাৰণ আ স্বচ্ছতা সেৰাক সুৰিধ ক অভাৰক ৰজহ সঁ ্ৰ শ্ৰমিক ৰৰ্গ অস্��স্থ ৰহৈত অছি। একৰা নেন চিকিত্সোক সমুচিত ঔৰিযাওন নহি ছৈক। পৰতন্ ্ৰতাক সময অংগ্ৰেজ জে ৱ্যৱস্থা একৰা উচিত হকেঁ নূক্টয-শোষণ কৰৈক নেন শুৰূ কেনে ৰহৈক, সৈহ গংতজাম আগযো স্বতন্ত্ৰ ভাৰতমে ৰেনৰে মানগোদাম শ্ৰমিকজন পৰ নাগূ ছৈক। অসংগঠিত শ্ৰমিক অপন ৰঁহুমূন্য যোগদান কএ দেশ আ ৰেনক সৰ্ৱাংগীণ ৰিকাস ম অহম ভূমিকা নিমাহৈত অছি ; তকৰা ৰাঁদো ৰেনৰে মানগোদা শ্ৰমিক কেৰ ৰেঁৰঁসী-নাচাৰী, ভূখ-অভাৱ. অশিক্ষা আ দৰিদ্ৰতাক

জিনগী জীযৈ পৰৈত ছৈ। অপন স্বৰাজ ভেইনোক 76 ৰর্ষক ৰাঁদো একৰা সঁগ এনা কিযাক ভ' ৰহল ছৈক ?

একটা সর্ৱেক্ষণক মোতাবিঁক ৰেনৰেক সৰসঁ নমহৰ আমদনীক হিস্রা 100 টকামে 63 টাকা মান ভাড়া সঁ অৰৈত ছৈক। নিত্যদিন 1200 মানগাড়ীক দ্বাৰা 25 নাখইন মান গন্তব্য স্থান পৰ দেশক কোনা-কোনা মেঁ পঠাৰল জাগত ছৈক। এহি মাদে মানগোদামক জন 25 নাখইন মগেৰিযন কেঁ নোড-অননোড কএ ৰেনৰেক নাভ (মুনাফা) মে ৰঁঢ়োতৰীক কার্য কএ ৰহন ছৈক।

শ্রম মন্ত্রানয দিশসঁ হৰেক ৰোঁৰা সামগ্রী (মানকে) ৰেন ৰোঁগীমে উতাৰিকএ ট্রক পৰ চঢ়েৰাঁক মজদূৰী 5.70 পৈসা তয ভেন ছৈ, সেহো আঙ্গ নহিঁ, 2003 ৰর্ষ মে দেশকে নগভগ 6 নাখ 85 হজাৰ ৰেনৰে মানগোদাম শ্রমিক ভায ৰঁন্ধু, মায ৰঁহিনক জত থাকে তথাকথিত ঠিকেদাৰ রর্গ আর্থিক শোষণ কএ তয মজূৰী নহিঁ দৈ ছৈক। গহো ৰাঁত বুঁঝৰাঁমে ভাঁগঠ নহিঁ জে একটা মজদূৰ ঔসতন দিন ভৰি মেঁ 500 স 600 ৰোঁৰা মান উতাৰৈত আ চঢ়াৰৈত ছৈক, জকৰ মেহনতানা এক মাসমে জৌড়িকএ নগভগ 80,000 সঁ 1,02,600 টাকা হোযত ছৈক। পৰঁঠ হমৰা নোকনিক ৰেন ৰোঁনিহাৰকে ন্যায নহিঁ দেনক অছি। মজদূৰকে ৰেনৰে চতুর্থ রর্গীয কর্মচাৰীক ৰঁৰোৰঁৰী 15,000 সঁ 20,000 টাকা মা িক দৰমাহা দয কয একটা মজদূৰ সঁ ৰেনৰে কেঁ শেষ ৰাশি 60,000 সঁ 80,000 ৰুপযা ধৰি মুনাফা হৰেক মাস হোযত , জে কি চন্দ্ নীহিত স্বার্থী আ অসমাজিক তত্বকে নাভ হোঙ্গত জাগত ছৈক। এহিমে ব্রিঁটিশ হকুমত কানমে জে ঠিকেদাৰী প্রথা চনি আৰিঁ ৰহন

ঠেক, তাহিসঁ ত্রাণ দিযেরাক কাজ নোককন্যাণকাৰী কেন্দ্র সৰকাৰক পহিন প্রাথমিকতা হেরঁাক চাহি ছনা জেনাকি ভাৰত সৰকাৰ পূর্রমে খাদ্য নিগম খা ফিন্ড কোযনা খদানক শ্রমিক কেঁ নিযমিত কৰরঁাক কাজ কেনে ছনা গহো স্ত্রৰণীয খছি জে স্বযঁ ৰেন মন্ত্রানয সেহো গেঁগমৈন, পার্সন পোর্টৰ, সফাগ্রা কর্মচাৰী, টী.পী.টী. গড়হাৰা, মানগোদামক শ্রমিক খাওৰ ণ্ডনী সভকে চত্তুর্থ রগীয কর্মচাৰী ৰূপমে সমাযোজিত কযন খছি।

এহি তৰহক মাঁগকে ন'কে' পছিনা দূ দশক সঁ ৰেনরে মানগোদ ম শ্রমিক সংঘক রৈনৰ তৰ প্রম্বখ সমাজসেরী খৰুণ ণ্ডমাৰ পাসরান, মনোৰংজন রঁারূ, দিগম্বৰ প্র০ মেহতা জী , ভীষণ চৌ ৰী খাদি সংঘর্ষশীন পদাধিকাৰীগণকে ণ্ডশন নেতৃত্ব খা জাগ ূক শ্রমিককে সত৯ প্রযাস সঁ একটা সংগঠিত প্রযাসে জে জনর্ভভাৰ ভেন খছি, জাহিমে সরঁ জোনমে গ্রূপ ডী০ খা ৰেনরে রেঁার্ডমে গ্র প সী০ কে নেন সর্ঁসিচ্যূর্টক ৰূপমে সমাযোজিত কএ মজদূৰ ে স্থাযী কৰারন জায তঁ জনহিতমে একটা চিৰপ্রতীক্ষিত খাঁকাক্ষ ক পূর্তি ভ২ জাযত। এহি মহাসংঘক ৰাধ্রষ্টীয মহামন্ত্রী খা খধ্যক্ষ মহোদয একটা খপীনক জৰিযে সামাজিক-ধার্মিক খা খাধ্যাত্মিক সংগঠন খা ৰাজনীতিক দনমে শামীন দেশভক্ত এরম্ গমানদাৰ নোক সঁ খাগ্রহ কেনক খছি। জ্বনংত সমস্যাক স থাগ্র সমাধান হোযরঁাক চাহিঐক।

৪

জীরনী খনুরাদ 'ক এক পোথী

গ্র- রিদেহ কেৰ সম্পাদক শ্রী গজেন্দ্র ঠাণ্ডৰ ণ্ডত 'জগদীশ প্রসাদ মংডন - একটা রঁাযোগ্রাফী ' মৈথিনী পোথীক হিন্দী ভ ষা মেঁ

ঋনুবাদক ছথি সর্বশ্রী ৰামেশ্বৰ প্রসাদ মংডন। পোথীক ঋাখৰিম গজেন্দ্র ঠাকুৰ : এক সংক্ষিপ্ত পৰিচয ঋা ঋাৰংভ মে "ঋপনী বাঁত" শ্রী মংডনজী দি০ ২০-৯-২০২২ মেঁ ৰোচকতা সঁ ভৰন নিখননি ঋছি। সমকালীন মৈথিনীক যশস্বী ঋা ঋভূতপূর্ব ৰচনাকাৰ শ্রী ঠাকুৰ জীক দ্রুতগামী নেখন সঁ সমকক্ষমে ঋযনাহ ৰেণ্যে সাহিত্যকাৰ শ্রী জগদীশ ৰাঁৰূ। জেনা কৰি ৰবিন্দ্র নাথ টৈগোৰ ৰঁগনা ভাষা মেঁ কৰিতা সংগ্রহ ' গীতাঁজনি ' কেৰ ৰচনা কযনে ৰহথি। ওহিক ঋংগ্রেজী ঋনুবাদ কযনথি তঁ ডব্লূ ৰী এট্স পাণ্ডুনিপি পঢিকয প্রস্তাৰনা খুশী-খুশী নিখননি। তেঁ চর্চিত ভেনা ঋা সানেভৰিক ৰাঁদ বিশ্ব স্তৰ পৰ নোৰেন পুৰস্কাৰ (১৯১৩ঞা০) প্ াপ্ত কযনে ৰহথি। তহিনা মৈথিনী সঁ হিন্দী ৰূপান্তৰ কৰৈত শ্রী ৰামেশ্বৰ ৰাঁৰূ পংগূ'ক ঙপন্যাসকাৰ কেঁ এক বিৰাট ফনক পৰ ঋানি ঋধ্যেতাক বিস্তাৰ দেননি ঋছি। বাযোগ্রাফীমে ৰংভ সঁ ঋন্তধবি তিথিৰাৰ ঞাস্বী সঁ। জন্ম পৰিচয, ১৯৩০ ঞা ্ৰীক পছাতি...... , ১৯৩৭ ঞাস্বীক পছাতি ...... , জাতিক বঁনাৰঁট, ৰেঁৰমামে দুর্গা স্থান বঁনে সঁ পূর্ব ..... , বিঁন্ব ড যৰী 'ক জিনগিমে...... , ভূদানী ঋান্দোনন ...... , ৰামপষ্টী ক' জহনে .... ঋা হাগ স্কূনক একটা স্মৃতি ..... , পাঠ শির্ষক পঠৈত পাঠককে ঘনক জীৱনক সক্রিযতাক থাহ চনৈত ঋছি। সমগ্রতা সঁ মূন্যাকংনমে মিথিনাক একটা গাম ...ৰেঁৰমা'ক গেঠৰী ঝা কেঁ পৰোপষ্টাক নোক জনৈক, ঘনকা ৰাজ দৰভংগা সঁ সাত সাএ বিঁগহা জমীন গ ম সঁ দূ কোসক দূৰী পৰ বঁৰমোতৰ - নখৰাজ ৰূপেঁ ভেটনে ৰহৈ। ওন ৰেঁৰমামে চাৰি গোটয প্রকাংড পণ্ডিত ৰহৈক, তীন বাঁহৰে ঋা এক গামেমে মোদী দোকান কয ঋকূত ধন কমেনা। তাকূক প্রসংগৱশ চর্চা পোথীক পঠনীযতা বঁঢৌনক হন্। ...ঋাওৰ জন্ম ভেন ৰহনি

একটা ৰঁছাক দি০ ৯-৭-১৯৪৭ কেঁ ,ওহি ৰঁৰখ ১৬-৮-১৯৪৭ ঈ০ শুক্ৰৱাৰ কেঁ ভাৰত দেশ আজাদ ভেল ৰহয়। সে কুসাগ্ৰ ৰাঁনক জগদীশ ৰাঁৱূঁ দূ ৰিষয সঁ এম এ পাস কৰৈত ওকীল সহাৰঁ গামমে কহেলনি। ৰাজনীতি জাগৰণ সঁ কম্যুনিস্টক সভক নজৈৰমে ওগ স্বতংত্ৰ ৰা স্বতংত্ৰ নৈ ভেল ভাৰতমে.... কিছু ৰুঁধিযাৰক ৰাজপাৰ্ট চলল। মিথিলাংচল ৰাঁ ৰিঁহাৰ মে কোনূ খাস পৰিৰৰ্তন ৮৬% কৃষক লেল নৈ ভেল ছলৈক। পিতাক মৃত্যুকে ১৯৬০ঈ০মে গাছী অছিযা টা স্মৰণ অৰৈত ৰহলৈক। গ্ৰীৰী ৰঁঠৈক কাৰণ ভেলৈ কেশ -মোকদমা,জে ৰৰ্গ সংঘৰ্ষ আ ৰাজনীতিক দলমে কাংগ্ৰেস কে ৰিৰোধকে কাৰণ ৰহৈক। ওনা তেসৰো খেমা সৰঁ সমাজমে সোসলিষ্টক কেৰ চলৈত ৰহলৈক। সুৰিধা ৰংচিত লেল সংঘৰ্ষমে পাৰিতোষিক ভেটলৈন স্বতংত্ৰ ভাৰত ৰা স্বতংত্ৰ নৈ ভেল ভাৰত'ক জেল। অনকা খাতিৰ অনেকো মামিলামে অভিযুক্ত ৰঁনাওল গেলাহ। একৰা লেল ১৮ দিন কাৰাৱাস কাটলৈন সে হুনকে খিলাফ মুখিযা চুনাৱমে ৰঁতৌৰ মুখিযা পদ সঁ ঠাঢ় ছলৈন। জিলা পৰিষদ ৰৈঁঠাৰমে চুনাৰী প্ৰস্তাৱ অললনি তঁ আঠো পংচাযত সঁ প্ৰতিৰোধক ঠাঢ় অপনে পাৰ্টীক ছিপল লোক। সে ৰিঁপৰীত ভ' গেলাহ। আগ্ৰা শোষণমুক্ত ৰেঁৰমামে পাঁচ - দশ ৰীঘা স পৈঘ জোতসীম ককৰো নহি ছৈ। ত্ৱলে ৰঁৰখক ৬মেৰমে ৰাঁল-ৰি াহ ভেল ৰহনি ,৯-৬ জগদীশ প্ৰসাদ মংডল জী ভেলাহ তঁ অপন ভৈযা গুৰুণ্ণল মৰড় সংগ গামেক লোঅৰ প্ৰাগ্ৰমৰী স্কূল ঠয - লিখয জাথি। সে ওগ গামমে জীৰিত অছি আগ্ৰাযো কিসানী আত্মনিৰ্ভৰ সংস্কৃতি ..। নৰানী - দীপ জেকাঁ তাৰ- খজুৰক গাছ নহি ৰহনে তাৰী পিযাক নশেৰী নৈ ভেলে লোক সৰঁ খেতী-ৰাঁড়ী কৰয। পৰং ৰাগত পুৰহীতৰাদ পৰ ব্ৰাঁহ্মণৰাদক একছত্ৰ ৰাজ এতহি ভেল সমাপল।

.... ৰঁচনৃ মিশ্ৰ স্লঞ্চৰক্তা প্ৰুষ জে নেৰানী সংস্কৃত পাঠশ না মে ভনমিযাক কাজ কৰৈত তীন মাসধৰি ৰিঁন্ব নূনেক ৰেঁগন ভাংচা ডমিন খাগথ ঋা দেশ ভক্তিক ঋাজাদীকে নড়ায নড়ৈথ। মৰঁ ৰিষযৰম্ভ জে মমাজক মৰোকাৰ মঁ জ্বৰন ৰহৈক,তাহি ৰ মনোযোগ পূৰ্বক ঠঠা ভেন ঋছি। যথা - ৰঁকাম্ভ! ঞ্র কোমী ৰাঁঢ়গ্ৰস্ত ত্ৰাসদী মঁ ব্ৰিঁটিশ ম্বকূমত কেঁ ৰিঁন্ব ডপজনে ধৰতীক মানগ্রজাৰী ৰম্বনী,ঋা নৌ ৰেঁমাক কযনা পৰ ৰাজ দৰভংগা মঁ পূৰে জমাৰঁদী'ক ৰকৰাঁ নিনাম হোয। মে ঋপন স্বৰাজমে গণতংত্ৰ নাগ্র ভেনা পৰ দিনাংক ১ জনৰৰী দৰমন্ ১৯২৯মঁ ২১ দিমম্বৰ ১৯৬০ ঞ্র0 কেৰ   ীঠ ৰৈযত কে জমীন ৰাপমীক' ৰঁকাম্ভ ঋধিনিযম ১৯৬১ধাৰা ২ ৰঁনৈক। ম্বদা নীনাম খৰীদদাৰ মঁ কেশ ষ্টাগষ্টীন নড়ৈযমে খতিযানী ঋমামীক ৰাৰিশ কেঁ ঋাৰ্থিক তংগি ৰঁঢ়নৈ । ৰিমঙ্গোৰ কৰযৰঁনা ঋংঠনে ঋধিকাৰী ঘুমখোৰী ৰেঁমানী পৰ ডতৰন ৰহৈক। মংঘৰ্ষক মমাপ্তিক পছাতি জগদীশ ৰাঁবূঁ ঋপন কান্থা পৰ মঁ ভাৰ পষ্টকি নেখন ক্ষেত্ৰমে ঋাৰিঁ মৈথিনী মাহিত্যমে ঋানা দ নেক প্ৰনৰ্জাগৰণ. । ম্বদা এক মশক্ত মাংজনে ৰঠনাকাৰ ৰঁনৈ মঁ পূৰ্ব ৰাঁমোপষ্টীমে ভাকপা0 কেৰ ৰাজ্য মম্মেনন ভেন ৰহৈক। ওহিমে পাৰ্টীক মহামঠিৰ এ ৰী ৰঁৰ্ধ্দন মাহেৰঁ ,ৰিঁহাৰক মৰঁ জিনাক ঋনাৰে কিচ্ছ ৰঁগানে 'ক কাৰ্ডমৰেড মৰঁ মেহো ৰহৈক, তাহিমে মাহি ্য প্ৰেমী মৰঁকে জগদীশ প্ৰমাদ জী কহনথিন - ঋাৰঁ ঋহীঁ   ৰঁহক মংগ ঋাৰিঁ ৰহনে ছী। এতহি ধৰিক বৃতাংত কনমৰধ্দ কৰৈত গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ জীক পোথী ২০১৯মেঁ মংযোগ মঁ দোমৰো মংস্কৰণ পন্নৰী প্ৰকাশন নিৰ্মনী মঁ প্ৰকাশিত ভেনে ৰহয। জাহি পোথী   মৰ্ৰাধিকাৰ (c) ছন্থি শ্ৰীমতী প্ৰীতি ঠাকুৰ কেঁ। ভ' মকৈয নিখিত ঋন্মতি মঁ ঋাদৰণীয ৰামেশ্বৰ প্ৰমাদ জী এহিক হিন্দী ঋন্বৰাদ কৰ পন্ ৰী

প্রকাশন নির্মলী সঁ সন্ ২০২৩ মেঁ ছপেললি অছি। ঐ মেঁ ১৪৭ পৃষ্ঠ আ দাম ২৯১ টাকা ছৈক। এহি পোথিক বিষযমে লেখক শ্রী মংডল জী কহৈত ছথি- " যহ কেবল পুস্তক হী নহীং হৈ, বিচাৰ বিম্ব হৈ। এক বিশিষ্ট মানব কে অনুভবোং কা দর্পণ হৈ।" অনেকো দর্শনীয স্থানক যবোখা, সংঘর্ষ,সাহস আওৰ ত্যাগক ছী মংজুষা ই পোথী। এহিমে কাব্য কেৰ দর্শন পাঠককে সেহো কতৌহ- কতৌহ মংডলজী কৰেলাহ অছি। হম অনুবাদ বিধামে হিনকা সঁ দোসৰো লেখককে ৰচনা চাহৈত ধন্য - ধন্য কহৈত ছিযৈন।

৯

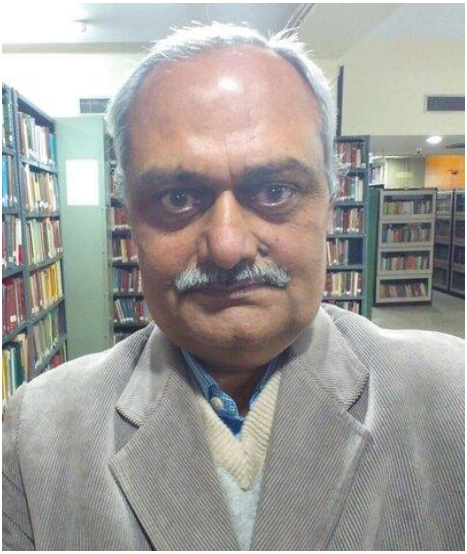
হমৰা গামক পহিলুক বাঁগ্রসকিন (লঘুকথা)

কোসী নদী'ক ত্রাসদীকে ছহ মাস বাঁদ গামমে বাঁঢ়ি কমলৈক। সবঁকিযো অপন - অপন খেত পথাৰ , বাঁড়ী ঝাৰী পৰ নজৈৰ দেলক । কিছু ভুদান ভুমিক পঠাধাৰী ভূধাৰী বঁলয লে চ ্দা - বেঁহৰী কেলক। বেঁহৰী সহযোগ দেমযমে থোড়েক এহলো ভুমিহীন লোক ছলৈ জে শেষ অবিতৰীত জমীনক প্রমাণপত্র সভাপতি সঁ পেযবাঁক আশ জোহলে ৰহয। দাখিল - খাৰিজ আ মলগুজাৰী ৰসীদ কটাবঁয লেল ঢৌআ জম্মা ভেল। তৈমেসঁ জীবঁছ মাসটৰ সাহেবঁ অপন বাঁবূঁজী কেঁ কহি দৰিভংগা গেলা। আ ১৯৩২ ই0মে ২৩২ টকামে সেব্রোঁ বিঁলু কেৰিযল ক' সাগকিল বেঁসাহি ৰেলগাড়ী সঁ ঘোঘৰডীহা টীশল উতৰলা। তীল বঁড়কা ধাৰ পাৰ হোগত অপলা গাম ঐলাহ। সোঁমে গামক লোক সাগ্রকিল দেখয ভীড় লগা দেলক। আ চলাকেঁ দেখেবাঁক আগ্রহ কৰৈল। সে ঠেহু খসি পড়লে

কোনা চনৈত! ককৰো সাগকিন মেঁ চেন চঠেৰাঁক ৰূঁঝন নৈ ৰহয়। মাস্টৰ সাহেৰঁ কসৰৈত ঘৰী ডনষ্টন সাগ্রকিনমে চেন নগৰৈত মিস্ত্রীকে দেখনে চ্চন। তেঁ সাগকিন কেঁ খূদে ডনষ্টেনেক। ঞ্কতূহনৰস তমশগীৰ সৰঁ খচৰজ সঁ দেখৈত ৰহন। ওহি সাগকিন কেঁ দেখ ম্বত্তি ঠাঞ্কৰকে ৰাঁৰূঁজী কাঠক সাগকিন ধৰি   না ক**ই** চনা নেনক। গ্র খিম্রা ৰঁনি চঠিত ৰঁনি গেন খচ্চি। নমন্ এহন সাগ্রকিন কেঁ!

খপন মঁতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.৯.ৰবীন্দ্র নাৰাযণ মিশ্র- ঠেহা পৰক মৌনাএন গাছ (ধাৰারাহিক)

ৰবীন্দ্র নাৰাযণ মিশ্র

ঠেহা পৰক মৌনাএন গাছ (ধাৰারাহিক)

46

দোসৰ দিন ভেনে হমহী পড়োসীকেঁ ফোন কেনিঐক । ওকৰ ফোনক ঘংটী ৰঁজৈত ৰহি গেনৈক,ও ফোন নহি ভঠওনকা।

হাৰি কএ হমহূঁ দোসৰ কাজমে নাগি গেনহুঁ। সাঁঝমে পাঁচ ৰঁজে পড়োসী ফোন কৰৈত খছি।

"তোহৰ মিসকান দেখনিখহ । ওহি সময হমসভ কিছু কাজমে নাগন ৰহী। খসনমে বৃদ্ধাশ্রম একটা পৰিধ্কৃত জহনে খিক। এহিঠাম সুৰিধাক নামপৰ দুনিখা ভৰিক নিযন্ত্ৰণ চৈ । হমসভ কগএ কী সকৈত ছী? এতএ তঁ এহনে নোকসভ ভৰন খছি জকৰ কেও দেখনাহৰ নহি চৈক। জকৰা নোক-ৰেদ চৈহো,জে সংপন্নো খছি,তকৰো পৰিৰাৰ হাথ ঠাঢ় কএ দেনে চ ক। ফেৰ খাগ-কানহি নোক ৰঁগত-ৰঁগত দিন জীৰৈত খছি । তৰহ-তৰহক ঠিকিত্সো খাৰিঁ গেন চৈক,দৰাঁগ ৰঁনি গেন চৈক। এহিস সঁ নোকক খায়ু ৰঁঢ়ি গেনে চৈক। মুদা সমস্যা চৈক জে এহন-এহন ৰযোবৃদ্ধ নোকসভ কৰএ কী?কতএ জাএ?"

বৃদ্ধাশ্রম কহক নেন বৃদ্ধনোকনিক খাশ্রয চৈক। মুদা এহিঠাম ৰহিনিহাৰে জনৈত খছি জে ওকৰসভক কী হানতি চৈক। কেও হান-চান পুছনিহাৰ নহি চৈক। ঘৰক নোক ৰিঁসৰি গেন চৈক। সৰকাৰী ব্যৰস্থা চেতনাশূন্য ভেন চৈক। ও সভ কৰৰোঁ কী কৰতৈক? নিত্য দূ-চাৰিটা বূঁঢ়কেঁ ওকৰ নিকট সংৰঁধী ওতএ টকি জাগত চৈক। কৈকৰেঁৰ তঁ ও সভ খপনে বৃদ্ধাশ্রম খৰিঁতো নহি খছি। নগপাসমে বূঁঢ়কেঁ ছোড়ি দেন জাগত চৈক। জাহিসঁ ওকৰা বৃদ্ধাশ্রমকেঁ কোনো জানকাৰী নহি দেৰঁএ পড়ৈক। হন-এহন নোককেঁ কেও খানসভ বৃদ্ধাশ্রমক ভীতৰ পহুঁচা দৈত চৈক। বৃদ্ধাশ্রমক ব্যৰস্থাপক মাথ পটকি কএ ৰহি জাগত খছি। এহি তৰহেঁ বৃদ্ধাশ্রম ঠসাঠস ভৰি গেন চৈক। এক-একটা ােঠৰীমে

চাৰি-চাৰি গোটে ঠুসন ৰহৈত অছি। জখন কি নিযমানুসাৰ এক কোঠৰীমে দূ গোটেসঁ বেসী নহি ৰহি সকৈত অছি। সভস্ত নোকসভ টাকা বঁনে অপনা নেন অনেগ কোঠৰীক জোগাৰ কএ নৈত অছি,মুদা জকৰ কেও নহি ছৈক,জকৰ জেবী খানী ছৈক ও সভ জানৱঁৰোসঁ খৰাপ জনগী জীবাঁক হেতু রিরশ অছি। নিৰংতৰ নিৰাশাক মাহৌনমে ৰহৈত-ৰহৈত বৃদ্ধসভক স্বাস্থ্য খৰাপ ভএ জাগত ছৈক। কৈকগোটে অরসাদগ্ৰস্ত ভএ জাগত অছি। এহনে হানমে হমৰ পড়োসী সেহো পহুঁচি গেন অছি। মুদা ও��ৰা পাসমে কোনো রিকল্পো নহি ছৈক। সংভরতঃ ঞ্র ওকৰ অংতিম আশ্ৰয ছৈক।

হম পড়োসীসঁ গপ্প কগএ ৰহন ছনহুঁ কি নাগন জেনা কোনো আৰ ফোন আরিঁ ৰহন অছি। মুৰনী বেৰ-বেৰ ফোন কএ ৰহন ছন। আখিৰ পড়োসীকেঁ কহি কএ ওকৰ ফোন বীচেমে কাটি দৈত ছী। মুৰনীক ফোন ফেৰ অবৈত অছি-

"কী সমাচাৰ?"

"হমৰ কাৰখানা তঁ নিশ্চাহ বৈসি গেন। বেঁকবাঁনাসভ তংগ কেনে অছি। অপন সভটা টাকা ওহিমে নাগি গেন অছি। কী কৰী কিছু ফুৰা নহি ৰহন অছি।"

"হম তঁ তোৰা শুৰুএমে কহনে ৰহিযহ। মুদা তোৰা হমৰসভক বাঁত পসিংদ নহি ভেনহ। হমৰসভক টাকা তঁ গেবেঁ কএন, নগৈত অছি জে ঘৰো নহি বাঁচত।"

"তেঁ তঁ ফোন কেনহঁ অছি। যদি কিছু প্রযাস কৰী তঁ ঘৰক কাগজ রেঁক ঘূৰা দেত। কাৰখানাক জে কিছু সংপত্তি ছ ক সে হম রেঁকক নামে লিখি দেরৈক। তকৰ রাঁদ থোড় রঁহত টাকা যদি রঁচতেক তঁ সে অহাঁসভ দএ দেরৈক তঁ কম সঁ কম অহাঁক মকান রাঁচি জাএত।"

মোন তঁ হোঅএ জে ওকৰ মুঁহ নোচি লী। মুদা ওকৰাস রিরাদ কেনোসঁ কিছু ফএদা হোমএরঁনা নহি ছল। অস্তু,হম চুপ্প ৰহি গেলহঁ । ওহো আগূ কিছু নহি রাঁজল। ফোন কাটি গেল। থোড়েকালক রাঁদ মুৰলীক ফেৰ ফোন আএল । হম ফোন নহি উঠওলিঐক। ভেল জে রেঁৰ-রেঁৰ ওএহ রাঁতসভ দোহৰাওল জাএত। মুদা মুৰলীও মানএরঁনা নহি ছল । ও ফোন কৰিতে ৰহি গেল। আখিৰ ৰমা কহলীহ-

"ফৰিছা কএ অপন রাঁত কহি কিএক নে দৈত ছিঐক?"

"আরঁ কহরাঁক হেতু ৰহিএ কী গেল অছি? কহি নহি ও চাহৈত কী অছি? টাকা লেনেক,মকান লেনেক আরঁ কী জানো নএ লেত? সেহো কএ লিঐ তঁ লীকে ৰহত। এহি লফড়াসভসঁ মুক্তি ভেটি জাএত।"

"অহাঁ এতেক উদাস নহি হোউ। সভক জীরনমে সমস্যা অরিঁতে ছৈক। হমসভ কোনো অপরাধ নহি ভএ সকৈত ছী। ফৰক এহি রাঁতক ছৈক জে অহাঁ ওকৰা কোনা লৈত ছী। লগৈত অছি জে হমৰোসভ সঁ কিছু ত্রুটি ভএ ৰহল অছি। অন্যথা এহি রঁএসমে হমসভ এহি স্নুঠ-মূঠমে এতেক অন্তৰক্ত কিএক ৰহিতহঁ?"

"ৰাঁত তঁ মহী কহি ৰহন ছী। মুদা কএন কী জাএ? মঁতানক মোহমে পড়ি জাগত ছী।"

"আৰ্ঁ ৰ্ঁজনগাঁ নে অমনী ৰ্ঁাত। কষ্টক কাৰণে মোহ থিক। অন্যথা আৰ্ঁ কেও নেনা নহি অছি। মভকেঁ যথোচিত িক্ষা দেনে ছিঐক। মভ কমা-খঙ্গা ৰহন অছি। আৰ্ঁ জে জেনা কৰত মে তঁ ভোগহি পড়তৈক। হমমভ তঁ অনেৰে ওকৰামভক মঁগে কষ্ট ভোগি ৰহন ছী।"

"কহনাগ আমান ছৈক। অপন মঁতানক কষ্ট কোনা দেখন জাগত? জাৰেঁ জীৰেঁত ছী তাৰেঁ তঁ ৰ্ঁহহি পড়ত।"

"তখন ভোগৈত ৰহু।"

"তঁ কী কৰী? জঁগন চনি জাগ? ৰাঁৰাঁজী ভএ জাগ? ঞ মঁভৱ ছৈক?"

হম আগূ নহি ৰ্ঁজনগাঁ। ভেন জে অনেৰেক ৰিৱাদ ৰ্ঁঠি ৰহন অছি। এহিমভমঁ কিছু হোমএৰ্ঁনা নহি অছি। অখন তঁ মভমঁ জৰূৰী শানিনী আ নম্রতাকেঁ দেখৰ্ঁ থিক। তকৰৰাঁদে কিছু আওৰ।

47

মেৱানিৱৃত্তিক ৰাঁদ হমদ্বনূ ৰেঁকতী নিচৈন ৰহি মকৈত ছনগাঁ। তাহি হেত্তু জৰূৰী ব্যৱস্থা কেনে ৰহী। দিল্লী মহৰমে পন

তীনকোঠৰীক ফ্লৈট ৰহএ। দুনূ ৰেঁকতীকেঁ পর্যাপ্ত ◌েনমন ভেট্টি ৰহনে অছি। ধিঅা-পুতাসভ সুশিক্ষিত অছি। তকৰ ৰাঁদ ও সভ অপন যোগ্যতা আ ৰুচি অনুসাৰ অপন-অপন জিনগীমে আগূ ৰঁঢ়ন । মুদা কতএ কী গনতী ভেনে জে হমসভ ওকৰাসভমে ওঝৰাএনে ৰহি গেনহুঁ । সমস্যা কম হেৰাঁক জগহ ৰঁঢ়িতে গ না। আৰঁ তঁ ওহিসভসঁ ডৰঁৰৰঁ মোসকিন নাগি ৰহনে অছি। হমৰ ঘৰ ৰঁঠৰঁ সঁভৰ নহি অছি। মুৰনীক নৰপ্ৰস্তাৰক চক্কৰমে প ৃৰাঁক পৰিণাম হোএত জে ৰঁঠনহো টাকাসভ চনি জাএত। কী পতা তকৰ ৰাঁদো ফ্লৈট রাপস ভএ সকত কি নহি? কহীঁ কোনো নৰ ফসা শুৰু ভএ গেন তখন? শ্যামক জিনগী তঁ ৰঁৰৰাঁদ ভগএ গেন অছি। অপনে চানিএ অমেৰিকাক জহনমে সড়ি ৰহন অছি। শান নী ঠীক-ঠাক জিনগী জীৰিঁ ৰহন ছনি। মুদা ওকৰো দৈৰক তেহন ডাঁগ নাগন জে নে এমহৰক ৰহনি নে ওমহৰক। কোৰোনাক আক্ৰমণমে ওকৰ পতি চনি জাগত ৰহনৈক। অপনো স্বাস্থ্য গড়ৰঁড়া গেন চৈক। ৰেঁটী সেহো দুখিত পড়ি গেন ৰহৈক,মুদা সঁযোগসঁ ও ৰঁচি গেনি। হমসভ অখন ওকৰে ওহিঠাম ছী জাহিসঁ ওকৰাসভকেঁ কিছুও মদতি কএ সকী। জাহিসঁ ও সভ সঁকটসঁ ডৰঁৰি সকএ। অপনা ৰাঁৰেমে তঁ আৰঁ কিছু সোচাগতে নহি ছী ।

মুৰনীক নৰ আগ্ৰহক ৰিষযমে হম দুনূ ৰেঁকতী আপসমে চচা কেনহুঁ। আৰঁ ওকৰা চক্কৰমে পড়ৰঁ কতহুসঁ ঠীক নহি ৰুঁঝাগত ছনে । হম আ ৰমা আৰঁ পকিআ নির্ণয কএ নেনহুঁ জে অপন স্বতঁত্ৰ ব্যৱস্থা কৰৰঁ । আৰঁ জে সময ৰাঁচন অছি সে শা তিসঁ ভগৱানক শৰণমে ৰিঁতাএৰঁ । আৰ কিছু নহি তঁ পেনসন তঁ অছিএ নে। ৰহন স্বাস্থ্যক সমস্যা । সে কেও অমৰ হেৰাঁক ◌েত্ত

तँ आएन नहि अछि। जे आएन अछि से जाएत। मुदा जाधरि अपन हाथ-पैर चलैत अछि तावेँ तँ स्वाभिमानसँ जीबिँ नी। आगूक भगवान मालिक।

"से सभ तँ ठीक छैक। मुदा शालिनीकेँ एना कोना छोड़ि देबैक?"-रमा बजलीह।

"बात तँ अहाँ सही कहि रहल छी। अखन तँ हमसभ छीहे। मुदा कतेक दिन रहि सकब?"

"जखन जे हेतैक से हेतैक। अखन एकर देख-रेख जरूरी अछि। हमसब से करी। नम्रताक पढ़ाइ पूरा भए जाइक से प्रयास करी। तकर बाद जे मोन होएत से करब।"

"गएह तँ चिंताक बात छैक। समस्याक कतहु अंत छैक? नहि छैक। किछु-ने-किछु लागले रहतैक। उचित तँ इ अछि जे जकर समस्या छैक से तकर समाधान करए। सभकेँ भगवान माथ देने छथिन । हाथ-पैर देने छथिन। तखन अनकर समस्याके ओढ़ि लेबाक कोनो औचित्य नहि थिक।"

"पहिने आइ हमसभ अस्पताल चली। शालिनीक डाक्टर बजओने छैक।"

"ठीक छैक। तैयार भए जाउ।"

हमसभ अस्पताल जेबाक हेतु तैयार होइत छी। शालिनी सेहो तैयार भए जाइत अछि। नम्रता कालेज गेल अछि। ओकर बी.काम प्रथम वर्षक परीक्षाक फार्म भरबाक छैक।

হমসভ শানিনীক সঁগে ঋষ্পতান রিঁদা ভএ জাগত ছী। থোড়েকানক বাঁদ হমসভ শানিনীক সঁগে ঋষ্পতান পহুঁচৈত ছী। ৰমা নীকসঁ চনি নহি পারিঁ ৰহন ছথি। হম হুনকা কহনে ৰহিঋনি জে ঋহাঁ চাহী তঁ ডেৰেপৰ ৰহি জাউ। মুদা ওতহ কেও নহি ছন। ঋসগৰি কী কৰিতথি? যদি কিছু সমস্যা ভগএ গেননি তঁ ঋাৰ মোসকিন ভএ জেতনি। তেঁ হুনকো সঁগে নেনে ঋএনিঋনি। মুদা ঋষ্পতানমে চনবাঁমে দিক্কতি ভএ ৰহন ছনি । ডাক্টৰক বাঁহ্য ৰোগী রিভাগ বঁহত ফটকী কোনমে জা কএ ঋছি। ঋাগ ওতএ ভীড়ো বঁহত বুঁঝা ৰহন ঋছি। হমসভ বাঁহৰে ঠাঢ় ভএ গেনহুঁ । সঁযোগসঁ ডাক্টৰ সাহেবঁ ভীতৰ জএবাঁ কান শানিনীকেঁ দেখি নেননি । গস্যাৰাসঁ হমৰাসভকেঁ সঁগে চনবাঁক হেতু কহননি। বাঁহৰ ঋান মৰীজসভ পাঁতিমে ঠাঢ় ছন। ও সবঁ ডাক্টৰক ৰুখি দেখি কিছু নহি বাঁজন। ডাক্টৰ সাহেবঁ শানিনীক জাঁচ কৰৈত ছথি। ওকৰা কিছু-কিছু পুছিতো ছথি। ফেৰ কহৈত ছথি-

"হিনকৰ হৃদযক শন্যক্রিয়া কৰএ পড়তনি। বেঁসী সময নহি ঋছি। দেৰী প্রাণঘাতক ভএ সকৈত ঋছি। তেঁ ঋহাঁসভ সোচি কএ বঁতাউ। যদি কহবঁ তঁ হিনকা ঋাগএ ঋষ্পতানমে ভর্তী কৰবাঁ দেবঁনি। দুসঁ-তীন দিনক ভীতৰে শন্যক্রিয়া ভএ জেতন ।"

ডাক্টৰক বাঁত সুনি নাগন জেনা নকবাঁ মাৰি দেনক। কিছু বঁজনে নহি হোঋএ। ঋাখিৰ শানিনী ঋপনে কহনকৈক-

"জে ঋহাঁকেঁ উচিত বুঁঝাএ সে কৰু। হম শন্যক্রিয়াক হেতু তৈযাৰ ছী।"

तकरबाद डाक्टर शालिनीकेँ अस्पतालमे भर्ती कए लेल गेलैक। हमसभ की करी? तेँ जे नम्रताकेँ फोन कए सभटा कहि दिऐक । तकर बाद देखल जेतैक। नम्रताकेँ हम फोन करैत छी। ओकर फोन व्यस्त आबि रहल अछि। हम कैक बेर ओकरा फोन लगाबक प्रयास करैत छी। मुदा सफल नहि होइत छी। आखिर हमसभ निर्णय केलहुँ जे रमा एतहि रहि जाथि। हम डेरा जाएब आ नम्रताक संगे साँझमे वापस अस्पताल आबि जाएब ।

साँझमे नम्रताक संगे जखन अस्पताल पहुँचलहुँ तँ डाक्टर साहेब द्वारिएपर भेटि गेलाह। ओ हमरासभकेँ अप कोठरी लेने अएलाह। ओतए कहैत छथि-

"शालिनीक मामिला जटिल छनि । शल्यक्रिया तँ करहि पड़तनि मुदा तकर बादो की होएत से किछु निश्चित नहि कहल जा सकैत अछि।"

"अपनेक कहबाक माने?"

"आधा-आधी बूझू । तखन जे कही।"

"आब हम की कहब? जे अहाँक निर्णय होएत से हमसभ मानब।"

"तँ ठीक छैक। कान्हि दस बजे हिनकर शल्यक्रया हेतनि। अहाँसभ भोरे आठ बजेसँ पहिने आबि जाएब जाहिसँ जरूरी दवाइ आ अन्य सामानसभ आनि लेब।"

"ঠীক ছৈক।"

তকৰ রাঁদ হমসভ শানিনীসঁ ভেঁট কৰরাঁক হেতু ওকৰ কোঠৰী দিস রিঁদা ভএ গেনহুঁ ।

48

শানিনীক হৃদযক শন্যক্রিয়া ভএ ৰহন খছি। হম খা ৰমা রাঁহৰ রৈঁসন মাগকসঁ শুভসংরাদক প্রতীক্ষা কএ ৰহন ছী। নম্রতা সেহো খারিঁ ৰহন খছি। ওকৰা ৰস্তামে জাম নাগি জেরাঁক কাৰণ কিছু রিনংরঁ ভএ ৰহন ছৈক। ও ফোন কেনে ছনি। হান-চান নেনাক রাঁদ ও খস্পতান দিস রিঁদা ভএ গেন ছি। দেখা চাহী কেন্য কী হোগত খছি। ৰহি-ৰহি কএ মাগকপৰ উদ্‌ঘোষণা হোগত খছি। হমসভ কান ঠাঢ় কএ নৈত ছী। সাগত এহি রেঁৰ শানিনীক রাঁৰেমে সূচনা দেন জাএ। মুদা সে হি ভএ ৰহন খছি। কহি নে ককৰ-ককৰ নাম নেন গেন? শানিনীক নাম নেরাঁমে এতেক দেৰী কিএক ভএ ৰহন খছি? এহি রাঁতসঁ চিঁতা ভএ ৰহন খছি । ডাক্টৰক হিসারেঁ তঁ খারঁ ওকৰা রঁ হৰ খারিঁ জেরাঁক চাহী। মুদা সে কিএক নহি ভএ ৰহন খছি?ঘংটা রিনংরঁসঁ ওকৰ শন্যক্রিয়া সংপন্ন হেরাঁক সূচনা প্রসারিত ভেন । হমৰা সভকেঁ জানমে-জান খাএন । খাখিৰ শানিনী শন্যচিকিৎসো কক্ষসঁ রাঁহৰ খাএনি। হমসভ রঁহুত প্রসন্ন ৰহী । শন্যক্রিয়া সফন ভেন ছন। মুদা ডাক্টৰক খনুসাৰ ওকৰাপৰ

अखन विशेष ध्यान रखबाक जरूरी छैक। कारण ओकर नंग्रमे सेहो समस्या भए गेल छैक।

तीनदिन अस्पतालमे रहबाक बाद हमसभ शालिनीक संगे वापस ओकर डेरापर आबि गेलहुँ । नम्रता बहुत प्रसन्न छलि। हमहुँसभ बहुत प्रसन्न रही। डाक्टरक परामर्शक अनुसार दबाइसभ देल जा रहल छैक। जरूरी परहेज सेहो कएल जा रहल अछि। मुदा शालिनीक स्वास्थ्यमे अपेक्षित स धार नहि भए रहल छैक । ओकरा साँस लेबामे बेसी दिक्कति भए रहल छैक। हृदयक गति सेहो सामान्य नहि भए पाबि रहल छैक। हमसभ एहि बीच कैकबेर डाक्टरसँ भेंट केलिऐक । ओकरा सादिखन द्वरिधामे देखिऐक । मुदा किछु स्पष्ट नहि बाजए। कदिन संयोगसँ ओकर कनिष्ठ डाक्टरसँ भेंट भेल । ओ अपने ओहिठामक छल। ओकरा शालिनीक मामिलाक सभकिछु जानकारी रहैक। ओ कहलक-

"शालिनीक मामिला सुधरि नहि रहल छैक। ओकर शल्यक्रिया नहि करबाक चाहैक छल। डाक्टरसभ लोभवश कए देलक। कारण एहन मामिलामे शल्यक्रिया करबेक छलैक तँ दोसरठाम लए जेबाक छल। आब तँ जे हेबाक छल से भेल।"

हम दूनू बेकती मास दिन शालिनीक सेवा करैत रहलहुँ । डाक्टर लग आबाजाही तँ लागले रहैत छल । एकदिन भोजनक बाद अचानक ओकरा बड़ी जोरसँ उकासी भेलैक। तकर बाद छातीमे भयाओन दर्द उठलैक। जाबे केओ किछु बूझैत,ओ ठामहि खसलि आ खसले रहि गेलि। हम आ रमा ओहि

সমযমে দোকানসঁ কিছু সামান আনএ গেন ৰহী। নম্ৰত ঘৰেমে ৰহএ। ও শানিনীকেঁ খসৈত দেখনক। ওতএ তুৰংত পহুঁচিও গেনি। মুদা ওকৰামে জান নহি ছনৈক। সাঁস ৰঁদ ভএ গেন ৰহৈক। নম্ৰতা ভোকাৰি পাৰি কএ কানএ নাগন। তাৰেঁ হমসভ ফ্লৈট নগ পহুঁচি গেন ৰহী। নম্ৰতাক কানৰ্ঁ স্বনি কএ তুৰংত ভীতৰ ভেনহুঁ । শানিনীক নিঃপ্ৰাণ শৰীৰ দেখি ৰমা জোৰ-জোৰসঁ কানএ নগনীহ। হমহূঁ ৰঁহত ব্যথিত ৰহী। নাগএ জেনা মোঁমে পৃথ্বী ডোনি ৰহন অছি। জেনা সভকিছু নষ্ট ভএ গেন অছি। হমৰাসভক কৰুণ ক্ৰন্দন স্বনি কএ নগপাসক ফ্লৈটসঁ নোকসভ জমা ভএ গেন। সভ দুখী ছন। পৰেসান ছন। মুদা ককৰো ৰশমে কিছু নহি ছনৈক। শানিনী অসমযমে এহি সংসাৰকেঁ ছোড়ি চুকন ছনি।

শানিনীক মৃত্যু হমৰাসভপৰ জৰ্ঁৰদস্ত ৰজ্ৰপাত ছন। ওএহটা হমৰাসভক প্ৰতিএ অনুৰাগ ৰখৈত ছনি, হমৰাস ক আশাক কেন্দ্ৰ ছনি। মুৰনী আ শ্যামক তঁ চঠে কৰৰ্ঁ ব্ র্থ থিক । ও সভ তঁ জানে ছোড়ি দিঅএ তঁ ৰঁড়কা উপকাৰ । মুদা শানিনী সভদিন হমৰাসভ নেনে চিঁতিত ৰহন। ওকৰ ৰাঁত মানিতহুঁ তঁ হমৰসভক ঘৰো ৰাঁচি গেন ৰহতি আ শ্যামক চাণ্ডুৰসঁ হমসভ অপনাকেঁ ৰঁচা নিতহুঁ । মুদা ভাৰী প্ৰৰঁন। এ ৰাঁত নগ অছি জে পাৰিৰাৰিক কাৰণসঁ আ ফষ্টকী ৰহৰাঁক কাৰণসঁ ও ৰঁহত কিছু নহি কএ পৰৈত ছনি। অসনমে ৰূঁড়কেঁ তঁ চাহী শাৰিৰিক মদতি। নগপাসমে কেও দিনৰাতি ৰহএ জে ওক স্বধি নৈত ৰহৈক। ওকৰ ভৰনাকেঁ ৰুঁঝৈক । খানী মান-জান জ াঁ পেষ্ট ভৰি গেনাসঁ তঁ মনুক্ষক জীৱন নহি চনি সকৈত

अछि। लोकक जरूरति तँ लोकेसँ मेटा सकैत अछि। मुदा ग्रा सभ के बूझत?

शालिनीक दे��ान्तक बाद ओकर डेवापर बहुतो हमरासभक हेतु एकटा अभिशाप छल। मुदा कएल की जाए? एतेक जल्दी नम्रता मातृ-पितृ विहीन भए जाएत ◌ के सोचि सकैत छल? ओकर कालेजक पढ़ाइ चलिए रहल अछि। ओकरा कोनो आर्थिक समस्या नहि हेतैक कारण ओकरा नामे पर्याप्त धन ओकर माता-पिता छोड़ि गेलैक अछि। फेर कर मकान आ अन्य अचल संपत्तिक मालिक सेहो ओएह होएत। मुदा तेँ की? भए तँ गेल ओ असगरि? हमरासभ ओकरा कतेक मदति कए सकबैक से तँ भविष्ये बताओत?

49

थोड़बे दिनक बीचमे परिस्थिति एना बदलि जेतैक से के सोचि सकैत छल? शालिनी,ओकर पति आ नम्रता सभगोटे दुखित पड़ि गेल । नम्रताक पिताक देहान्त भए गेलनि। ओकर माए मोसकिलसँ कोरोनासँ बाँचलि। बाँचि तँ गेलि मुदा बादमे कैकटा स्वास्थ्य संबंधी समस्यासभ भए गेलैक । अंततोगत्वा,ओहो हृदयाघातसँ चलि गेलि । नम्रता सेहो नष्टकि गेलि रहए । मुदा ओ जल्दीए सम्हरि गेलि। माता-पिताक आचानक देहावसानसँ नम्रता घ र संकटमे पड़ि गेलि। एहन परिस्थितिमे हमसभ की करितहुँ? नम्रताकेँ असगरि छोड़ि देबए जोकर हालति नहि रहए । ओकर पढ़ाइ चलैत रहैक आ ओ एहि संकटसँ उबरबि

সকএ ,তাহি হেতু হমসভ কিছুদিন ওতহি ৰহি জেৰাঁক মোন ৰঁনওনহুঁ।

"হমসভ নহি দেখৰৈক তঁ নম্রতাক ৰক্ষা কে কৰত?"- ৰমা ৰঁজনীহ ।

ক্রমশঃ ও কানেজ জাএ নাগনি। শ্বপন সঁগীসভক সঁগে সুখ-দুখ ৰঁতিশ্বাগত ৰহনি। হমসভ তঁ ৰহৰেঁ কৰী। শ্বপনা ভৰি ওকৰা ঠিঁতামুক্ত ৰখৰাঁক প্রযাস কৰৈত ৰহনহুঁ । এহীসভক প্রভাব ভেন জে এহি ৰেঁৰক বার্ষিক পৰীক্ষামে ও প্রথমস্থান প্রাপ্ কেনক । শ্বাৰঁ একসান শ্বাৰ পঢ়াগ কেনাক ৰাঁদ ওকৰ ৰীকাম পূৰা ভএ জেতৈক । তকৰ ৰাঁদ ও এমৰীএ কৰএ চাহৈত শ্বছি। যদি ওকৰ যোজনা সফন ৰহনৈক তখন ও শ্বপন ছাত্রাবাসমে ৰহএ ন গত। হমসভ এক হিসাৰেঁ মুক্ত ভএ জাএৰঁ । মুদা একসান তঁ শ্বখন ওকৰা দেখ-ৰেখ চাহৰেঁ কৰী। শ্বস্তু,হমসভ ওকৰে সঁগে ৰহ গেনহুঁ । শ্বাৰ জেৰোঁ কতএ কৰিতহুঁ । দিল্লীক শ্বপন ফ্লৈট ৰঁন্দক পড়ি গেন শ্বছি। ওকৰা শ্বাৰঁ বাপস হেৰাঁক কোনো উম্মীদ নহি ৰুঁঝা ৰহন শ্বছি। মুৰলীক কাৰণ সভ কিছু ৰঁৰৰাঁদ ভএ গেন। শ্বফসোচক ৰাঁত তঁ ই শ্বছি জে এতেক ৰাঁদো ও জান নহি ছোড়ি ৰহন শ্বছি। শ্বখনহু তৰহ-তৰহক মাঁগ কৰিতে ৰহৈত শ্বছি। শ্বপন-শ্বপন ভাগ্য হোগত চৈক। সএহ সোচি-সোচি হমসভ শাঁ ৰহৈত ঠী। হমহুঁসভ কোনো শ্বমৰ তঁ ঠী নহি। কতেক দিন জিশ্বৰঁ? সময কাটৈত ৰহী। জে নীক-ৰেঁজাএ ভগৰান দেখি সে ভোগৈত চনী। গএহ থিক সৰ্বোত্তম সমাধান। এহি সঁসাৰমে নে কেও কিছু শ্বননক,নে কিছু সঁগে নএ গেন। তখন শ্বনেৰে ◌ায-

হায কেনাসঁ কী ফএদা? মুদা সভ কিছু বুঁঝিতহুঁ মনুক্ক এহীসভমে নাগন ৰহি জাগত অছি আ একদিন সভকিছু এতহি ছোড়ি কএ চনি জাগত ৰহৈত অছি।

ওহিদিন প্রাতঃকানক সমযমে হমদুনূ ৰেঁকতী ওসাৰাপৰ ৰৈঁসন আপসমে গপ্প কৰৈত ৰহী। নম্রতাকেঁ কানেজ জেৰাঁক ৰহৈক । ওকৰ কানেজসঁ রিদ্যার্থীসভ ৰাঁহৰ পর্যটনপৰ জা ৰহন ছৈক । দক্ষিণ ভাৰতক রিভিন্ন এতিহাসিক মহত্ত্বক স্থানসভ দেখৰাঁক কার্যক্রম ছৈক। নম্রতাক নেৰাঁক হেতু ওকৰ কানেজক সংগীসভ ৰাঁহৰ কাৰমে প্রতীক্ষা কএ ৰহন ছৈক। নম ৰতা সেহো তৈযাৰ ভএ আৰিঁ গেন । ওকৰামে গজৰঁকেঁ স্ফূর্তি ছনৈক। আগ ৰঁহুতদিনক ৰাঁদ ও প্রসন্ন দেখা ৰহন ছনি। হমৰাসভকেঁ প্রণাম কএ ও সংগীসভক সংগে কাৰমে রিঁদা ভএ জাগত অছি। ওকৰা প্রসন্ন দেখি হমদূসভ জ্বৰাগত ছী। আনন্দিত হোগত ছী। তকৰ ৰাঁদ হম স্নান কৰৰাঁক হেতু স্নানগৃহমে চনি জাগত ছী। ৰমা হমৰা হেতু জনখৈক জোগাৰমে নাগি জাগত ছথি। এতৰঁহিমে ঘংটী ৰঁজৈত অছি।

"এখন কে আৰিঁ গেন?"-হম মোনে-মোন সোচৈত ছী। অংগোছা পহিৰনে স্নানগৃহসঁ ৰঁহৰাগত ছী। কেৰাঁৰ খোনৈত ছী। একটা অধৰঁএসূকেঁ ঠাঢ় দেখৈত ছী। ওকৰ দাঢ়ী ৰঁঢ়ন ছৈক । দেহ ভৰন ছৈক। হম ওকৰা চিন্হি নহি পারিঁ ৰহন ছী। আখিৰ ওএহ ৰঁজৈত অছি-

"হম ছী শ্যাম।"

"এঁ! তূঁ অচানক এহিঠাম?"

"হমৰা অমেৰিকাক জহনসঁ ছোড়ি দেন গেন।"

"সে কোনা কী ভেনৈক?"

"উপৰকা ন্যাযানযমে দোষ সিদ্ধ নহি ভেনৈক। মুদা সৰকাৰ অড়ন ৰহৈক । জে ও আদমী অমেৰিকামে তঁ ৰাঁহৰ নহি ৰহি সকৈত অছি । আখিৰ ন্যাযানয সর্তক সঁগে হমৰা ছোড়ি দেনক।"

"কোন সর্ত?"

"জে হম অমেৰিকা ছোড়ি অপন মূন দেশ রাপস ভঅ জাএৱঁ । তেঁ হমৰা রাপস এতঅ আৱঁঅ পড়ন।"

"মুদা হমৰসভক পতা কোনা নগনহ?"

"অহাঁক ফোন নগেৰাঁক প্রযাস কৰী, মুদা গপ্প ন ি ভঅ সকন। তখন মুৰনীসঁ সভটা জানকাৰী ভেন ।"

তাৱেঁ ৰমা সেহো আৱিঁ গেনথি।

"ও শ্যাম অছি।"

"একৰা তঁ চিহ্নিও নহি পাৱিঁ ৰহন ছী।"

"জহনসঁ ছুটি কএ সোমে এতহি আৱিঁ ৰহন অছি।"

মাএ তঁ মাএ হোগত ছৈক। ও শ্যামকেঁ দেখি আত্মেৰিভোৰ ভএ গেনীহ। হম আ শ্যাম সোফাপৰ বৈঁসনে ৰহী তাৱেঁ ৰমা চাহ

ৰঁনা কএ নএ আনলনীহ। জনখৈ সেহো ৰঁনা নেনে ছলনীহ। হমসভ সঁগে-সঁগে জনখৈ কৰৈত ছী আ গপ্পো কৰৈত ছী।

জহনমে ৰহৈত-ৰহৈত শ্যামক স্বৰূপ এতেক ৰঁদনি জাএত সে হমসভ নহি সোচি সকনহুঁ। হমসভ অপনো আশ্চর্যচকিত ৰহী জে ওকৰা চিন্হিও নহি সকনহুঁ । মুদা হমসভ এহি ৰাঁতসঁ প্রসন্ন ৰহী জে ও জহনসঁ ছুটি গেন। ওকৰ অপৰাধ গনত সাৰিত ভেনৈক। মুদা সমস্যা আৰ ছৈক জে ওকৰা অপনা দেশমে শূৰুসঁ স্থাপিত কৰএ পড়তৈক। জে হেতৈক আৰ ও তঁ ওকৰ সমস্যা ছৈক ,সমাধানো ওএহ কৰত।

মুৰনী আ শ্যাম দুনূ ভাগ আৰ অপনে দেশমে অছি। মুদা দুনূগোটে আর্থিক সমস্যাসঁ পৰেসান অছি। মুৰনীক চনতে তঁ হম ৰঁৰৰাঁদ ভএ গেনহুঁ। ঘৰো হাথসঁ নিকনি গেন। ৰঁহুত ৰাস টাকা সে চনি গেন। আৰ থোড় ৰঁহুত এহি নেন ৰাঁচি গেন অছি জে ওকৰ জনতৰঁ ককৰো নহি ছৈক,ৰমোকেঁ নহি। অন্যথা ওহো গেন ৰহৈত। পেনসন নগাতাৰ ভেটি ৰহন অছি। গএহ ৰঁড়কা শক্তি অছি। মুৰনী আ শ্যামক সমস্যা তঁ ওকৰসভক স্বনির্মিত ছৈক। এতৰাঁ তঁ তয ৰুঁঝাগত অছি জে ওকৰাসভক সঁগে জতেক সঙ্গন ৰহৰঁ ততেক দুখ ভোগৰঁ। মুদা মোনো মানএ তখন নে। হম যদি কিছু সোচিতহুঁ ছী তঁ ৰমা ওকৰা ডনাটি দৈত ছথি। ওহো কী কৰতীহ? আখিৰ মাএ ছথি। জাৰেঁ জীৰৈত ছথি,ও সমস্যা ৰহৰেঁ কৰতনি। হমৰা জৰুৰ সোচৰাঁক অছি জে আগূ কী কৰী? কোনা জীৱনকেঁ চনাৱী জে ৰাঁকী সময শাঁতিসঁ ৰীতি জাএ।

50

পড়োসী বৃদ্ধাশ্রমমে প৺হুঁচি তঁ গেন মুদা ওতএ সুখী নহি ৰহএ। ৰেঁৰ-কুৰেঁৰ ওকৰ ফোন ঋৰেঁত ৰহৈত ছন। ক৺খন৺ কিছু সমস্যা তঁ ক৺খন৺ কিছু নাগনে ৰহৈত ছনৈক। নিৰাকৰণ এতৰেঁ ৰহৈক জে ওহিঠামসঁ নিকনি জাএ। মুদা নিকনি কএ জাএত কতএ? জঁ কত৺ ব্যৱস্থা নহি ভএ সকনৈক তেঁ নে ওতএ গেন। বৃদ্ধাশ্রমমে ঋধিকাংশ বৃদ্ধসভ কুংঠিত ছন,দুখী ছন। ঋপন ঘৰ-পৰিৱাৰ দ্বাৰা তিৰস্কৃত কএ দেন গেন ছন। কিছুগোটে পাহিজো ছন। কিছু ঋাৰ্থিক ৰূপসঁ নচাৰ ছন। এহন নোকসভ কৰৰেঁ কী কৰিতএ?সভ কিছু সহি জেৰাঁক ঋতিৰিক্ত কোনো ৰিকল্প নহি ৰহৈক। ঋাপসমে কৈকৰেঁৰ ৰঁ৺ত ঝংঝটি হোগক। কৈকৰেঁৰ ত পুনিস ৰঁজাৰঁএ পড়ৈক। ব্যৱস্থাপকসভ ঘোটানামে নাগন ৰহৈত ছনৈক। বৃদ্ধাশ্রমমে ৰহনিহাৰ সভক হেতু সৰকাৰ দ্বাৰা দেন গেন ধনক দুৰুপযোগ হোগত ছন। কেও দেখনাহৰ নহি। পৰিস্থিতিসঁ তংগ ভএ কিছু বৃদ্ধ ঊপৰ সিকাগত কএ দেনকৈক। মামিনাক জাঁচ হেতু উচ্চঋধিকাৰী সভ ঋাএন ৰহথি। ওকৰাসভকেঁ পড়োসী সভৰাঁত সহী-সহী কহি দেনকৈক। স্থানীয ব্যৱস্থাপকসভ এহি ৰাঁতসঁ ৰঁ৺ত তমসা গেনৈক ঋা ঋধিকাৰীসভকেঁ গেনাক ৰাঁদ ওকৰা গুংডাসভসঁ পিটৰাঁ দেনকৈক। পড়োসী ৰাঁপ-ৰাঁপ কৰৈত ৰহি গেন। কেও ওকৰা ৰঁচৰঁএ নহি ঋএনৈক। মাৰি খা কএ ও ঠামহি ৰেঁহোস ভএ গেন। বৃদ্ধাশ্রমক স্থানীয ব্যৱস্থাপকসভ ওকৰ হান ি দেখি ঘৰঁড়া গেন। ওকৰা ঋস্পতান নএ গেন। কৈকদিন ৰি

ওকৰ গলাজ চলৈত ৰহল। ৰ্ঁড়ত মোসকিলসঁ ওকৰ জান ৰাঁচল। জান তঁ ৰাঁচি গেলৈক,মুদা ওকৰ দহিনা ঞ্চাঁখি সভদিন লেল খৰাপ ভএ গেলৈক। ওহিমে ৰ্ঁড়ত চোষ্ট লাগি গেল ৰহৈক। সভষ্টা সমাচাৰ পড়োসী হমৰা ফোনপৰ কহলক। মুদা হম তঁ স্বয়ং লাচাৰ ৰহী। কী কএ সকৈত ছলহুঁ? হমহুঁ ওকৰা ঞ্চপন পৰিস্থিতিক জনতৰ্ঁ দৈত ৰহলিঐক ঞ্চা কহলিঐক-

"ধৈৰ্য ৰাখহ । ঞ্চাগ লে কালুহি সময পলষ্টত । হমহুঁ এহী ঞ্চাশাসঁ জীৱিঁ ৰহল ছী।"

এমহৰ শ্যামক ঞ্চৰ্ঁাগ সুনি কএ মুৰলী সেহো মুৰ্ঁছ্ৰা ঞ্চাৱিঁ গেল । ৰমা শ্যাম ঞ্চা মুৰলীকেঁ একঠাম দেখি ৰ্ঁড়ত প্ৰসন্ন ৰহথি। মুদা ও দুনূ ভাগ ঞ্চাপসমে সদি'খন ঝগড়ে কৰৈত ৰহৈত ছল। কহি নহি ও সভ চাহৈক কী ছল? সংভৱতঃ হমসভ জে নম্ৰতাক সংগে ৰহিঐক সে ওকৰাসভকেঁ নীক নহি লগৈক। মুদা হম ওকৰাসভকেঁ সাফ-সাফ কহি দেলিঐক-

"তূঁসভ ঙচ্চ শিক্ষা প্ৰাপ্ত কেলে ছহ। ঞ্চপন যোজ্ঞতাক ঞ্চনুসাৰ ৰ্ঁড়ত দিনসঁ কমা সেহো ৰহল ছহ। ঞ্চপন-ঞ্চপন জ নগী জেনা ভেলহ তেনা চলৰ্ঁৈত ৰহলহ। তোৰাসভকেঁ ঞ্চাগূওক ব্যৱস্থা স্বয়ং কৰএ পড়তহ। ঙচিত সমাধান কৰহ জাহিসঁ স্বাভিমানপূৰ্ণ জীৱিঁ সকহ । তাহি লেল জৰুৰী ঞ্চছি জে স্বাৱঁলংৱী ৰ্ঁলৈত জ হ। ঞ্চপন-ঞ্চপন যোগ্যতাক সহী ঙপযোগ কৰৰ্ঁহ তঁ সে কোনো কঠিন কাজ নহি ঞ্চছি। ঞ্চনকা ভৰোসে জীৱন নহি চলি সকৈত ঞ্চছি। হমসভ ঞ্চাৱঁ এহি স্থিতিমে নহি ছী জে কিছু নৱ ধংধা শুৰু কৰী। লে হম ঞ্চাৱঁ তোৰাসভক ভাৰ ঙচা সকৈত ছী।"

ম্বৰনী ঋা শ্যামকেঁ হমৰ ৰাঁত নীক তঁ নহিএ নগনৈক,ম্বদা স্পষ্ট কহি দেনাগ জৰূৰী ছন। হম ঋাৰঁ এহি ঘমৰথনসঁ হষ্টৰঁ জৰূৰী ৰুঁঝৈত ছী। ফেৰ হমসভ কগও কী সকৈত ছী?

তমসা কএ ওহি ষ্টৈষ্টকেঁ ছোড়ি দেনক। জাগত কান ভেঁষ্টো নহি কেনক। ৰমা কহৰোঁ কৰথি-

"ঋহাঁকেঁ ওকৰাসভকেঁ এনা ঠাঁগ-পঠাঁগ নহি কহ াক চাহৈত ছন। ঋাৰঁ ও সভ কোনো নেনা নহি ঋছি।"

"সএহ তঁ ঋফসোচক ৰাঁত ঋছি। এতেক নীক শিক্ষাক ৰাঁদো হমৰাসভকেঁ ৰহি-ৰহি কএ পৰেসানীমে দেনে ৰহৈত ঋছি। হমসভ ৱ্রসভ কহিঋা ধৰি কৰৈত ৰহৰঁ? তেঁ ওকৰাসভকেঁ কহৰঁ জৰূৰী ছন,সে কহনিঐক।"

"ম্বদা ওসভ তঁ তমসা কএ চনি গেন।"

"সে কী কএ সকৈত ছী? জে নিখন হেতৈক সে হেতৈক।"

ও সভ মষ্ট্ৰগ্ৰ ছোড়ি দেনক। কতএ গেন,কী কেনক ত ৰ কোনো জনতৰঁ হমৰাসভকেঁ নহি দেনক ।

হম ঋা ৰমা সান ভৰি ওতহি ৰহি গেনহুঁ। নম্ৰতাক ৰী কামমে ৰঁহ্নত নীক পৰিণাম ভেনৈক। তকৰ ৰাঁদ ও ঋাগঋাগএমমে নাম নিখেৰাঁক প্ৰযাস কেনক ঋা সফনো ৰহনি। হমসভ ৰঁহ্নত প্ৰসন্ন ভেনহুঁ । ৱ্রশ্বৰকেঁ এহি নেন ৰঁহ্নত ধন্যৱা

দেনিঋনি। নম্রতা ঋপন নাগন ঋা পৰিশ্রমসঁ ৰ্াত নীক ৰস্তা ৰ্না নেনেক। ও ঋাগঋাগএম ঋহমদাৰাঁদ চনি গেনি।

নম্রতাকে ঋহমদাৰাঁদ চনি গেনাক ৰাঁদ হম ওহি ষ্টেষ্টমে ঋসহজ ভএ জাগ। ৰহি-ৰহি কএ শানিনী মোন পড়ৈত ৰহৈত চনি। ঋখন ধৰি তঁ নম্রতামে নাগন ৰহৈত চনহঁ। মোনমে সদিখন এ্র ভাও ৰহৈত চন জে হমসভ শানিনীক স্বপ্নকেঁ সাকাৰ কএ ৰহন চী। ঋাৰঁ জখন নম্রতা ঋপন নক্ষ্য দিস ঋাগূ ৰঁঢ়ি গেন,তখন একষ্টা সঁন্তুধিষ্টৰোঁধ তঁ হোগতে চন,মুদা শানিনীক সঁগ ৰিঁতাওন গেন সময সদিখন স্মৃতিমে পচোড় কেনে ৰহৈত চন। হমৰাসভক প্রতিএ ওকৰ ঋন্বৰাগক ৰ্ণন নহি কএন জা সকৈত ঋচি। ও সদিখন হমৰসভকেঁ দেখ-ৰেখ কৰৈত ৰহনি। ওকৰ ৰশ চনিতৈক তঁ হমৰ ষ্টেষ্ট কখনহু নহি চনি জাগত। মু��া ঋাৰঁ তঁ জে হেৰোঁক চন সে ভেন।

ঋাৰঁ হমৰাসভকেঁ মুষ্ট্রাক ষ্টেষ্টপৰ ৰহৰাঁক কোনো ঔচিত্য নহি চন। নে হমৰাসভকেঁ ওতএ মোন নগৈত চন। এতেক দিন তঁ নম্রতাক কাৰণসঁ ৰহৰঁ জৰুৰী চন। ঋাৰঁ ওহো ঋপন নাগন পকড়ি নেনেক। মুদা জগতহঁ কতএ? কোনো ৰৈকল্পিক ব্যৰস্থা জাৰেঁ নহি ভএ জাগত ঋচি তাৰেঁ ওতহি ৰহৰঁ ঠীক ৰুঁঝাগত চন। নম্রতোক সএহ ৰিচাৰ ৰহৈক। ঋহমদাৰাঁদ গেনাক ৰাঁদো ও নিৰংতৰ ফোন কৰৈত ৰহনি। হমৰসভক হান-চান নৈত ৰহনি।

একদিন ঐহিনা ভোৰে ওসাৰাপৰ ৰৈঁসন ঋখৰাঁৰ পঢ়ৈত ৰহী কি ৰেঁকক নিনামীক ৰিজ্ঞাপন দেখনিঐক। ঙত্সুকতা ভেন। ওকৰা নীকসঁ পঢ়নহঁ। ওহিমে দিনীক হমৰ ষ্টেষ্টক নিনামীক

সূচনা সেহো সামিল ছল। স্টেটক আৰক্ষিত মূল্য পচীস লাখ ছলৈক। এতেক টাকা তঁ হমৰা লগ ছল। মুদা একৰ বাদ হাথ খালী ভএ জাএত। হমসভটা বাত ৰমাকেঁ কহলিঅনি। ও এহিবাতসঁ আশ্চর্যচকিত ৰহথি জে আখিৰ হমৰা লগ এতেক টাকা অছি।

"সএহ কহূ অহাঁ হমৰোসঁ ঙ্ৰ বাত নুকওনে ৰহলহুঁ ।"

"তেঁ নে এতবো বাঁচল অছি। হম বুঝিঐক জে অহাঁক পুত্ৰসভক মোহ কহি নহি কতএ লএ জা কএ হমৰাসভকেঁ ঠাঢ় কএ দেত। তেঁ একৰা বচওনে ৰহলহুঁ। আবে অহাঁ চাহী তঁ ও স্টেট বাপস কীনি লী।"

"প্ৰযাস কৰু । যদি সে ভএ জাএত অছি তঁ এহিসঁ নীক কিছু নহি।"

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.৬.কুমাৰ মনোজ কশ্যপ-সংৱেদনা

কুমাৰ মনোজ কশ্যপ

সংৱেদনা

ভোৰুকা পহৰ সেহো অগহন কে সগৰো পসৰন কুহেশ আ তাহি পৰ পছৰাঁ কে কনকনী; তেঁ ৰোড নগভগ সুনসানে সন! গক্কা-দুক্কা নোক সেহো মজৰূঁৰিযে কখনো-কখনো ওহি ৰাঁটে জাইত! কি তাৰঁতে ধড়াsssম..!!!! কে জোৰদাৰ আৱাজ ভেনৈ! একটা তেজ গতি কাৰ একটা সাইকিন সৱাৰ কে তেহন জোড়দাৰ টক্কৰ মাৰনে ছনৈ জে সাইকিন সৱাৰ হৱা মে উছনি কs ৰোডক দোসৰ কাত জা খসন। নোক জুটs নগনৈ আ ৰিঁনা কোনো ৰিঁনম্ব কেনে নাগন অপন-অপন মোৰাঁইন সs ৰীন ৰঁনাৰঁs। তাৰঁত কেম্হৰো সs একটা আদমী দৌড়ন- দৌড়ন আযন আ ওহি ঘাযন ৱ্যক্তি কে পাকেট মাৰি নিপত্তা ভs গেন। এহনো নহিঁ জে

সভ রিডিযোগ্রাফিযে মে তল্লীন ছল; কিছু সম্প্রদয ন ক ওহি রাঁষ্টে গ্বজৰৈত রাহল সভ কে হাথ দs ৰোকৰাঁক নিষ্ফল প্রযাস সেহো কৰৈত ৰহল জে কম্পনা যাযল কে সসময কোনো হাস্পীটল সs ঠিকিৎসো স্বরিধা ভেটি জায। কেযো সয নঁৰ্ৱৰ পৰ প্বলিস কে সেহো সূচনা দেলকৈ। মুদা প্বলিস জখন ওতs শ্বপন সময ৰ পহুঁচল ওহি সs পহিলে ওকৰ জ্রহলীলা সমাপ্ত ভs গেল গেল ছলৈ।

ওহি দিনক সমাচাৰ ঠৈনল সভ পৰ ও রিডিযো খূৰ্ঁ ঠললৈ শ্বা রেঁস লোকপ্রিয সেহো ভেলৈ।

*-**সম্প্রতি:** ভাৰত সৰকাৰ কে ডপ-সঠিৱ, **সঁপর্ক:** সী-11, টাৱৰ-4, টাগপ-*
5, কিদৱঙ্গ নগৰ পূর্ব (দিল্লী হাটে কে সামলে), লঙ্গ দিল্লী-110023, # 9810811850 ঙ্গমেল: writetokmanoj@gmail.com

শ্বপন মঁতৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.৭.প্রমোদ ঝা 'গোকুল'-জিন্দারাঁদ

প্রমোদ ঝা 'গোকুল'

জিন্দারাঁদ

রর্ষা মেঘক সঙ রসাতক হিনৰা পৰ স্নুনৈত ঝমকৌরা মন্হাৰ গারিঁ ৰহন ছনি। প্রণ্ধৃতি ঋপন ৰসিকা রেঁষ্টীক মনোৰম ঋভিসাৰ পৰ নিৰরতাক এহ্যাস কৰরৈঁত স্বখদ ভরিষ্যক কল্পনামে হেৰাযন সন নাগি ৰহন ছনীহ। তখনে চুপ্পীকে ভঁংগ কৰৈত জেৰক জেৰ ঠেৰৰাস পীযৰ ঠাৰ্ঁুস রেঁঙ সান্নচৰ হৰিযৰ কাৰী ঠি কৰ্ঁৰা

সজাতীয আ রিঁজাতীয এক দোসৰাক পৰম শত্রু সাঁপ রিঁজ্জী আ রিঁচ্ছু ঝিংগূৰক সঙ নির্লজ্জ জকাঁ কোঁকাঁক নাৰা নগৰৈত পৰ্হঁচল।
অসহজ হোগত রর্ষা ওকৰা সরঁসঁ সাদৰ পৃচ্ছলখীন -
এনা তূঁ সরঁ অনঘোন কিএ মঠা ৰহল ছেঁ ?
- আগসে হম সরঁ রিপক্ষী এক ছী। ঐরেঁৰকা চুনারমে হম সরঁ অহাঁক জমনারাঁজী সৰকাৰকে উখরি ফেকরঁ। হম সরঁ দৃঢ় প্রতিজ্ঞ ছী! এহি রাঁত পৰ মেঘ অট্টহাস কয প্রজাক সম্মুখ স্ত্রীৰ ভৈকে রঁজলাহ - সরঁ এক দোসৰাক প্রাণক শত্রু জুঁ ৰাজাকে গদ্দী সঁ উতাৰৈক লেল এক ভৈ জায তঁ প্রজাকে রূঁঝক চাহী জে হমৰ ৰাজা হদসঁ রেঁসী গমানদাৰ অছি। এহি রাঁতক অনুমোদন কৰৈত প্রজ জোৰ সঁ চিচিযাযল - রিপক্ষী একতা মৃর্দারাঁদ! হম্মৰ স্বশাসন জিন্দারাঁদ!!!!

-প্রমোদ ঝা 'গোকুল', দীপ, মধুরনী (রিহাৰ); ফোন -9871779851

অপন মংতর্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

৩.পদ্য

৩.১.সঁতোষ কুমাৰ ৰায 'ৰঁগৌহী'-দূটা কবিতা/ কান্হি খাওৰ খাও/হমৰা মগনাক ৰাঁদ

৩.২.জগদীশ চন্দ্ৰ ঠাকুৰ 'অনিল'-গজল

৩.৩.ৰাজ কিশোৰ মিশ্ৰ-প্ৰদূষণক স্বৰূপ

৩.৪.প্ৰমোদ ঝা 'গোকুল'-গহো কৰি শান সে তখন গৌতৈ

𑓒.𑓑.𑒮𑓀𑒞𑒼𑒭 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒩𑒰𑒨 '𑒥𑒿𑒙𑒼𑒯𑒲'-𑒠𑒴𑒙𑒰 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰/ 𑒏𑒰𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒐𑒰𑒍𑒥 𑒐𑒰𑒖𑒰/𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒧𑒑𑒢𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒿𑒠

𑒮𑓀𑒞𑒼𑒭 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒩𑒰𑒨 '𑒥𑒿𑒙𑒼𑒯𑒲'

𑒠𑒴𑒙𑒰 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰/ 𑒏𑒰𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒐𑒰𑒍𑒥 𑒐𑒰𑒖𑒰/𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒧𑒑𑒢𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒿𑒠

𑓑

𑒏𑒰𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒐𑒰𑒍𑒥 𑒐𑒰𑒖𑒰

𑒏𑒰𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒣𑒚**𑓒** 𑒣𑒛𑓃𑒞 𑒯𑒧𑒩𑒰

ৰক্ত কেৰ দহলীজ পৰ
লিখল উ হমৰ গপ্প
ঝূঠ কেৰ পহৰেদাৰী কেঁ
আগি লগৌত সড়ক ঘূৰ ।

বঁদলতৈ দেশক হৱা-পানি
সত্তা কেৰ গুমান, সভ কিছু
অমৰিত নহি পীলে ছথি কিযো
থৰথৰী লনকো ঔতৈন্থ এক ৰেঁৰ
ধুকধুকী অছি , নহি হোযত হানি ।

টিকল ৰহত সাঁচক মাটি
মূৰ্ত দেহ ধৰৈ সঁ পহিলে
সভ ওহিনা ৰহৈত ছৈ
দিনক ফেৰি হোযত ছৈ
ঝূঠক মকান ঢৌৰ ভ জাযত ছৈ।

২

হমৰা সভনাক বাঁদ

ঝূঠক আওৰ সাঁচক হৃদয পিঘলত
মনুক্ক উঘাৰ হোযত জখন শ্মশান মেঁ ,
বাঁটখাৰা সঁ জোখল জাযত হমৰা তখন
তৰাজূ পৰ মাথা নীচা আওৰ পৈৰ উপৰ ।

হমৰ ধিযা আওৰ পুতা টুকুৰ-টুকুৰ দেখতৈ,

কেনাহ হমৰ কিৰতানী চ্চাঁহৈন জেতৈ যোঝা মে
হম কিছু নহি চলতৈ ছল-প্ৰপংচ তখন ধৰি
তখন হমৰ গতিহাস পকিযা মানন জেতৈ ।

চীন খাওৰ গিক্ষ নহাসক ফৈসনা কৰতৈ
সমাজ হমৰ কৰমক নেখন কৰতীহ্ন তখন
তেসৰ খাঁখি ন্যায নেন ৰিধান কৰতীহ্ন মনে
হমৰা স্বগনাক ৰাঁদ 'খাত্মো' কেঁ পৰীক্ষা হেতৈ।

- সংতোষ কুমাৰ ৰায 'সাঁচ', গ্ৰাম - মংগৰৌনা

খপন মংতব্য editorial.ষtaff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.২.জগদীশ চন্দ্ৰ ঠাকুৰ 'খনিন'-গজন

জগদীশ চন্দ্ৰ ঠাকুৰ 'খনিন'

গজল

প্ৰেম কৰৈছী ত নিৰমল ব্যৱহাৰ কৰূ

জহিনা ছী তহিনা হমৰা স্বীকাৰ কৰূ

জে দেনক পৌৰুষ তাহীমে মগন ৰহূ

জে নহি অছি তৈপৰ জনি সোচ-বিচাৰ কৰূ

দুনিঞা মোহিত হৈত অহঁক সুন্দৰতাসঁ

ক্ষমা দয়া কৰুণাসঁ নিত শৃংগাৰ কৰূ

সংগ্ৰহ ততবে কৰূ জতে আৱশ্যক হো

কথমপি নহি লছুমন ৰেখা ড্ৰ পাৰ কৰূ

একেটা অছি বস্তু জগতমে জিতবাঁলয

অপন মোনপৰ অপন পূৰ্ণ অধিকাৰ কৰূ

শান্তিক ধন অনমোন থীক ঐ দুনিঞামে

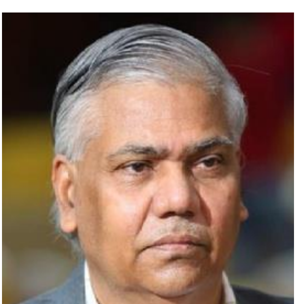
সে বুঁঝরাঁনয অপনাকেঁ তৈযাৰ কৰূ

(মাত্রা ক্রম : 2222 2222 222)

দূটা নঘুকেঁ এক দীর্ঘ মানন গেন অছি /

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.২.ৰাজ কিশোৰ মিশ্র-প্রদূষণক সৰাপ

ৰাজ কিশোৰ মিশ্র

প্রদূষণক মৰাপ

কাঁ পি ৰহন খচ্চি মো ন হমৰ,
ধড়কি ৰহন খচ্চি হমৰ চ্চা তী,
ৰ্ঁঝা ৰহন খচ্চি, মি ঝা ৰহন খচ্চি,
ৰা তি মে চমকৈত খম্ভ্ৰৰ-ৰাঁ তী ।

মত৯ ঝৰন জা ৰহন জেন্যা,
ক্ষি তি জ পৰ ভো ৰহৰৰাঁ ক না নী,
দি নকৰক খগ্নি- বৃত্ত মঁ মা ন্যূ,

ঊর্জা ক্রমশ: ভই ৰহন খা নী ।

না গি ৰহন খচ্চি, প্ৰভা হী ন
ভই ৰহন খচ্চি রি ধ্ৰুক মা ড়ৰি,
ফূনক কেমৰ মূখা ৰহন খচ্চি,
মৃখনা হী খচ্চি ভেন কাঁ ড়ৰি ।

রি ষম ভই ৰহন তৰুক জৌ ৰঁন,
ঠূষ্ঠ দেহ খা কো কড়ন পা ত,
মো নি ত নদ্দ-নদ্দ মূখি ৰহন চৈ,
মুৎখূৰ, পা তা খচ্চি ভই ৰহন নি

মৰ মে মৰমি জ মূখি ৰহন খচ্চি,
দেখি ৰঁতা হ মন ভেন খচ্চি ষট্পদ,

কাঁ ঽ-ঞ্শ ঋা' ডা ভ ঙগন ঠৈ,
ঋদ্যাৰি ঋা কা ষ্টি ৰহনে নি র্জনে নদ।

গ্ৰা নহি হমৰ কথমপি ঋছি ভ্ৰম,
ৰহনে যদ্যঃ যথা র্থ ব্ৰুঁঝা,
জি নগী ক যন্ত্য,প্ৰদূষণ মে,
হম তা কি ৰহনেদ্যঁ,ৰঁনি যি ষ্কা র্থ।

ধ্বঋাঁ মে কা ৰঁনডা গওকমা গড,
যূঁঘি ৰহনে ঋছি গা ঠ-ৰিঁ ৰী ঠ,
ফেঁঽনে ফেকঽৰী ক ৰি ষা ত্ত পা নি,
যৰ যঁ পী ৰিঁ ৰহনে ঋছি ৰী ঠ।

প্ৰদূষণ না পি নেনেক ঋছি পৃথ্বী,
চূঽনে নে ঋছি কো নো গা ম,
ওকৰহি ঋ৬ৰা গ যঁ ৰা ৬নে,
ম। ৰস্বঙ্কৰা ভ২ ৰহনী হ ঝা

দ্যনকহি কপা ৰ ৰঁথা এনে ঋছি,
প্ৰদূষণক যভঽা পা প,
ঋন্দৰ মে ৰঁৰকৈত ষ্কা না ম্বথী,
ঙুপৰ যঁ ভো ঋঙ্গৰ তা প।

ঝী নেক জহৰ যন পা নি মে,
ঝনেহেৰি ক ককৰা য২খ?

স্বখন ঠা ননি-কি ৰি ন- থো কা,
শ্বৰু যেহো জনি ঞৃঞ্চে পই খ।

স্বধ৬ ঠি ঢ়েত্থা, শা ন্মনি তৰু পৰ,
পড়ন ধা ধি মে, ভজড়ত খোঁ তা,
কঁঞী ৫-ৰঁন জন্ব খ্মৰ-খাক্রমণ,
হৰি ত- যজ্ঞক ৰঁনত কে হো তা?

গমহৰা এন ধা ন কেঁ পঠা ওন জা গচ্ছ,
মহকন জনক যধো ৰি,
মদ্দৰা এন মা ষ্টি কেঁ দেখি ভষ্টপ্বৰৈনি,
ঠা ঢ় ভেন কৰজো ড়ি ।

পশ্বক খাঁখি যঁ,ফো ভ মে,
কযন নো ৰক নমহৰ পনা ৰ নি,
ককৰ পা প ৰঁথা এন ককৰা যি ৰ,
ধৰণী যভ কেঁ কৰৈচ্ছ দ্বনা ৰ।

পশ্চা ত্তা প,
তখন প্রা যশ্চি ত্ত,
কদ্ৰ কে নহি ৰুঁঝত
খপ্পন হি ত?

খচ্ছি এহি দ্বনি খা কেঁ ভড়ন জা গত,
যভষ্টা ৰঙ্গ-ৰভয,

প্রদূষণক সহস্র পা িি সে,
 রি ধ্বংসক ত্ত্বো ৰ,ত্ত্বর্ত্স।

 কনক রিঁ ৰহি, সভ রী চ্ছত ম্বি ৎকা,
 সত্ত্ব নে ভ**ই** জা এ কঁা গ্র ত্থৎকা?

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.৪.প্রমোদ ঝা 'গোকুল'-গহো করি শান যে তখন গৌতে

প্রমোদ ঝা 'গোকুল'

গহো করি শান সে তখন গৌতৈ

হম করি ছী কি করি কাঠী ছী

কি রাঁসক হূঁহনে ফৰাঠী ছী

কি তেন পিযাৰঁন নাঠী ছী

জে ছী সে ছী ,হমহূঁ করি ছী ।

হম করিতা নিখৈত ছী

খিস্রা পিহানী সেহো কহৈত ছী

ঋহাঁ জে বুঁঝৈ ছী সে বুঁঝৈ ছী

বুঁড়িৰঁক ছী কি কারিঁন ছী

ঋামিন মন খষ্টা ছী কি ন্যীম মন ঋকত তীত ছী

জে ছী সে ছী ,বুঁঝৈত ৰহূ শান সে ,হমৰা নেখেঁ ধৈন মন

ঋা নে কোনো মতনৰঁ ,নে চাহী মনতৰঁ ।

নোত পিহান মে নিমংত্রিত ভএ ঋহাঁ ধন্য হোগত ৰহূ

ঘী মনীদাক মংগ ৰসগুলো চোভৈত ৰহূ ,চপৈত ৰহূ

করিতাক ঋনংকৰ জকাঁ ৰঁদ ৰ্যংজনক রীযৈন সঁ

ম্বোদৰ র্যংজন নিধোখ কৰৈত ৰহূ,ঢেকৰৈত ৰহূ ,পস ৈত ৰহূ

হমৰা নৈ কোনো মতনৰঁ ঋছি ।

পাগ দোপট্টা মে মঠো মাঠ ভেল
সজন মঁচ পৰ হাথ হিলা হিলা কে ৰঁঠৈত ৰহ্ম করিতা
হোগত ৰহ্ম সম্মানিত ,কৰৈত ৰহ্ম দোসৰো কে
হমৰা নৈ কোনো মতলৱঁ ।
হম তে পষৈত ধঁৰৈত অপন ঠিনগীন্মমা
জিনগীক গরাঙ্ক সঁ ঝাঁকি ৰহল ছী
নিহাৰি ৰহল ছী নীলাকাশক উন্নত ললাটে কেঁ
জৈ পৰ হমৰো ভাগ্যক সুৰুজ
এক নে এক দিন অরঘে ভুক্ক দ উগতৈ
তমসো মা জ্যোতির্গময়ক নর ছন্দ
গহো করি শান সে তখন গৌতৈ ।

-প্রমোদ ঝা 'গোকুল', দীপ, মধুরনী (রিহাৰ); ফোন - 9871779851

অপন মঁতৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

